

26 POVESTI

SA

MLADE LJUDI

SPISAL

ŠTEFAN KOZIANZHIZH

MLAD DUBOVIN
GORISHKE VELKE SHKOFIJE.

V. CORRE

Natifaal in saloshil Paternolli

1848.

129 366

SOEHNEN

MADE IN GERMANY

MADE

REPRODUCTION RIGHTS

129366

MADE IN GERMANY

M. 722/1957

MADE IN GERMANY

MADE IN GERMANY

JAKOB HIŠNIK INO NJEGOVI OTROZI

Poboshni ljub' pravizo,
Deflih je sanizhvan,
Povfot terdi refnizo,
In zhednosti je vdan;
Hudôbni se mu pazhi,
Sa hlinza ga imá,
Ga tare in ga tlazhi, —
Doklér ga ne sposná.

Jakob Hišnik je bil priden in bogabojezhi kmet, dober ozhe ino svešt podloshnik. Pa reve fo ga slo terle; na to mu je sſhe pridna shena umerla; se vé de je jokal po svoji Notburgi, (tako se je klizala njegova rajnza,) ino britke ſolse tozhil, ſoſebno pa na dan pogreba. Sha-loſtno ino ſtokaje se verne s ſvojimi tremi otrozi od pokopalifha domú, kjer ſi vſak otrozhizh ſvoj poſebni kotizh poiſhe, de ſe per miru ſjoka.

Tudi Jakob se ni mogel sols sdershati, kadarkoli je memo postelje fhel, na kateri je njegova neposabljiva Notburga umerla; nikoli ni mogel posabiti dneva, ko mu je sadnjikrat svojo roko podala. « O frezhen dan — je sdihoval — ker mi je bila Notburga fhe tako bliso! Ali tiho! — se je po tem tolashil — tiho! fej mi ni na vezhno odvseta, fej mi je fhe smiraj bliso, in dan pride, ker jo bom sopet vidil, in je vekoma ne sapustil! »

Zhes nektere dni pertezhe Katriza, nar starshi Jakobova hzhi, plakaje domu; ozhetu se je prezej sdelo, de ji je kdo kaj shaliga storil. « Katriza! kaj ti je? » — jo popraslhajo.

Katriza. Oh, ljubi ozhe! nash sosed Klöp mi je bil tako hud. Sdaj val bo vsiga konez — mi je ozhitno pred vsimi ljudmi rekel — ko bi ne bili imeli svoje matere, bi she sdavno vsi s svojim salim ozhetam vred na berashko palzo djani bli; ali kar se ni do sdaj, se bo gotovo sa naprej sgodilo. In lih prav vam je; Bog le kratek zhas zhaka, potem pa kasnuje (shtrafuje.) Le povej svojimu ozhetu, de sim jest to govoril.

Kako ne bo tako govorjenje dobriga otroka shalilo? Ozhe. Nizh ne maraj, ljuba Katriza!

naj ljudje govorijo, kar hozejo. Bodite le poboshni otrozi! zhe v Boga saupamo, in pridno delamo, nam bo shé s he pomagal. Zhe je pa Bog naš pomožnik, naš vsi sofedje ne morejo na berafhko palizo perpraviti.

Tako je Jakob svoje otroke tolashil, in natihama Boga molil, de bi mu soperniki ne shkodvali.

Jakob je svoje otroke pridno v fholo pofhiljal; sofedam se to ni prav sdelo. Vezhkrat so ga savolj tega safhpotvali. «Kaj je treba, mu nekiga dne Serdez rezhe, de svoje otroke po fholah postopati pustish. Doma, doma jih obdershi in delati jih uzhi, to bo bolj pametno. Menim, naš kdo bi to vender loshej storil, kot ti. Ali ti hozhefli smiraj bolj prebrifane glave biti.»

Jakob. Maram prav sa tvoje safhpotvanje, ljubi moj Serdez! Lih sato, ker so moji otrozi v vezhim ubofhtvu, kakor tvoji, menim, se morajo tudi vezh uzhiti. To, kar se sdaj nauzhé, bo vse njih bogastvo. — Dota se rastrese, pred ko se misli. — Kar se pa otrozi dobriga in koriftniga nauzhé, jim ne more nobeden vseti. Bog vé, zhimu jim bo s he to enkrat, zhefar se sdaj uzhé?

Serdéz. Se vé de! ti boš s he s svojih

otrok vifoko uzhenе gospode sredil!
 Jakob. Naj Bog s njimi stori, kar je njegova sveta volja; zhefar se kdo suzhi, nikdar ne teshi. — Tako je sosedе vselej odpravljaj.

JAKOB SVEST PODLOSHNIK.

Svojimu knesu (firshu) ino svoji gospodki je bil Jakob vedno pokorin, kakor Bogu. Na tanko je spolnoval njih povelja, zhe tudi vezhkrat ni umel, zhimu so dane, ker si je mislil: « Podloshen sim, ino pokorshina mi je dolshnost. » — On ni maral sa to, kar so njegovi sosedje pozhenjali; she le bolela ga je njih vpornost in sa voljo tega ni malo preterpel.

Drugo leto po smerti njegove Notburge je po vsih okolizah tozha strashno pobila, ino vse perdelke pokonzhala. Jakob je to nefrezho poterpeshljivo prenesel, in se je tako tolashil: « Bog mi je do sdaj she vselej pomagal, in mi bo tudi sanaprej! » Sosedje pa so se v kerzhimi (oshtariji) zhes svojiga deshelfkiga poglavarja ino zhes grofa grosili, in njih postave preklinjali. « Odpravljajo prasnike — so vpili — prepovedujejo prozesje; kako nam bo Bog svoj blagoslov (she-

gen) dal? Ali se je zhuditi, da naš take nefrezhe sadevajo? » — Ko ravno nar hujfhi vpijejo, pride tudi Jakob v pivnizo. « Ravno prav pridešh, modroglavez! — nad njim vpijejo — tu ga imamo. Kaj smo neki smiraj pravili: Boshja kasen (shtrafinga) ne odide? Sdaj bomo stradali in semenfko shito berazhili. Pojdi sdaj vje, naj ti gosposka pomaga, ker jo smiraj tako pridno sagovarjash. »

Jakob. Sej vender she ni vsiga konez, ljubi sosjedje! Imejte poterplenje, našh ozhe nebeshki nam je she vselej pomagal.

Klop. Ja, ja — sdaj naj ti Bog pomaga. Kar gre k' Boshji zhašti, odpravljajo, in hozhefh de nam bo Bog milostljiv! Ali je zhuda, da nam kruh od ust jemlje? Boshja kasen je; in she hujfhi se nam bo godila, ako ne bodo jenjali nam vedno novih postav dajati.

Jakob. Ljubi moj Klöp! ne sodi tako predersno; sej zhlovek ne more rasumeti, ali je ta ali una nefrezha shiba Boshja. To pa vémo, kar nam sveti Evangeli odkrito ino raslozhno pravi: « Bodite pokorni svoji gosposki, ktera je od Boga postavljena. » In zhe svesto vse spolnemo, kar naš sveti Evangeli uzhi, nam vest nikoli ne bo ozhitala, da bi kake kasni vredni

bili. To je gotova refniza, de Bog vpornost kasnuje, in de

— **Kdor kolj pokor' shne ne skasuje,**
Ga Bog in zhlovek sanizhuje.

Sdajzi pride noter ubog mosh s svojo sheno ino s mladima otrokama: » Ljubi moji! dajte mi kaj vbogajme; tozha naf je vse pobila, hifha in hlev pa sta nam pogorela. » — Naj vam drugi pomagajo — odgovore sofedje — naf je tudi tozha pobila. »

Jakob pa mu da en dar, ter pravi: » Jest imam vender she hifho ino shivino; kar premorem, vam dam; vsemite to malo sa dobro. »

Sofedje. Lejte ga berazha svetohlinza — revesh, naf hozhe she oframotiti.

Jakob. Ja v refnizi ste vi kakor svetohlinzi v sv. Evangelii, od kterih je pisano: » Komarje prezejate, kamele pa poshirate. » Ker se nam stare navade saterajo, se ustite; ljubesen do blishnjiga po opufhate. » Usmiljenje mi je ljubshi od shgavnih darov » — pravi gospod Bog — me uméte?

Serdez, Ne potrebujemo tvoje pridige, me umésh? Ali ti pa sashenem verzih v glavo.

Jakob. Modrejſhi perjenja. Kerzhmar! tà je plazhilo. Sofedje (sa njim) Ravno prav, de gréfh, zhe ne bi te bili vùn vergli...

JAKOBOVA DRUSHINA SE REVNIIH INO NESREZHNIH RADA UŠMILI.

Tako fo Jakoba smiraj bolj foverashili, in kjer fo mogli, fo mu sabavljali. To mu pa ni ferza ogrelo, tadi ni doſti maral sa fvoje ſofede; v Boga je fvoje ſaupanje ſtavil, ino fvoje otroke v Boshjim ſtrahu redil. Njegovi otrozi fo bili ſatorej ſhiva podoba fvojiga ozheta; bili fo pobošni, poſhteni ino polni ljubeſni, kakor on; ali poredni ſofefhki otrozi fo jih ravno sa tega voljo smiraj ſanizhevali.

Neki dan ſe Gaſhperju, Jakobovimu ſinu, domu gredožhimu, derhal vlahugarſkih otrok perdruſhi, ino mu ſabavlja. Ali Gaſhper teh paglovzov ſhe ne pogleda, in fvojo pot gredé, ſagleda ſtaro ſhenizo sa plotam leſhati, ki je bla od ſtaroſti na tla pozhenila, ker fo jo ſlaboſti obhajale. Hudobni otrozi jo ſafmehujejo,

ino jo s blatam luzhajo. » Fej! fram vaf bo-
 di — vpije Gashper—s starih ljudi, nam uzhe-
 nik smiram pravijo, se ne sme norza delati.
 Ali ne vidite, de je bolna? » — » Kaj nam
 sato, » — savpijejo otrozi, vershejo she enkrat
 blata na - njo, ino stezhejo. Gashper pa se spo-
 mni, kar je v sholi slifhal, de se mora v fili
 takim s merslo vodo senzè smozhiti. Urno tezhe
 k blishnjimu studenzu, sajme vode v klobuk,
 mozhi s njo senzè bolne shene de se je pozhasi
 sopet savedla, ter jo prime pod pasduho, ino
 jo domu sprémi.

Njegova sestra Katriza je bila ravno tako
 usmiljena. Neki popoldan je shla h kerthan-
 skimu nauku; kar perdervi nevihta; plôha se
 je vfula, ino ne odjenja do temne nozhi. Te-
 daj she ponozhi se Katriza s drugimi otrozi
 s vafi domu poda. In ker so mogli skos gojsd
 iti, so se vsi od strahu tresli ko listje; Katriza
 pa se nizeh ni bala. Ko pridejo v sred gojsda,
 slifhijo mili jokajozhi glas. » Poshast!! » sav-
 pijejo otrozi, in sazhejo tezhi, kar morejo.
 Katriza ni stekla; spomni se, de je v sholi
 vezhkrat povešt brati slifhala, kir pravi: kadar
 kdo po nozhi méni, de kako poshast vidi ali
 slifhi, naj naravnost blishej stopi temu, kar vidi

ali slifhi, ino preprizhan bo vsakokrat, de ni poshaft. Serzhno ino bres strahu se tje blisha, od kodar je glaf slifhala. Kmaló sagleda vosno kolo, in potem gosposk klobuk: « To she ni poshaft! » si misli, stopi hitrejšhi, ino stokanje se smiraj bolj raslega. Na sadnje sagleda dva v kozhii vpreshena konja v lef samotana, ino ne dalezh prozh gospoda ino gospo hudo ranjena na tleh leshati, ki nesta eden drugemu pomagati mogla. — « Ti si angeljzhek Boshji nama s nebes poslan » — ji rezheta, kadar deklizo sagledata. — « Ljuba moja — odgovori Katriza — jest vaju ne morem seboj vseti; ali poterpita malo, hitro hozhem tezhi, in svojiga ozheta poklizati! » — Stori to, ljabo dekle! ino podvisaj kar moresh, bošh she svoje plazhilo dobila » — « Oh, kaj sa plazhilo! » — pravi Katriza, ino she stezhe domu.

Ozhetu pové, kai je vidila ino slifhala. Jakob to slifhat urno vstane, napravi vos, in vsame seboj vse tri otroke, ki so pred njim svetili do kraja, kir sta ranjena leshala; dene ju na vos, in Gashper ja pelja domu. Jakob pa odmota mej tem konja, in dirja she sa njimi, kar savpije Gashper: « Ozhe! she ena; gospod ino gospa pravita, de mora tudi njuni kozhjash

neki bliso leshati. » « Peljite ju le domu — rezhejo otrokam ozhe — ino stesite med tim bolnikama, ga bom she jest poiskal. » To sgovori, perveshe konja k drevesu, ino najde kozhjasha bliso tam mertviga K' febi ga vsame na konja, ino jaha s njim domu. « Bog se usmili tvoje dushe ubogi Filip ino ti poverni tvojo svestobo! » sta bolnika rekla, kadar sta mertviga pernefti v gledala.

Jakob ju sprashuje, kdo de sta, in kako se jima je ta nefrezha pergodila. « Jest vam hozhem vse dopovedati, ljubi ozha! — mu urno Katriza v besedo seshe — bolnika ne moreta savoljo prevelike slabosti dvakrat svojih nefrezh praviti. Kupza sta is Kovarniga, sta bila na Blagigradskim tergu. Ker je tako strafhna nevihta nenadjama perdervila, se jima konja splashita, de ju ni mogel vezh kozhjash vder-shati. S vosa je doli padel, bleso je bil povoshen; gospoda pa ino gospo sta konja s kozhijo vred she dalez naprej vlekla, dokler sta se v les samotala, in nista vezh naprej mogla. Trideset milj imata she do svojiga doma. »

Ozhe. Oh, nefrezhna zhloveka! Koj hozhem konja ofedlati in po vrazha jesditi.

Kupza, Vse vam bo dobro plazhano, ljubi

mosh! pa she ena je; v najini kozhii, ki je she v gojsdu, imava dosti blaga.

Ozha. Urno! Gashper, jahaj ti po sdrav-
nika, ino jest bom kozhijo sem perpravil. Ti
pa Katriza! skuhaj kaj dobriga bolnikama, in
Lenza, delaj jima kratekzhas, pa le urno, le
urno!

Kmalo perpelja Jakob polni, nalosheni
vos is gojsda, in ga pod streho spravi. Koj po-
tem pride tudi Gashper s vrazham. Ta jih je
sagotovil, de rane niso nevarne, ino obljudi,
jih v kratkim szeliti: — « Jakob! tu ste pa
dobro naleteli — mu rezhe vrazh, ker ga Ja-
kob s hifhe spremi — ta je gospod Majer ino
njegova gospa, bogata kupza is Kovarniga; ko
sim she v sholo hodil, sim per njima hravo
imel. O, ta imata dosti zvenka! » Nizh savoljo
plazhila, ampak vse is ljubeshni do Boga ino
blishnjiga — to je moj pregovor — mu od-
govori Jakob, in ga prosi, de bi si slo persa-
deval, ta dva bolnika kmalo osdraviti. Drugi
dan sta bolnika vkasala Filipa zhastitljivo po-
kopati. Ona pa sta le v nekih tednih popol-
nama szelila, ker sta bila od Jakobove drushine
lepo ino skerbno postreshena.

Dan lozhitve se je tedaj blishal, ino Jakob bi

bil imel rajtingo povedati. Ker pa ni hotel plazhila vseti, sta premosphua zhloveka ozheta ino otroke bogato obdarila. Samo Katriza ni nizeh dobila; « Katriza — rezheta Jakobu — mora s nama iti. Ta angel nama je shivljenje otel, in polovizo najniga premoshenja ohranil; jo hozheva tedaj seboj vseti ino sa njo kakor sa lastniga otroka fkerbeti. Midva imava le edino hzher. Jakob! Katriza bo dobro prefkerbljena. Ali hozhete?

Jakob. Katriza, ali hozhefh s njima iti?

Katriza. O serzhno rada, ozhe! sej v mesto bi bila she sdavno rada fhla.

Jakob. Kufhni tedaj roké gospodu ino gospej, ino sahvali se jima, de te hozheta prefkerbeti.

Sdaj si Katriza svojo zulizo napravi, ino se na namenjen dan blagosflovljena od zele drushine s kupzam na pot poda.

« Lejta otroka! — rezhe Jakob, kadar je kozhija odfhla — nafh ljubesnjivi Bog je Katrizo she prefkerbel; ofhanita le tudi vidva vedno dobra ino poshtena otroka, in Bog bo tudi vaji prefkerbel, » Kmalo potem pishe Katriza, de se ji tam prav dobro godi, in de jo v refnizi imajo kakor lastniga otroka. Tega

se ozhe s drushino neisrezheno veselil ino Boga sa njegove dobrote hvalil.

BOG JAKOBA HUDO OBISKUJE.

V zhlovefhkim shivljenju se veselje ino shalost, vedno verstita, kakor luzh ino fenza na podobah. Tudi Jakoba je to naletelo.

Neki dan pokriva Gasper hiho. Pade s strehe, ino si levo roko ino nogo slomi. Napol mertviga poberejo, in she menijo, de ga bo ta padez pod semljo spravil. Zhes dolgo osdravi, ali vse shive dni je ostal ves pohabljen ino fphantov (ali shepast,) de ni bil vezh sa kmezhko delo.

Jakoba je ref ferze bolelo, viditi svojiga Gasperja, ki mu je she per vfakim delu v roke segal, na enkrat tako pohabljeniga. » Pa Bog je tudi Ozhe reveshev; bo gotovo tudi sa Gasperja fkerbel » si misli, ino vsame hlapza.

Nektere leta so pretekle, ino Jakob je bil smiraj vesel, def ravno ni bil Gasper sa nobeno delo. Nesrezha pa ni nikoli vgnana. Bog ga hozhe she enkrat fkusiti, preden ga k sebi poklizhe. Kuga se je njegove shivine lotila. Govedo sa govedam mu zerkne, ino od dveh

konj mu le eden ostane. Jakob terdno ino stanovitno terpi, in svoje sanpanje v Boga stavi; vender so tolike nefrezhe njegov shivot tako slabile, de je hudo sbolel.

Zhe je vezhi nesrezha Jakobovo hiho sadela, bolj so se sosedje veselili. Lenza zelo vaf s denarjem obhodi mleka ali masla iskaje, ali bila je ali s gerdimi besedami odpočena, ali so ji k vezhimu rekli, de ne morejo pomagati; s bolnim ozhetam vred bi bila revna drushina lakot terpeti mogla, ko bi se ne bila neka kmetiza njih vstulila, de jim je skrivaj v sili pomagavala. Ali v pivnizi sdaj veselje oshivi. Serdizu in Klopju je sdaj vol (ali bira) dosti bolj dihal, ker vidita Jakoba v revah. » Sdaj, sosedje! — sazhne Serdiz — sdaj, sdaj vidite ozhitno, de je zhes Jakobove boshja shiba perfhla. Ali vam nisim to smiraj pravil, de Bog le zhaka, potem pa hudobne bolj ojtro kasnuje? Dva sosedja. Prav imash, Serdiz! —

Sdaj perstopi ptujz v slabim plajshi savit v pivnizo: » Kerzhmar? polizh vola! » — sakrizhi, in se sraven kmetov vfele. — Kmetje ga pa she ne pogledajo, in Serdiz le naprej govori: » Kdor kolj pokorshne ne skasoje, ga Bog in zhlovek sanizhuje » — nam je shlapa pod sobe

djal; sdaj se vidi, kako mu Bog plazhuje ker se je okoli grofa ino duhovnov tako pridno stnil. Lepò ga je oblagodaril, se lohka hvali. Zhe ga Bog ne tepe, tako ne vem, kaj. —

Ne samerite, kaj je pa ta Jakob hudiga storil, — mu ptujz v besedo seshe — de ga Bog, kakor pravite, tako hudo tepe?

Serdiz. Sadošti hudiga! On je vefi soper naf, ino terdi s salo gosposko; sraven tega bi pa naf vboga shlapa she rad sa norza imel; mi bozhemo v svoji veri shiveti ino vmreti, ali on — pleshe, kakor mu jo grof ino fajmoshter godeta. Sdaj pa ima, njegov prebrisan sin si je roko ino nogo slomil, shivina mu je pozerkala, ino on sam vmira sdaj v nadlogi.

Ptujz. Mu bošte faj kakor dobri sosedje v reyi pomagali?

Serdiz. Kaj pa de — ko bi na pol mertev tukaj pred menoj leshal, ga ne pogledam.

Klop. Ino ko bi se imel v vodi vtopiti, ga ne islezhem. Pa zhakajte le, de samishi, njegovi otrozi bodo she le skufili, sakaj naf je sashtpotval.

Ptujz. O vi trinoshki (ali tiranfki) ljudje! Vaf to uzhi kersthanfka ljubestin?

Serdiz. Aha! ta je tudi smed novitnikov

eden! Ja ja, to ste še pravi moshjé, ki smiraj od ljubeshni do blishniga klepetate. — Ino kratkim, kdo se bo tukaj med naf mefhal? komur ni to prav, naj gre drugam pravize ifkat. Praviza se bo tudi nafhla. — rezhe ptujz, ter gre urno is pivnize.

Klop. (sa njim) Ta mi je fhe le ta pravi. — Ko bi bil pofhten, bi si ne bil tako obraša sakrival. Jaderno perfopi kerzhmar v' ifbo: Sofedje! — pravi — lépo ste naredili! — Ta ptujz je nafh grof. Ko sim mu na konja pomagal, se mu plajfh rasgerne, in sagledam njegovo svesdo, ter ga koj fposnam. Serdiz. Marami sa grofa! to ima od svoji-ga ogledovanja, de marfikterikrat refnizo pod nof dobi.

Klop. Sa stran mene tudi, naj bo grof, ali kaki drugi! — Pernefite mi ga fhe en polizh!

Drugi kmetje se saporedama domu smusajo. K' sadnjim tudi Serdiz ino Klop i vfa pijana domu grefta.

Per Jakobovih pa je bilo vedno shaloftnifhi. Bolni ozhe fo smiraj bolj flabeli, ino otroka fta smiraj bolj jokala, Bili fo kot jagneta med volkovmi. Kodar fo pomilvanje ifkali, fo

fhkodoshelnoft nafhli, in nameft pomozbi pa nadloge, » Oh ljubi ozhe! — fta otroka javkala — Zhe naji vi sapuſtite, kakfhina fe bo nama firotama godila? »

Ozhe. Ne jokajta otroka! Zhe vaji tudi jeft moram ſapuſtiti, bo vender Bog fhe vajin fkerbni ozhe. Jeft vama ne morem vezh pomagati, Bog me je hudo obifkal, ne morem vezh s poſtelje. Pa to dela vſe Boshja roka, otroka! Dobro vém, de vaji bodo ob nafhe lepe njivze ino ledine perpravili; zhe jih pa prodaſta, fe boſta s Boshjo pomozhjo s denarmi, ki jih ſanje potegneta, lohka preſhivela.

Otroka. Ali ljubi ozhe! ni duſhe v' zeli vaſi, de bi ſa naji kaj marala; na to ſva fhe otroka, ki fe na to ne umeva; kdo bo to ofkerbel?

Ozhe. Ne fkerbita ſa to. Naſh goſpod grof ſo dober goſpod, kolikorkrat ſim le per njih bil, ſo me vſelj na rame poterkali, in rekli: » Jakob, ti ſi mi ſveſt podloſhnik; zhe ti bo zhefar treba, pridi k meni. » Njim potoshita, oni vama bodo gotovo pomagali.

BOG REVNIH NE SAPUŠTI

V' vsih revah upaj le v Boga,

On ti bo podelil, kar ti svet ne da.

Vboga otroka sta ravno plakaje svoje reve toshila, ino Jakob ju je, kar je mogel, tolažil, kar nekaj pred hišho sasyonzhika. Kako se vboga drushinza sazhudi, ker vidi na dvorišhu troje debelih goved, ino eniga konja; grofov hišhnik stopi per ti prizhi v hišho h Jakobu ino rezhe:

Ljubi Jakob! moj gospod grot te lepo posdravijo, in ti poshlejjo sdaj, ko je kuga minula, v plazhilo ljubeshni ino sveštobe do — njih, nekaj goved, dé sopet hlev napolnih; ino malo perpomozh sa tvojo bolesin — mu poda nekaj slatih.

Bolni Jakob se od vefelja sjoka. » Moj Bog! — sdihne, — ter slabe róke prot nebu povsdigne — moj Bog! nefkonzhna je tvoja dobrotá! poverni ti milimu grofu. — Sahvalite gospod grofa, rezhe sdaj hišhniku, sahvalite jih v mojim in mojih otrok imenu, kakor samorete. O, jest hozhem gotovo sa - nje profiti, kadar bom per Bogu! »

Hifhnik. Jutre te bodo grof fami obifkali. She danf bi bili perfhli, to de morajo tvoje fofede saflifhati. S Bogam!

Otrozi sopet hlev fnashijo, ga s brinjam pokadijo, in peljajo va - nj lepo rejeno shivino.

» Lejta otroka! — fo potem ozhe djali, — Bog naf ne sapufti. On vsame, pa sopet da, On je naf ho Katrizo prefkerbel, ino nam je sopet shivino dal; tudi po moji smerti vaji ne bo sapuftil.»

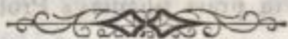
Prihodni dan fo tudi ref gopod grof perfhli s Serdizam ino Klopam vred. Perjasno Jakoba podravijo; Ter fe h fofedama obernejo: » Rozhno! profita sdaj svojiga fofeda, de vama vse storjene krivize odpufti. «

Sofeda storita to. Jakob jima svojo roko poda, ino rezhe s milim glafam: » Ljuba fofeda! s ferza vama vse odpuftim! « — Potem fo grof oba Jakobova otroka v svoje narozhje vseli, ino jima rekli: » Vedita, jest hozhem biti tima otrokama ozhe, in gorje tiftimn, ki se bo podstopil, jima kaj shaliga storiti! « — (k fofedama) Svojo primo dolshnost ita storila; ali kasni, ki fim jo vama napovedal, se imata prezej podvrezhi. » — Jakob to flifhavfhi vsdigne svoje roke, in pravi tihama: » Profim, persanefite jima! «

Naj bo tedaj — rezhejo grof — na prosh-
 njo mojiga ljubiga Jakoba vama je kasin (ali
 fhtrafinga) odpufhena. Pa ne bodita v prihod-
 no vezh tako nevfmiljena, krotita svojo vpor-
 noft, dokler fhe vtegneta; zhe ne, vaji bo uni
 fodnik kasnal, ki se ne da vezh fprofiti. » —
 Sofeda fe na zelimu shivotu kot listje trefeta,
 pobesita ozhi, ino grefta oframotena domu. Ka-
 dar fta odfhla, rezhe Jakob: » Milofhljivi Go-
 fpod! kako fim jest tako milofh saflushil? Bog
 oblagoflovi ino oblagodari Vaf ino Vafho hifho!»

Grof. Taki sveft podloshnik, kakor fi ti, je she
 sdavno vfo pomozh saflushil. Vpokoji fe, ino ne
 beli fi glave sa stran fvojih otrok; jest hozhem
 vse shive dni sa - nju fkerbeti. — S Bogam! ju-
 tre fe sopet vidiva. — To rekozh podajo Jako-
 bu roko, ino grejo is ifbe.

Jakob. Oh! sdaj fim sopet frezhen ozhe!
 Otroka, sahvalita Boga, molita sa nafhiga mi-
 liga dobrotnika. O! sdaj rad vmerjem; li ljubo
 Katrizo bi rad fhe enkrat vidil. Pa — faj je
 tudi ona pod boshjo brambo, kakor mi vfi, ino
 pod boshjo brambo biti je dobro, otroka!

JAKOB VMERJE.

Hozhefh frezhne smerti vmreti,

Morafh vselj poshteno sh'veti.

Jakob je vsaki hip slabeji prihajal, zhutil je, de bo mogel kmalo vmreti; spovedal se je, ino s popotnizo v vezhno shivljenje okrepzhal, she v sveto olje so ga gospod fajmoshter djali. Tretji dan po prijelih svetih Sakramentih se je posebno slabo obzhutil; na njigove proshnje pridejo sopet gospod fajmoshter k njemu, ino zeli dan neso vezh od njegove postelje odffopili. Brali so mu is svetiga pisma, s otrokama vred so sa vmirajozhiga ozheta molili, ino ga to-lashili do sadnjiga diha.

She ga je smertni pot obdajal, ko pridejo sopet gospod grof k njemu, bistro se she na-nje osre, is serzhne hvaleshuosti, ker govoriti vezh ni mogel.

Samo ozhi in roke je she vzhasi prot nebu povsdignil, kakor bi hotel rezhi: «Ozhe! v tvoje roke isrozhim svojo dufho!» Kmalo potem je poje-mal ino v shtertali (ali firkelzi) ure je frezhno ino mirno v molitvi gospod fajmoshtera ino zele drushine v Gospodu saspal,

Shalostna otroka zhes mertviga ozheta pade-
ta, ino ga s svojimi solsmi mozhita. Gospod grof
so bili per lepi Jakobovi smerti tako ganjeni,
de so solse tozhili. » V refnizi — pravijo —
lepo je pravizhniga shivljenje, smert pa she lep-
shi! » — « In she lepshi ino zhashtitljivshi bo
enkrat njegovo vstajenje; » — mu gospod faj-
mosh ter v besedo seshejo.

Potem sta tolashila shalostna otroka, ino
gospod grof ju sopet sagotovijo, de hozhejo sa
naprej jima ozhe biti.

Dva dni potem so Jakobovo pogrebshino
obhajali.

She je bil mertvashki krish pred hisho,
otroka sta na ves glas milo jokala, she so bili s
trugo na dvorishu, kar kozhija perderzhit. Devi-
za po svatovsko ovenzhana fkozhi s nje ino sav-
pije: « Stojte, pogrebzi, stojte! — Oh Jesus,
tù nesejo mojiga ozheta! » — « Katriza! pre-
ljubesnjiva sestra! oh! mi smo nefrezhni otrozi! »
— sta ji Gashper ino Lenza nasproti vpila,
ino sta she britkejshi jela jokati. « Katriza je! » —
sheptajo okolishojezhi. » — « Jest moram she
viditi svojiga ozheta! » — vpije Katriza. Mogli
so trugo doli djati, ino jo odpreti, defu ravno
so se ji pogrebzi stavili. S solsmi v ozheh ku-

ſhuje ſvojiga ozheta, ſi vsame venez is glave, ino ga da s ozhetam pokopati. S veliko ſilo ſo jo od odra odtergali, ino trugo ſopet sabili. Ona ſi pa hitro nameſti venza s zhernim ſagrinalam (ali pajzholanam) glavo pokrije, ino ſprejmi merlizha h grobu.

» Oh, ljuba Katriza! tako lepo ſo vmerli, kakor ſvetnik — ji pravita brat in ſeſtra, ko is zerkve na mertviſhe gredo — ſadnjo uro ſi niſo drugiga ſhe voſhili kot to: *O de bi le ſvojo ljubo Katrizo ſhe enkrat viditi mogel!* »

Katriza. Oh, jeſt nefrezhna! de niſim dobila ozhetoviga blagoflova!!

Ko ſo ozheta pokopali, ino pogrebzi ſe vſi domu vernili, oſtanejo oni ſhe dolgo na grobu klezhé, roſijo gomilo s ſvojimi ſolsami, ino molijo ſa rajnikiga. Domu gredé ſe le od ozhetovih ſadnih beſed, od njegove ljubezni ino velikih od njega prejetih dobrot pogovarjajo, ino per vſakim novim ſpominu jim ſhe bolj ſolſe težejo.

» Oh jeſt nefrezhna neveſta! — ſdihne Katriza, ko domu pridejo — de moram v pervizh ſopet ozhetovo hiſho viditi, ino ne naiti ozheta! oh! to mi moje nar vezhi veſelja kali! »

Brat in ſeſtra. No, ſaj povej nama, kako

si tako hitro nevesta? — Ali Katriza ni mogla od velike shaloſti ino ihtenja govoriti. Ko ſe je pa ſopet ſavedla, in nekaj vtolaſhila, pravi: « Vea, moja dobrotnika ſta imela eno ſamo hzherko: ſhe ta jima je pred tremi meſzi vmerla, ino potem ſta mi ſvojo hiſho s vſim premoſhenjam vred iſrozhila, ino eden s njune ſhlahte je moj ſhenin. Oh, to veſelje ſim hotla domu nepoſabljivimu ozhetu prineſti! » — Per teh beſedah ſe ſazhnejo ſopet ihtiti ino plakati, ter ſe le zhes dolgo ſopet vtolaſhijo. Sdaj ji poveſta Gaſhper ino Lenza neſrezhe ſadnjiga meſza, in kako ſe ju je Bog vſmilil, ki jima je v goſpod grofa drugiga ozheta poſlal.

Prihodni dan grejo ſopet ſkupej na ozhetov grob, ino molijo jokaje, kakor poprejſhni dan. Od tod gredo v grad ſe goſpod grofa ſahvalit ſa vſe jim ſtorjene dobrote, ino ga profit, de bi jih tudi ſa naprej ne ſapuſtil. Goſpod grof ſo jih miſloſtljivo ſprejeli, ter jima ſopet obljubili, de hozhejo po ozhetovo ſa-nju ſkerbeti; in bili ſo tudi moſh beſeda. Gaſhperja ſo h ſebi vſeli. Ker je ſnal dobro piſati ino razhnanati (ali rajtati,) ino ſhe v drugih rezheh ſnajden je imel perloſhnoſt, ſe per mladih goſpo-

dizhih s he vezh nauzhiti. V kratkim je tako dalezh prinesel, de je snal v grofovi kanzlii prepisavati, ino tako je bil shantovi (hromov) Gashper sa vse svoje shive dni dobro perskerbljen.

Lenza je zhes nekaj zhafa s pomozhjo gospod grofa ozhetovi delesh ali erbfhino dobila. In to pishejozhimu mi pravijo: De sta Gashper in Lenza vzherej v Kovarno odshla, ker bo Katriza pojutrishnim svatovfhino imela.

Zhe te ravno sila *veshe*,

Bod' pravizhen, o kristijan!

Bog ti bo she slahzhial teshe,

In ti plazhal sadnji dan.

Se ti bo hudobni vstavljjal,

Te bo skufhal v mresho vjet'.

Se bo ustil, te opravljal,

Bog te vari mu verjet'.

Se od tebe vse pomika,

Zhe te zel svet sapusti,

Bog ti poshlje pomozhnika,

Ki ti ferze sveseli.

II. JERNEJ VERTNAR.

Jernej, vertnár v nekim velikim mestu, je bil sa nar urnihiga v zeli okolizi posuan. Perdelal je lepfhi ino tudi debelejshi sad, kakor vsi drugi vertnarji tistiga mesta. Vsi imenitni gospodje so se na svojih obedah s njegovimi brefkvami bahali. Ni mu bilo treba dinj na terg poshijati, she tam na gredizah so bile prodane; she zeló po slatih so mu jih plazhevali.

Zhaft, ktero si je s svojim delam perdobil, ino velik dobizhek sta ga she bolj k pridnosti v vertnarstvu spodbadala. Ker je bil bogat ino slo delaven, se je tudi dobro oshenil. Njegova nevesta je bila Anza, mlado dekle is fofeske, lepih liz pa she lepfhi dushe.

Pervo leto njeniga sakona je bilo prav frezhno. Anza je svojimu moshu v vertu pomagala; sa to so se vertni perdelki dosti bolj ishli (ali ratali,) kot druge leta.

K Jernejevi nesrezhi pa je tik njegove hi she drug vertnar stanoval, ki so mu Gregor rekli; ta je vfako jutro v kerzhmo (ali oshtarijo) shel, ino she le na nozh domu prishel. Gregorjevo veselo serze je Jerneja sapeljalo, de ga je v kratkim jel posnemati. Spervizh ga je v

kerzhmi le obiskoval, de se je s njim od vertnarstva pogovarjal; kmalo pa she v svojim vertu ni od drugiga s njim govoril, kakor od vina. — Anza je nad tim spreminjenjam svojiga mosha fkrivaj sdihovala ino folse tozhila. Ker ni bila fhe sadofti v vertnarstvu suzhena, de bi bila samogla perdikovze (ali fhpalirje) fama prav gleshtati, je mogla dostikrat po-nj v kerzhmo iti, de ga je od vina domu k delu perklizala. Pa *jemnafta!* boljshi bi bilo, ko bi se ne bil dela lotil. Nikoli ni drevesa zepil, de bi ne bil pijan. Resal je s krojzam (ali krivazhem) veje, kakor se mu je namerilo. Bres raslozhka je lepe sadovite mladike, kakor nerodovite odrastike prozh klestil. In tako se je sgodilo, de je na tistih lepih breskvah, kir ni bilo pretezhene leta li ene mladike bres sadú, vse polno prasnih odrastikov stalo. Zhe je bolj vert pojemal, bolj se je v Jerneju veselje do pijanzhevanja vne-malo. Njegovo sadje, njegovo fozhivje ino ohrovt je vfo svojo zeno sgrabilo; in ker mu je smiraj bolj smanjkovalo, s zhimur bi svojo gerdo fraft pafil, je sazhenjal saporedama orodje, obleko ino perilo prodajati. In, kaj menite, je na sadnje fhe pozhel? — Ker je ravno njego-va shena nekaj grosdja prodajat nesla, gre, ino

proda is hiſhe vſe orodje, kar ga je ſhe bilo, de bi sa te denarje s Gregorjem pil.

— Tu je vboga Anza ſhe le oſtermela, kadar domu pride, ter hiſho prasno najde! De je oboshala, jo ſhe ni tolikajna peklo. Veliko vezh jo je bolelo, viditi ſvojiga moſha nad ſtraſhnim bresnam pogubljenja, ino ſheſt meſizov ſtaro dete, ktero le ſhaloſt in reva zhaka.

Kdo bi pa rekel, de je ravno to dete ſvojiga ozheta od pogube reſhilo? — — Jernej perropotá ſvezher domu, ſe roti ino perduſhuje, ſe vſede sa miſo, ſe na-njo s komolzam naſloni, ino terja vezherjo. Anza mu poda velik noſh, ino poloſhi pred-nj s ruto pogernjen koſh. Jernej ga naglo odkrije — pa jomene! kako oſtermi, ker ſagleda v koſhu ſvoje dete mirno ſpati, — Tú jej, mu rezhe Anza, to je vſe, kar ſhe imam; ti ſi temu detetu ozha, torej imafh vezhi pravizo do njega, kakor lakota — vmori ga, nevfmiſljenz! ino ſnej ga, de ga lakota ne bo konzhalo. — Jernej le ſtermi, in kar beſedize ni is njega, ter le v dete gleda. Na ſadnje ga pa ſerzhna ſhaloſt premaga, ſtraſhno ſazhne vpiti ino — britke ſolſe tozhiti. Naglo vſtane is sa miſe, ſe ſheni okeli vratu oklene, jo proſi sa odpuſhanje, ino ji obljubi, de ſe hozhe pobolj-

fhati. Kar je tudi v refnizi storil. Njegov taft, ki ga dolgo še vezh viditi ni hotel, ko sa to njegovo poboljšhanje své, mu dovolj denarjev posodi, de se je mogel sopet vertnarstva lotiti. Jernej je to perpomozh dobro obernil, ino kmalo mu je vert sopet tako dobro rodil, kakor poprej, dokler she ni pijanzheval. Delaven ino *marljiv* je doshivel frezhno starost, bil je frezhen mosh ino dober ozha.

To pergodbo je potlej vezhkrat svojimu odrashtenimu sinu sdihovaje perpovedoval, ino ga poshteno shiveti opominjal; in to opominovanje je sina tako navdalo, de ni nizh bolj zhertil, kot pijanzhevanje ino postopanje, ino je tudi vse svoje shive dni tresno ino delavno shivel.

Var' se, zhlovek! postopanja,
 In ogibaj se p'janzh'vanja,
 Delaven in tresen bod',
 De bo s te teboj vsih gospod!

III. JAKIZ SIROTA.

Bogat mosh, Blashén po imenu, jaha nekiga dne is svoje pristave domu. Ker pride do pokopalisha neke vasi, stisni v njegovim obsidju mil glas; usmiljeni mosh se vstavi, skozi s konja, ga svojimu flushabniku, ki je sa njim jesdaril, da, de naj ga podershi in gre na pakopalishe gledat, kaj de je? In polé! konez britofa sagleda otroka na gomili leshati, ki se milo joka, Blashén se mu perjasno blisha, ter ga vprasha: Kaj delafh tukaj moj otrok?

Otrok. Svojo mater klizhem. Vzheraj so jih sem poloshili, pa nozhejo she vsiati.

Blashen. Bleso so umerli, kaj ne?

Otrok. Pravijo tako, de so umerli, pa jest ne morem tega verjeti. Undan so bili she prav sdravi, ki so me k fofedi Shushevki peljali. Rekli so mi, do bodo po me perfhli, pa jih ni bilo nasaj. Moj ozha so tudi s doma fhli; in jih nisim vezh vidil.

Blashen. Ti pravifh, de so tvoj ozha s doma fhli, kam neki?

Otrok. I kaj jest vem, kam so fhli?

Blashen. Kje pa ti sdaj stanujesh?

Otrok. Per fofedi Shushevki, ino per nji

bom, dokler pridejo mati po me, kakor so mi obljubili. Ref, ljubim svojo sosedo Shushevko, pa s'he veliko bolj svojo mater, ki so tû noter v jami. O mati! mati! sakaj spite tako dolgo? kdaj boste vstali?

Blashen. Saftonj jih klizhefh, reyfhe! jih ne bosta nikoli vezh sbudil.

Otrok. Bom pa tudi jest tukaj leshal, ino per njih spal. Oh! sim jih vidil, kadar so jih vunkej nêšli; Kako so bili bleđi, ino mersli! — Ja, tukaj hozhem leshati, ino per njih spati.

Blashen se ni mogel vezh fols sdershati; k otroku se perpogne, ga serzhuo objame, ter pravi: Kako ti je ime, ljubi moj?

Otrok. Kadar sim dober, mi pravijo Jakez, kadar sim pa poreden, Jakón.

Blashen. Ali me hozhefh h Shushevki pe-ljati?

Otrok. O sakaj ne? prav rad, gospod! — Se vsdigne, in tezhie pred Blashenam, kar more, ter ga perpelja h Shushevki. Ta sa prestrafhi, viditi tega gospoda s Jakizama priti. Blashen pa jo ni hotel prestrafhiti, ampak ji le povê, kako je otroka dobil, kako se mu je v serze usmilil, ter jo prosi, de bi mu s'he kaj

vezh od starishev tega otroka povedala. Na to mu Shushevka sraven sebe perljudno stol ponudi, pa sazhne praviti:

» Ozha tega otroka je mlad, delaven zhev-ljar (ali fhufhtar) lepe postave, ki tu v fofeski stanuje; njegova spruga je bila prav sala, pa bolehna sheniza, delavna ino varzhna golpo-dinja, kakor on. Sedem let sta mirno v sakonu shivela, in k njuni srezhi ni drugiga, kakor premoshenja manjkalo. Ali Julian — tako je njemu ime — ni drugiga imel, kakor svoje rokodelstvo (ali antverh); Magdalena pa, njegova pridna shena, ker je bila sirota, ni druge dote h hifhi prinesla, kakor neke goldinarje, ki jih je per nekimu fajmoshttru perflushila. S tem denarjam sta si nakupila posteljo, nekaj hifhniga orodja, ino malo usnja sa delo. Desi ravno nista bila premoshna, sta si vender v prvih letih sakona s delam ino varzhnostjo toliko vfaki dan perhranila, de sta poshteno shivela. Kadar jima je pa Bog otroka dal, se ju je tudi reva lotila. Pa fhe vse to bi bila lohka prenesla, ko bi ju druge nesrezhe ne bile sadele. Uboga Magdalena, ki je zelo poletje na polju ko najemniza delala, de bi si bila kaj perflushila, sboli od truda ino slabosti, in leshi zelo jesen

ino simo bolna. Sdravila so bile drage, ino Julian si je malo vezh perflushil, ker mu je dela sazhelo smanjkovati; vsi so se bali, de bi jim slabo vstregel, ker je bila shena bolna. Magdalena osdravi sizer, pa njuna nadloga ni bila she vgnana. Sdaj je bilo she le treba lekarnika (ali apotekarja) ino sdravnika plazhati. Ker je bil Julian bres dela, in tudi Magdalene ni hotel nobeden vezh najeti, ker jo je bolesin silno oslabila; nesta denarjev imela, mogla sta se tedaj sadolshiti. Dolg je bil lohka storjen; to de kako denarje poverniti, ker ni bilo nobeniga saflushka? Od kod denarje vseti mito sa stanovanje plazhati?

» Nikoli nesta svoje revshine tako v shivo obzhutila, kakor ravno takrat.

Dostokrat sta mogla stradati, ker ne kofzhika kruha v hifhi ni bilo de bi ga bila otroku podala. » —

Per te besedah se Jakez v kot skrije, in se sazhne ihtiti. —

» Pa to ni bila she njuna nar vezhi nesrezha. Neusmiljeni mosh, v zhigar hifhi sta prebivala, vidi, de jima je nemogozhe mito plazhati, shuga tedaj Julianu, de ga bo sapreti dal, ako ne plazha. Profila sta ga, de naj ju

do blisne shetve pozhaka, kir si bošta na polju s delam kaj perflushila: ali neufmiljenja ferze nišo ne profhnje ne folsé omezhile, de si je ravno nar bogatejšhi selan v vaši bil. S veliko silo jima dašhe mešz odloga, ter se perdušhi, de ju bo na boben (ali kant) djal, ino Juliana v jezho pahnil, ako mu do tistikrat vsiga dolgá ne splazhata. Odsihmal je bilo tako terpljenje ino javk v nju hišhi, de bi se bila mogla kamnu usmiliti. Oh, kaj mislite gospod! kako je meni ferze pokalo, ker sim poshtena sofeda v takih stiskah vidila, pa jima nisim mogla pomagati! — Sama sim shla enkrat nju hišhniga gospodarja usmiljenja ino poterpljenja profit. Djala sim mu, de mu, ako je potreba, svojo bajtizo sa-nju saštavim, kar je vse moje premoshenje. Pa vse to ni nizz pomagalo. »Ti si ravno taka berazhiza, kakor una dva, — mi je odgovoril —; taka le je, zhe se taka derhal pod streho vsame! » — Oh, gospod! kako me je to v ferze sbodlo; pa poterpešhljivo sim tudi to prenesla, de bi ga ne bila šhe bolj raskazhila; veliko bolj pa me je šhe bolelo, de sim uboga vdova, ki nisim dobrima zhlovekama pomagati samogla. Koliko dobriga bi lohka bogatinzi storili, ko bi imeli tako usmiljeno ferze, kakor mi uboshzi! — De vam

pa dalje povem; predvzheranjim mi perpelja Magdalena, kakor je bila njena navada, svojiga otroka, de bi ga do vezhera tukaj varovala, ker je hotla v blishnjo vaf h tkavzu po prejeti, de bi si s predenjam kaj perflushila, ter svoje dolgé loshej poplazzhala. Jest sim otroka, ki ga prav rada imam, s veseljam sprejela. Sa odhodnjo ga Magdalena she objame, kakor de bi se ji sdela, de ga ne bo nikoli vezh vidila. O! se mi sdi, kakor de bi jo she sdaj vidila. Solsé fo ji ozhi salile. Ne jokaj, Jakez, je djala, faj bom kmalo sopet doma, in bom po te prifhla. Roko mi je podala, sahyalila me je, de ji vselej otroka varujem, ter ga she enkrat objame, ino gre.

Kmalo potem, ko odide, saflifhim ropot v nje hifhi; pa si mislim, de se je kaka nasid slabo naslonjena butara derv savalila, sato se she oserla nisim, kaj de je saropotalo. Kadar pa she temna nozh napozhi, in je vender she ni nasaj bilo, grem tje v nje hifho gledat, ker si mislim, de je morde svojo prejo pred, ko bi po otroka perfhla domu s hranit nesla. Najdem duri odperte, stopim v hifho..... Bog! kako ostermim, ker vidim Magdaleno sraven gredi (ali lojtre) mertvo leshati. V temu

stermenju nisim vedila, kaj pozheti. Skufhala sim jo vsdigniti, de bi se sopet savedla — pa saftonj! Perklizhem sdravnika; ta ji poshlata ziplo (ali ferzhno shilo), pomaja glavo, in poshle prezej po shupana. Kadar she ta pride, premishljujeta, kako se je neki mogla vbiti, ter sta najdla, de je mogla kmalo po padzu vmreti, ali pa de je v omedlevzi dusho Bogu isrozhila, ker ni mogla na pomozh klizati. Jest sim pa koj vidila, kako bi se snalo to pergoditi. Domu je bila shla, hotla je na kashto po shakelj iti, de bi v njemu preje prenesla; ker je pa imela she solsne ozhi, ni prav vidila, kam de noge stavi; kadar je tedaj hotla sopet doli iti, je nogo prenisko djala, torej s glavo na tla padla. Shakelj ki je straven nje bil, mi je to dovolj prizhal. Med tim je pa shupan vkasal, koj drugi dan merlizha bres vsih sheg konez mertvisha pokopati, ter je djal, de bo skufhal svediti, kam de je Julian preshel. Jest sim se mu ponudila, de otroka h sebi vsamem, deslih se komaj samo sebe preshivim, ker si mislim: » Dobrotljivi Bog vé, de sim vboga vdova; zhe mi tedaj otroka isrozhil, bo tudi sa - nj skerbel. »

Dobra shena, odgovori Blashen; vi ste dosti dobriga ti revni drushini skasali!

Shushevka. Nifim storila, kot svojo dolžnost. Saj smo sa to na svetu, de si eden drugimu pomagamo. Jest menim, de ne morem Bogu nizeh bolj prijetniga storiti, de se mu ne morem drugazhi sa vse od njega do sdaj prejete dobrote bolj sahviliti, kakor de svojim revnim sofedam po mozhi perpomorem. Oh, de bi jima bila le she bolj pomagati samogla! tode nimam drugiga na svetu, kakor tole bajtizo, vertizeh, kir mi malo ohrovta srafe, in kar si s delam perflushim. Ofem let sim she vdova, in vender sim se s tem do sdaj smiraj poshteno preshivila, ter v Boga saupam, de bo do sadnje ure she smiraj sa me po ozhetovo fkerbel.

Blashen. Zhe pa tega otroka obdershite, vas bo njegovo srejenje dosti stalo, dokler si bo sam samogel svoj kruh flushiti.

Shushevka. Skufhala jo bom tako obrazhati, de bo tudi sa - nj vselej dovolj. Svoj sadnji kofzhik kruha hozhem s njim deljiti.

Blashen. Kako ga boste pa oblazhili?

Shusheyka. Sa obleko bo pa Bog fkerbel, ki fenosheti s travo ino zvetizami saljsha, ino drevesa s listjam oblazhi. Dal mi je roké de shivam ino predem, s tem bom vbogo sitoto oblazhila. Ni treba

Temu lazhnimu hoditi.

Kdor sna delat' in moliti.

Blashen. Ali ste terdno fklenili, Jakiza per febi obdershati?

Shushevka. Ja, gospod. Jest bi ne mogla vezh shiveti, ko bi to mlado frotizo s hifhe odpodila, ali ko bi jo v kako frotifhizo poflala.

Blashen. Ste mu (bleso) mar v shlahti?

Shushevka: O kaj fhe! nizh drugiga me na - nj ne veshe, kakor fofefka ljubessin.

Blashen. In mene veshe na vaju oba Kerfhanfka ljubessin. Satorej bi ne mogel viditi, de bi vi fami sa firoto fkerbeli, ker je Bog meni vezh premoshenja podelil, kakor vam. IsrozHITE meni Jakiza, de bom sa njigovo srejenje fkerbel; ker sta si pa she tako vajena vkupej biti, vaji hozhem obadva v svoj grad vseti, in jest bom vaji preskerbel. Sofebno pa ste si vi s svojo dobroferzhnostjo ino vsmiljenjam do te revne drushine she sdavno vezhi plazhilo saflushili. Prodajte torej svoj vertizh ino to bajtizo, ino pridita k meni. Dokler bofta shiva, vaji hozhem preshiviti.

Shushevka (ga milo pogledaje) Profim,

ne samerite mi, gospod! v vašho ponudbo ne morem prevoljiti.

Blashen. Sakaj ne?

Shushevka. She sa tega voljo ne, ker ne bi hotla kraj sapuštiti, kir sim [rojena, in kir she toliko let shivim; tudi bi se na shum poflopja ne mogla navaditi, ino v fredi toliko ljudi bi se ne snala vesti. Nifim vajena na mir, pa fhe manj na fladkarije; bi koj obolela, ko bi ne imela nizh vezh dela, ali ko bi boljshi sazhela jedati, kot po navadi. Puštite me torej s malim Jakizam v moji kozhi (ali bajti.) Ni-mam otrok, bo pa mi jih Jakez namestil; ino to malo, kar imam, bo tudi njemu v prid.

Blashen. Naj bo tedaj, kakor vi hozhete; jest vaf nozhem s svojimi dobrotami shaliti; puštim ga vam, ker sta si tako dobra prijatla. Povejte mu vezhkrat od mene, de hozhem biti sa naprej njegov ozha, ino vi bodite mu mati. Vsa-ki mefiz vama bom poshiljal, zhesarkoli bošta potrebovala; dostokrat vaji bom tudi sam obiskal, in vaji ovefeloval.

Kako dober je Bog! Kjer je nar vezhi re-va, je nar blishej s svojo pomozhjo:

Hval' Boga, terpezha dufha! —

Zhe te tud' vse sapufti,

Bog te vender ne sapufha,

She sa f' rote on fkerbi.

IV. SVEŠTI ŠIN

Sposhtuj svojiga ozheta ino svojo mater, ta je prva sapoved, ktera ima obljubo, de ti bo dobro, in de dolgo shivish. Efesh. 6, 2. 3.

Okoli taushent let pred Kristusovim rojstvam so Greki imenitno mesto v' Asii, Trojo s' imenam, obsedli, si jo v' defetih letih osvojili, ino sashgali. Lohka si je misliti, kakshna se je mogla vbogim mefhzhanam goditi, ker so sovrashnikam v' roke padli. Veliko jih je ali ogenj pokonzhal, ali pa sovrashni mezh pomoril, she vezh jih je pa pobegnilo. Vender jih je she dosti tudi v' mesti ostalo, posebno starih ljudi, ki si niso vedili pomagati. Teh se je pa she zlo oshabni premagaviz vsmilil: vajvodi sapovejo svojim vojshakam, de naj jenjajo ropati ino moriti; napovejo zelimu mestu, de naj le vsaki, kdor hozhe ino kamor hozhe, pobegne, in seboj vsame, kar ima nar drashjiga, to de le eno rezh, ne vezh.

S' veseljam so Trojanzi sdaj vkup grabli, kar so mogli, ino jo tako is mesta potegnili, ker se jim nobeden ni vezh v' bran stavil.

Enej shlahtin Trojaniz, ko je to dovoljenje svedil, popade, kar mu je bilo nar drashjiga — svojiga ozheta, ki od starosti ni mogel vezh hoditi, ga safadi na svoje shiroke plezha, ino beshi s' to butaro obteshen is mesta; ker se je bal, de bi mu ozha v' ognji ne vmerli. Greke, ki so to vidili, Enejeva ljubesen do svojiga ozheta tako možno gane, de mu dovoljijo, vse svoje premoshenje, kar ga she ni sgorelo, is mesta isnesti.

Tako je Enej, ki je bil pagan (ali ajd) svojiga ozheta ljubil, ino oframoti marsiktere Kristjane, kateri, ne de bi svojim starshem v' fili pomagali, jih she le sanizhujejo, in jim njih stare dni grené.

V. OZHETOMOR.

Okó, ki ozheta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, ino mlade postojne snedó. Prip. 30, 17.

Gerdesch, kateri svoje stare in revne starishe sanizhuješh, saframuješh, in jih spod strehe po-

dih, poslušhaj, kako v' svojih revah flabi ozha sdihujejo :

Oh strashna nozh! mras me mori, in ne najdem svetja, de bi se vetram ino mrasu branil, nimam postelje, de bi svoje oterpnjene ude ogrel. Star sim, ino mozhi so me sapustile. Nevsmiljen sin! ta misel me vmori. Nevsmiljen sin! jest sim te sredil, jest sim sa te skerbel v' bolesnih tvojih otrozhjih let. Ker sim te v' bolezhinah vidil, so moje solse na tvoje liza padale. Oh! tistikrat si me ljubil, ino me tolashil: » Ozha, sakaj se jokate? faj nisim vezh bolan, ne bodite shalofni, lejte me, kako sim sdrav. « Vsdignil si se na posteljizi, s' rozhizo si po mojih lafeh igral; rekel si mi: ne plakajte savolj mene, faj sim sdrav; in ko si to sgovoril, so te slabosti sopet obshle. Govoriti si hotel, pa nifi mogel. Ker si pa osdravil, si rafil, ino mozhan prihajal. Menil sim revesh, de bohh podpora moje starosti; vse svoje dni sim se sa te trudil: ti me pa sdaj s' hifhe na veter ino v' sneg podih. » Ne moreva vezh vkupej shiveti, Ozha! » si mi v' svoji togoti djal.

In sakaj ne, moj sin? kaj sim ti storil? — H' zhednosti sim te vabil, to je moja pregreha. Ker sim vidil, de moje premoshenje, kar sim

û ga s' kervavimi shuli v' fhestdefetih letah perdobil, in kteriga sim s' veseljam tebi isrozhil, de bi te ofrezhil, tako neporedno sapravljash, ki sim ti bresen kasal, v' kterim hozhefh vtoniti . . . Bog mi je prizha, de sim bolj sa te, ko sa se fkerbel. Ali nisim sadofti dolgo molzhal, ker te nisim hotel shaliti? Pa mojiga molzhanja in mojih fkrivnih stokov nifi umel. Mogel sim tedaj govoriti; mogel sim spet ozhe- tovfke pravize poprijeti.

Pa ljubesnivo sim te she svaril; pravil sim ti, kako si svojo mater prerano pod semljo spravil, ker si jo s' svojim hudobnim sadershanjam shalil. Djal sim ti, de bofh tudi mene, ako se ne poboljshash, vmoril. Kasal sim ti svoje od toliko sa te prelitih folsa vpadene liza; kasal sim ti svoje od shalosti in velike britkosti po konzi stojezhe five lafe. Stegnil sim prot tebi svoje roke, de bi te na svoje perfi pertifnil. Na koleua bi bil pred te padel, ko bi tako slo ponishani ozha samogel tvoje ferze omezhiti.

Ino ti, moj sin . . . naka she ne morem verjeti! . . . ti si mi shugaje proti stal? Tvoja nevmiljena roka me je is hifhe sunila, je duri sa menoj sapahnila? — Moj sin! ali mi ti to storish? — Vezh nifi moj sin! — Sakaj pa ob-

zhitim s'he v' svojim serzi, de sim tvoj ozha?

O, de bi te *mogel prekleti!* — pa ne; s'he glasno toshiti si ne upam, ker se bojim, de bi me Bog ne vslifhal, in de bi hišha, s' ktere si me sgnal, se na te ne poderla. Tukej na ti s'kerli pred durmi hozhem prenozhiti. Ne bošh mogel sjutrej memo iti, de bi me ne vidil. Upam v' Boga, de se ti bo serze omezhilo, ker bošh vidil, koliko sim to strašhno nozh preštal. Ako me pa mras, nemozh starosti, ino s'he bolj moja grosovita shalošt nezoy vmori, tako trefi se savoljo svoje hudobije, objokuj me, pa objokuj s'he veliko bolj samiga sebe; blagoslovil bom svojo smert, ako te bo samogla spokoriti.

Tako je vbogi sivzhik stokaje toshil, ino sever je njegove sdihleje zelo nozh na merslih perutih odnašhal; strašhno ponozhne sape buzhe; v' gojsdi pišh drevje lomi: zela natora se nad to slobnostjo grosi. Drugo jutro dobijo sivzhika na s'kerli mertviga, Roke je imel s'klenjene, ino oblizlje v' nebo obernjeno. Ime sina je bila sadnja beseda, ki jo je s'govoril. Do sadnjiga je molil sa ozhetomora.

VI. PLAZHANA OTROŠKA LJUBESIN.

Dokler shivish, spofhtuj svojo mater.
Tob. 4, 6.

Gustav, Shvedovsk (*) kralj, tretji tega imena, jaha fkos neko vaf preoblezhen kakor popotnik, ino pride do kládesa (ali fhterne), s' kateriga je ravno mlado kmefhko dekle vodo sajemala, in se tako lepo obnafhala, de se knes vftavi, in jo nekaj zhasa gleda.

H' febi jo poklizhe, ino jo profi, de naj mu piti da.

Prezej, shlahтни gospod, mu odgovori dekle, to de se mi mudi, ker me mati potrebujejo.

Ali imafh fhe mater? jo poprafha kralj.

Bog bodi sahvaljen, mu odgovori, imam jih moje edino vefelje ino podporo.

Ta odkritoferzhni odgovor kralja dekletu fkloniga ftori. Stopi 's konja, pije is verzha, ki mu ga je dekle podalo, prime konja sa bersdo, in gredé sa njo ji rezhe:

(*) Shvedovsko ali Shvedija je imenitno kraljestvo v' polnozhni Evropi.

Sprejmiti te hozhem, de bom tvojo mater sposnal, ki pravifh, de jih serzhno ljubifh.

O is zeliga serza ljubim svojo mater, per ti prizhi hzhi odgovori, sato tudi sleherni dan Boga profum, de bi she dolgo shiveli. Nizh si bolj ne vofhim, kakor de bi jim samogla svojo ljubessin v' delih skasovati.

Pri teh besedah prideta do vboge bajtize. Kralj perveshe svojiga konja k' plotu, ter gre s' hzherjo v' isbo k' materi, ktero je she na durih milo stokati flifhal.

Mati leshé na flamnati postelji, famo revno vajksfhenzo imajo sa podglavje. Malo perprave vidi okoli sebe, vse kashe vboshtvo ino potrebo. Bledo oblizhje stare ino beteshne matere mu serze gane.

Hzhi stopi urno k' bolni materi, in jim rezhe:

Ljuba mati! tukaj so ptuj gospod, ki sim jim piti dala; vas hozhejo viditi ino sposnati.

Kralj se perblisha k' postelji, staro mater ljudomilo posdravi, ter pravi: Se mi similite, ljuba mati, de ste bolni!

Bolj me starost flabi, kakor bolesin, mu mati s' tihim glafam odgovoré, veliko bolj revna bi bila, ko bi ne imela dobro hzherko; ona si vedno persadeva, in vse skufha mi moj stan

slajf hati, ino moje bolezhine potolashiti. Ali mi bošte verjeli shlahтни gospod, nozh in dan moja ljuba hzhi dela, le njeni veliki marljivosti se moram sa Bogam sahvaliti, de fhe shivim. Dobrotljivi Bog da ték njenim trudu, naj ji tudi plazha otrofhko ljubesen, katero mi skasuje. To govorjenje je kralja tako ganilo, de so ga folsé pofilile, ter rezhe: Dobra hzhi, ali bi ne hotla s' menoj v' Stokholm (*) priti, de ti jest tam tvojo dobrovoljnost plazham, ino te sa vselej ofrezhim?

To se ne sгодí po nobeni zeni, shlahтни gospod, pravi dekle, in ko bi vi fhe tako dobro s' menoj mislili. Svoje matere ne sapustim, de bi si ravno v' Stokholmu imela kraljiza biti, tako né.

Kralj se njenim odkritim odgovoru posmeja, ter rezhe:

Ljubi otrok, faj te nozhem od tvoje matere lozhiti, ne; temuzh le tvojo otrofhko ljubestin hozhem poplazhati: vsemi to mofhno, in stresi svoji materi smiraj syesto do sadnje ure.

Dekle pa se je branilo mofhno vseti. Nizh

(*) Stokholm je poglavitno mesto Shvedije, kjer po navadi kralj stanuje.

sgine vse naju upanje, ki ga imava od teh otrok. » — Ona sdihtne, in mu ne more odgovoriti.

Še tisti dan poklizhe k' febi svoja otroka, ter ju vprašha: « Sakaj tezheta vsak dan tako rano u vert? Ali ne moreta pozhakati, de svoje delo dokonzhata: po storjenim delu vama nobeden ne bo branil v vert iti. » — Lenza in Bogoljub sta pa le molzhala, ino she serzhnejshi svojo mater objemala.

Drugo jutro se smusneta, kadar menita, de jih nobeden ne vidi, od sajterka fkrivaj u vert pod veliko s gabram opleteno lopo. Gospa Zvetovka pa ju samerka, gre od dalezh sa njima se fkrivaje sa gosto leskovo ograjo, ino pridfhi do lope se na perste vsdigava, de bi vidila, kaj de otroka v' lopi delata. O Bog! kako je nje materno serzé od veselja poskoznilo, ker sagleda svoja otroka v' lopi na svoje kolena pasti, in roke fkleniti.

Bogoljub je naprej molil, Lenza pa sa njim: « Gospod Bog! prosiva te, de bi midva starishe ne preshivela. Oh! jih tolikanj ljubiva, naju nar vezhi veselje bo, kadar bova bolj odrasla, jih po mozhi ofrezhiti! — Stori naju, o Bog! dobra, pravizhna ino modra otroka, de

bova veselje staršev! » Vsihi o Bog! najino molitev! Vselej hozheva tudi tvoje svete sapovedi spolnovati. » — Ker sta leto odmolila, vstaneta; se serzhno objameta, in gresta domu vsaki na svoje delo.

Njuna mati, to viditi, se od veselja sjoka. Urno tezhe k' moshu, ga na svoje perfi perufne, ino mu povej kar je vidila ino slifhala. Obadva sta bila tako srezhna, kakor de bi bila v' nebeshki raj preseljena.

Bodite tudi vi, otrozi! tako ljubesnjivi, kakor Lenza ino Bogoljub, in molite sa svoje staršhe, ker so vam sa Bogam nar vezhi dobrotniki.

Staršhe ljubiti,

Sa-nje moliti

Bodi nam ljuba dolshnost;

On' naf redijo,

Sá naf skerbijo,

Vod'jo naf vedno h' krepost'.

VIII. MIHEZ.

Vbog najemnik, Bernard po imenu, je imel shestero otrok, pa malo hrane. Na to je bila she slaba letina, in vse se je podrashilo. Bernard se je nozh in dan trudil: pa s vsm svojim (trudam) potam si ni mogel toliko perflushiti, de bi svojo lazno drushino she tako revno preshivil. To ga je silno teshilo.

Nekiga dne poklizhe svojo mlado drushino, in ji s folsnimi ozhmi rezhe: Ljubi otrozhizhi! tako se je she vse podrashilo, de s vsm svojim trudam le malo perflushiti morem. Glejte, sa tale kof kruha sim mogel zel dan delati; sado voljite se s tim malim, kar perdobim; nasitil vas sizer ne bom, ali vas bom saj finerti vbranal. — Vbogi mosh ni mogel dalej govoriti; ozhi prot nebu oberne, ino se sjoka. Otrozi fo tudi jokaje sdihvali: O Bog! pomagaj nam vbogim nefrezhnim otrozhizhkam; pomagaj nashimu ozhetu, ino perstopi nam s svojo pomozhjo, de ne bomo lakote vmerli.

Bernard sreshe svoj kruh na sedem kofzhikov, eniga sa se obdershi, druge pa otrokam rasdeli. Eden smed njih pa, Mihez po imenu, nozhe svojiga kofa, ker pravi: Ga ne

morem jeſti, ozha, ſim bolan; ſnejte ga vi, ali pa ga rasdelite. — Revſne, kaj pa ti je? — ga vpraſha Bernard, in ga na rozhe vsame — Bolan ſim, odgovori Mihez, ſilno bolan; vlegel ſe bom. Bernard ga neſe v poſteljo, ino drugo jutro gre veſ pobit po ſdravnika, ter ga proſi, de bi hotel bolniga ſinu osdravit priti.

Sdravnik gre k Bernardovim, deſi je ravno gotovo vedil, de ne bo plazhila; miſli ſi: tudi revnim ſim dolshan, kar morem, pomagati. Pride v hiſho, vidi Mihza v poſtelji, ſe mu bliſha, ino mu ziplo (ali ſerzhuo ſhilo) poſhlata; ali nobeniga ſnaminja bolesni ne najde. Sposna pa, de ſe ga je velika ſlaboſt lotila; hozhe mu tedaj pijazbo ſapifati, de bi ſe ſo-pet okrepzhal. — Nikar ne piſhite, ne, rezhe Mihez ſdravniku; jeſt ne bom nizeh pil.

Sdravnik. Nizeh ne boſh pil? Sakaj pa ne?

Mihez. O goſpod! tega vam ne morem povedati; nikar me ne praſhajte.

Sdravnik. Kaj te ovéra, mi to povedati, ljubi moj? Menim, de ſi termaſt.

Mihez. Goſpod ſdravnik, verjamite mi, to ni nobena terma,

Sdravnik. J ſilil te ne bom; bom pa tvojiga ozheta praſhal, morde ne bo tako perkrit, kakor ſi ti.

Mihez. Oh gospod! lepo vas prosim, nikar ne povejte tega mojemu ozhetu.

Sdravnik. Ti si pa res zmeden otrok. Moram s tvojim ozhetam govoriti, ker se mi nozhefšam odkriti.

Mihez. Oh, gospod! nikar tega, vas prosim; bom raji sam povedal, le moji bratje ino sestre naj gredo prej s isbe.

Sdravnik veli otrokam odstopiti, ino potem pravi Mihez: Oh gospod! v teh silnih zhasih si moj ozha s velikim trudam komaj tolikajna perflushijo, de slabiga zhierniga kruha kupijo; s he tega nam delijo; vender vsaki le majzhkan koszhik na dan dobi, sa se pa skorej nizh ne perhranijo. Viditi svoje bratize in sestriize smiraj lakot terpeti, je vsa moja bolesin. Starejsi ino mozhnejši od njih raji ne jem, de s he moj koszhik dobijo. Sato sim se tudi potajil. Ali lepo vas prosim, ne povejte od tega nizh mojemu ozhetu.

Sdravniku so per teh besedah solse v ozhi stopile; brishe si jih, ino rezhe: Kaj pa nisi nizh lazhen, ljubi dezhiik?

Mihez. Ne samerite mi, lazhen sim; ali s he bolj me boli druge stradati viditi.

Sdravnik. Vesh pa, de bosh umerl, zhe ne bosh nizh jedel?

Mihez. Vem to, gospod! ali s ferza rad vmerjem, ker bodo moj ozha en trebuch manj potem sa nafititi imeli, in kadar pridem k Bogu, ga bom vedno profil, de naj moje bratize in sestrize preskerbi.

To govorjenje shlahtnosferzhniga otroka je gospod sdravnika tako ganilo, de ga objame, ino rezhe: Naka, ljubi moj dezvik, ne bofh ne vmerl; Boshja previdnost sferbi sa te in sa zelo drushino. Sahvali Boga, de je mene femkej poslal, de vam pomagam. Kadar to sgovori, hiti domu, naloshi hlapzu mnoge shivesha, ter se s njimi k Bernardu ino njegovi stradajozhi drushini verne. K' misi jih vse posadi ino nafiti. Serze se je dobrotljivimu sdravniku od veselja topilo, ker je vidil, kako je nedolshne otrozhizhe oveselil. Sa odhodinjo rezhe Mihzu: Ne bodi vezh shalosten, saj bom jest sa naprej she sa yaf sferbel! — Svefto je vsaki dan revna drushina od vrazha dobivala shivesha; tudi drugi milostljivi ljudje so po naklonjenju sdravnika jim vedno dari poshiljali, ali hrane, ali pa she denarjev, sopet drugi pa obleke ino perila, tako de uboga drushina ni famo s vsim dobro ofkerbljena bila, ampak si je sa prihodue dni tudi lohka kaj perhranila.

Kaj rezhete k' ti pergodbi otrozi? Je li Mihez prav storil, de se je hotel isstradati? kai ne, de ne? Sakaj le Bog je gospodar nashiga shivlenja, on naj naf h' sebi poklizhe, kadar bo njegova sveta volja; dolshni pa smo, si ga tako dolgo perhraniti, dokler nam je mogozhe. — Kaj se pa od sdravnika lepiga uzhimo? Jelite, je bil prav blasiga serza, ki se je reyne drushine vsmilil, ino ji pomagaval. O bodimo tudi mi taki! Vsmilimo se radi reyneh ljudi, podelimo jim, kar moremo de bomo tudi mi enkrat milost dofegli, in Jesus sam pravi: » Blagor milostivim, ker bodo milost dofegli. » Mat. 5, 7.

Kar kolj vbogim podelish,

U nebesih spet dobish.

IX. PÉNZHINO GNJESDO.

Mati! mati! perkrizhi nek vezher Tonzhik k svoji materi, glejte, kaj imam v klobuki!

Mati. Ha ha! pénizo. Kje si jo dobil?

Tonzhik. Danš sjutrej sim v' plotu nashiga verta gnjesdo sapasil. Zhakal sim do vezhera. Tedaj grem nezoj lepo pozhasi tjekej, in ker

si je ptizhik nar manj mislil, pa! — sim ga sa perutnizhize sgrabil.

Mati. Jeli, je bila fama v gnjesdi?

Tonzhik. Nje mladizhi so bili tudi noter, mati. Oh! so tako majzhkni, imajo she mah. Se ne bojim, de bi mi vfhli.

Mati. Kaj pa bofh s to ptizo pozhel?

Tonzhik. Jo bom djal v tizhnik, in ga v ifbi obesil.

Mati. Kaj bo pa s vbogimi mladizhi?

Tonzhik. O, tiste bom tudi vsel, ino jih redil. Prezej jih ifkat tezhem.

Mati. Shal mi je, de ne bofh vtegnil po nje iti.

Tonzhik. Menite, de je dalezh? Lejte tamle, kjer velki *zhreshnjari* stoji, nam ravno nasproti. Kraj sim si dobro samerkal.

Mati. Jest ne menim to; jest pravim, de pridejo po te. Sholnirji so morde she per vratih.

Tonzhik. Sholnirji? — Pridejo po me? —

Mati. Ja, po te. Brizh je sdaj le tvojiga ozheta saperl, in ga *odpeljaje* je djal, de pride she po te in po tvojo sestro, de vaji bo tudi saperl.

Tonzhik. O moj Bog! kaj nama bo storil?

Mati. V jezhizo vaji bo saperl, ino ne bofta mogla vezh vun, kadar bi hotla.

Tonzhik. O hudobin brizh!

Mati. Shaliga vama ne bo nizh storil; jefti in piti vama bo vsaki dan dajal. Samo saperta bofta, ino me ne bofta vezh vidila.

(Tonzhik se sazgne jokati.)

Mati. No, Tonzhik! kaj ti je? Ali je to tako grosna nefrezha sapert biti, kadar *se ima vse*, zhefar se h' shivljenju potrebuje?

(Tonzhek, le stoka in ne more odgovoriti.)

Mati. Brizh ravno tako dela s tvojim ozhetam, s sestro ino s teboj, kakor ti s ptizo ino mladizhi. Kakor brizha hudobniga imenujesh, si ti tudi sam hudobin.

Tonzhik. (jokaje) Oh! faj bom ispuftil penizo. (Odkrije svoj klobuk, in ptiza vesela skos okno sleti.)

Mati. (objame Tonzhika) Vtolashi se, sin moj! sim te le hotla skufiti. Tvoj ozha ni sapert, in tudi ti ne bofh ne tvoja sestra. Hotla sim ti le pukasati, kako hudobno si delal, ker si vbogo ptizo sapreti hotel. — Kakor si bil ti shalosten, kadar sim rekla, de po te pridejo, ravno tako, zhe ne bolj, je bila tuda ta ptiza, ka-

dar si jo bil vjel. Kaj meniš, kako so mladizhi po njej, svoji materi, sdihvali? Kako je bila ptiza shalošna, ki si jo mladizhem odvel? — Na to gotovo nisi mislil, ko si jo vjel, kaj ne, ljubi Tonzhik?

Tonzhek. Ja mati, na to nisim mislil.

Mati. Pa sa naprej nikoli ne posabi, de je Bog te nedolžne shivalize sa to vstvaril, de bi se svoje prostosti veselile; kako nevmiljeno bi bilo, jim to kratko shivljenje greniti? — De pa tega ne posabiš, in se loshej drugikrat spomniš, se moraš malo pešmizo nauzhiti, ki sim jo v nekih bukvah brala.

Tonzhik. Oh! navadite me jo!

Mati. Poslušaj tedaj:

Imam vaš, zhversti mladizhi!

Dva, trije — oh! štirje so!

Dolg' sim pasil — vbogi ptizhi,

Sdaj ste prifli mi v rokó!

Bran'te se le, vboge sh'vali,

Le zhverzhite, koljkor 'zhte: —

Mi ne bošče, ne, vbeshali,

Saj nimate perja šhe.

Pa zhuj! — ptiza tù sdihuje,
 Ker vezh mladih v gujesdi ni,
 Zhuj! kako po njih shaluje,
 In okoli ferfoli.

Kako morem to storiti,
 In mladizhke ji vset' ? —
 Bi smel potlej femkej priti,
 Jo poslušhat v gojsdi pet' ?
 Ko b' me mati sdaj sgubili,
 De b' me hotel kdo sapret',
 Oh! kak' bi folsé tozhili,
 Bi vofhili si koj vmret'.

Tak' nevmiljen nozhem biti
 Ino gnjesdó vam rasdjat',
 Mlade bozhem tud' puštiti,
 Vem, de prost je vfakter' rad.

Ráspeluj jih le, o ptiza!
 Ino uzhi jih pet' lepó;
 Ker mi ptizhev veseliza,
 Ljubesnjiyo glad' uhó:
 Proti letu bom pa skufhal

Dostikrat u hošto prit',

Dolj se vlegal in poslušhal

Hvalo jih Bogu *flovit*.

Posnemajte, otrozi! Tonzhika, in ne mu-
zHITE vbogih shivali, ker vse stvari, sverine,
ptize pod nebami, in ribe v vodi, so sa zhlo-
veka velika boshja dobrotā. Konj naf nosi, vol nam
dela, krava nam mleko daje, ovza vovno, ko-
kosh jajza, zhebela med; ptizhi nam shvergole
in prepevajo sjutrej, in naf oveseljujejo. Vse shi-
vali so nam koristne; moramo si jih tedaj v prid
oberniti, ne pa jih nepotrebno muzhiti (ali mar-
trati.) She otrozi, si morate slo persadevati,
vsmiljeni do nedolshnih shivali biti, zhe bote she
sda j nevsmljeniga serza do brespametnih shivali,
se vam tudi ljudje gotovo ne bodo vsmilili.

X. VRABZOVO GNJESDO.

Gotovo bi otrozi nedolshne stvari, bodi
si ptizh, ali kaka druga shival, ne terpinzhili,
ko bi vsakikrat umetno prevdarili, de tudi te
shivalize bolezhine obzhutijo. Malo mislim, se
jih tako nevsmljeniga serza najde, de bi shivali
nalash muzhili, in nad njih terpljenjam veselje

imeli. Le nekteri poredni otrozi so tako nespremljeni, de jih *hudo* imajo; ino smed teh je bil tudi mali Ropert.

Ta nekiga dne pod streho vrbzovo gnesdo vglada,

Prezej tezhe to sestrama povedat, in si le omisljuje, kako bi do gnesda prifhel. Sestre mu pravite, de mora pozhakati, de se ptizki sode; potlej pa nastavimo gred (ali lojtro), midve jo bove dershale, ti se bofh pa po ptizhe gor splasil.

Kadar le jim je tedaj sdelo, de so ptizhi she godni, nastavijo, kakor so se bili pomenili, gred, in dobe v gnesdi tri ptizhke. Ptiza je shalostno okoli ferfolela, ino milo zhivkala, ker so ji mladizhe jemali, ktere je s veliko fkerbjjo redila; ali Ropert ino njegove sestre niso sa - njo nize marali, tampak so she le prav veseli bili, de so do ptizhkov prifhli.

Sdaj svet dershe, kaj bi neki s njimi pozheli. Neshiza, mlajfhi sestra, ki je bila bolj usmiljeniga serza, rezhe, de naj jih v' tizhnik saprejo, ter pravi, de hozhe ona sa - nje fkerbeti, in jih vsaki dan pitati. » Oh, kako bi bilo salo, jih v' tizhniku gledati ino zhivkati flifhati, kadar kaj odrasejo! » — Ropert pa overshe nje svet,

On pravi, de je boljſhi ſhive ofkubſti: « lepſhi bo v' iſbi nage ſkakljati viditi, kakor pa v tizniku ſaperte. »

Zezilja, ſtarſhi ſeſtra, je bila Neſhizhuh miſel. Ropert pa le vedno ſvojo trobi. Na ſadnje, ker ſeſtre vidite, de ſe Ropert ne da pregovoriti, in ker je ſhe gnjesdo v ſvojih rokah imel, jo ſhe one ſa njim potegnete.

Med tim prepiram je bil Ropert ſhe eniga ofkubil. » Lejte ga nagiga « pravi, ker ga na ta poloſhi. V hipu ſta bila ſhe una dva ptizhka ſhiva ofkubljena. Vboge ſhivalize ſo zhivkale, in od mrasa trepetaje perute mahale; Ropert pa, ne de bi ſe jih bil vſmilil, ſhe le huji jih ima; s nogami jih berza, de bi mu ſkakljali, in ker ſo ſe prekuzvali, ſe jo ſilno hrohotal. Seſtrama ſo ſe ſpervizh vrabzi vſmilili, s zhaſama pa ſo ſe jele tudi one s njim vred hrohrotati.

Tako s vrabzi igraje ſagledajo od dalezh ſvojiga uzhenika priti. » Pſt! « ſakrizhi Ropert, in vſaki dene eniga ptizhika v ſvoj arſhet, ter tezhe kar more, — » Stojte, — ſavpijejo goſpod uzhenik — kam tezhete? Pojte ſem. « Vſtavijo ſe, in ſe pozhaſi ſ pobéſenimi ozhmi bliſhajo.

Uzhenik. Sakaj ste pred menoj beshali?

Roport. Smo ravno igrali.

Uzhenik. Saj veste, de vam nisim prepo-
vedal igrati, in de me to prav veseli, kadar vas
vesele vidim.

Roport (jezljaje) Smo se bali, de bi nas
kregali.

Uzhenik. Ali sim vas kedaj kregal, kadar
ste si s nedolshnimi igrami kratek zhas delali?
She vidim, bersh ko ne ste kaj napazhniga po-
zhenjali. Sakaj dershte vsaki svojo roko v she-
pu? Jest hozhem vediti, kaj imate; pokashite
mi roké, kaj dershte.

(Mu pokashejo vsaki svojo roko s enim
ofkubljenim ptizhem)

Uzhenik. (pomilovavno ino serdito) Kdo
vam je rekel te uboge shivali tako terpinzhiti?

Roport. Je tako lepo viditi ofkubljene vrab-
ze skakljati!.

Uzhenik. Tedaj se ti lepo sdi nedolshne stvari
terpeti viditi, ino jih shalostno zhivkati flifhati?

Roport. To ne to; pa jest ne verjem, de
jih je to kaj bolelo.

Uzhenik. Pojdi sem, bova skufila (mu
nekaj las isruje)

Roport. Oh jemnafta! jemnafta!

Uzhenik. Te boli, kaj ne?

Ropert. Kaj mar mislite, dé dobro de lafe ravati?

Uzhenik. Prav! — Lej, jih je le defet.

Ropert. Pa jih je she prevezh.

Uzhenik. Kaj bi pa bilo, ko bi ti vse lafe s glave populil? Ali vesh sdaj, koliko bolezhin bi prestal? — Vidish, ravno tako hudo ste te vboge ptizhike terpinzhili, desi vam niso nizeh shaliga storili. — In ve, deklizi! ki vama je natora bolj vsmiljeno ferze dala, ste to prenefti samogle?

Obedve deklizi nifte zeli zhaf kar besedize spregovorile; pa to ozhitanje slifhati se usedete, ino solse prelivate. Gospod uzhenik samerkajo njun kef, kar jih tako gane, de jima nizeh vezh ne rezhejo. Ropert se pa ni sjokal; she le opravizhiti se je skufhal, ker pravi:

Jim nifim mislil nizeh shaliga storiti; faj so vedno zhivkali in perute mahali, kakor de bi jim to bilo prav dobro djalo.

Uzhenik. Pravish, de jim je to dobro djalo? — Sakaj so pa zhivkali?

Ropert. Bleso, de bi ptizo bili perkli-zali.

Uzhenik. Sadel si jo. In, kaj mislish, so

hotli s svojim trepetanjem ji nasnaniti, ko bi jo bili s svojim krikom perklizali?

Ropert. Ne vem kaj. Morde so s tem profili, de bi jim na pomožh prišhla.

Uzhenik. Taka je. In ko bi ptizhki mogli govoriti, bi jih bil ti vpiti slifhal: « Oh; mati! rešhite nas! po nesrežhi smo nevsmiljenim otrokam v' pešti perfhli, ki so nam vse perje ispulili. Mčas nas mori, silno veliko terpimo. Pojte nas ogret, ino rane obvesat, de ne poginemo. »

Male sestre se ne morete vezh joka sderšhati. Plakaje si s' ruto oblizhje sakrivate. » Ti Ropert — pravite — ti si naju v to hudobijo sapeljal; midve nisve hotle po nobeni zeni tega storiti. » Ropert je sdaj tudi svojo napzhinost sposnal. On je bil she s tem kasnovan (ali shtrafan), de so mu bili gospod uzhenik nekaj las spulili, she bolj pa, ker ga je nepokojna vest pekla. Sato ga niso she bolj kasniti hotli gospod uzhenik.

Vender moram rezhi, de Ropert ni bil is hudobnosti vrabze muzhil, temuzh le is otroshke pameti, is nespremisslika. To ga je poduzhilo, de je sa naprej smiraj bolj vsmiljen do stvaru bil, ki so bile slabifhi memo njega, in

vse svoje shive dni je vsakimu skasaval dobrovoljnost ino vsmiljenje.

Bodite tudi vi, otrozi! do ufih stvari usmiljeni, in ne terpinzhite nepotrebno shivali, de vas bo Bog rad imel.

Kdor nedolshne sh' vali rad muzhi,

Bo neusmiljen tudi do ljudi.

XI. NORI JOSHEF.

V nekim velikim mestu na Franzoskim je bil nefrezhen zhlovek, Joshef po imenu, kateri je noril. Kadarkoli je s doma shel, je imel nar manj po pet ali sheft barok na glavi, in ravno po toliko rokavov na vsaki roki. Desi ravno je noril, vender ni bil hudobin; zhe so mu pa hudobni otrozi le nagajali, se je vender raskazhil. — Po ulizah hodé, so taki paglovzi s vseh hifh nad - nj planili, in ga spremljali, upijozh: Joshef! Joshef! sa koliko prodash svoje baroke in rokave? — Bili so tudi nekteri tako poredni, de so ga s kaminjem metali. Joshef je navadno vse poterpeshljivo prenesel; v zhafi pa so ga tako rasferdili, de je kremene pobil, ali pa s blatam fantaline napenjal.

Taki boj je bil enkrat pred hišo gospoda Despresa. Hrup slišavši gre na okno gledat, kaj de je, ali ni ga malo ferze sabolelo, ko je svojiga sina Henrika vmes sagledal. Ko to samerka, sapre hitro okno, in se v drugo sapéro (ali kamro) poda.

Per kosili rezhejo gospod Despres svojimu sinu Henriku: kdo je tisti mosh, sa kterim si danf letal ino vpil?

Henrik. Saj ga dobro posnate, ozha! tisti noriz je, ki se mu Joshef pravi.

Ozha. Vbogi mosh! kaj mu je neki glavo sméshalo?

Henrik. Pravijo, de je neko pravdo sa bogato dedshino (ali jerbshino) sgabil; to ga je tako pobilo, de je snoril.

Ozha. ko bi ga bil ti tistikrat posnal, kadar je pravdo sgubil, bi ti bil s folsnimi ozhmi toshil: »Ljubi moj Henrik! kako sim vender nefrezhen! ob bogato dedshino, ki sim jo v miru vshival, so me prepravili, vse svoje premoshenje sim sapravdal; nimam vezh ne hiše, ne polja ne hrane, ne denarja: nizh mi ni ostalo!« — Ali bi mu bil ti takrat sabavljal?

Henrik, O naka, ozha — kdo bi bil neki tako hudobin, de bi se s nefrezhniga zhloyeka norza delal? She le tolashil bi ga bil.

Ozha. Je li dan danaflni bolj frezhen, ki je snoril?

Henrik. She nefrezhniſhi je.

Ozha. In vender ſi danſ drashil, in s kamin-jem metal nefrezhniga zhloveka, koger bi bil to-lashil, dokler ſhe ni tako nefrezhen bil?

Henrik. Sposnam, ozha! de niſin prav ſtoril; persaneſite mi.

Ozha. Ker ti je ſhal, ti bom persaneſil, to de moje persaneſhenje ſhe ni ſadoſti; ti ſi ſe nad Joſheſam ſlo pregreſhil. She vſakiga nefrezhniga ſmo miſlovati dolſhni; Joſheſ pa je dva-krat nefrezhen, ker je ſvoje premoſhenje, ino verh tega ſhe pamet ſgubil, ſatorej je bolj kot vſaki drugi naſhiga pomilvanja vredin ino potrebin. Tolashiti ino ſpoſhtovati bi ga bil tedaj imel, ter nikoli poſabiti, de je tudi on zhlo-vek, kakor ti. In kakor zhloveku mu gre ravno tiſta zhaſt ino ſpoſhtovanje, katero ſmo vſakimu zhloveku dolſhni.

Kako lep nauk je ta pripoveſt vam otro-kam! Kaſhe vam, kako morate nefrezhne lju-di, ki imajo kakſhino teleſno grajo, poſtavim: gerbaſte, ſhantove (ali ſhepaſte), ſlepe ino tudi avſhaſte, ſpoſhtovati. Ne ſanizhujte jih, kakor poredni otrozi noriga Joſhefa, ako hožete, de

vaf bo Bog blagoslovil ino oblagodaril, ne pa
 fhtrafal, kakor hudobne paglovze, ki so, kakor
 nam pergodbe svetiga Pisma pravijo, sivzhika
 Eliseja safhpotvali, pa tudi koj svoje plazhilo pre-
 jeli, ker so bili od medvedov rastergani. Pokasal
 je Bog f tem, de se takim hudobnim otrokam
 ne more nikoli dobro goditi. Satorej, ljubi o-
 trozi! ne bodite enaki takim vlazhugarfkim
 otrokam!

Vfi smo bratje tà na sveti,

Vfi ozheta imamo Bogá:

Zhlov' k f zhlovekam mora poterpeti,

Ga ljubiti is ferzá.

Kdor se s brata norza dela,

Ki ga je Bog hudo kasnovál,

Ga bo Boshja jesa tud' sadela,

Ne bo malo se kefál.

XII. ŠTIRI LÉTNI ZHASI.

» **O**h, ko bi le vedno sima terpela! de bi
 se mogli smiraj na fanéh (ali fhlitah) vosi-
 ti, » — rezhe Matizhek, ki se je ravno na fa-
 néh domu perpeljal, ino v vertu mosha s fnega

delal. Ali bi mi ne hotel, mu rezhejo ozha ga *slishavshi*, to, kar si sdaj si vofhil, na popirzhek sapifati? — Sakaj ne! odgovori Matizhek, ter sapifhe s od mrasa oterpujeno roko.

Sima preide, prijetna spomlad se perblisha. Matizhek se sprehaja s svojim ozhetam poleg zvetozhiga ograda, kjer so mnogotere duhtezhe roshe ino zvetize zvetèle. Slo ga je to veselilo. — Glej! mu rezhejo ozha, to so spomladni perdelki; lepi so ino perjetni, pa li malo terpé.— Oh, sdihne Matizhek, ko bi bila le vedno spomlad! — Ali mi hozheh tudi to svojo sheljo na popirzhek sapifati? — O ja! odgovori Matizhek, ino jo prav veselo sapifhe.

Sa spomladjo pride toplo poletje. Matizhek gre nek lep dan s starishi ino svojimi mladimi tovarishi v blishnjo vas. Na poti so vidili semtertje selene shitne polja, ki so se kakor biseri morja spreminjale: vidili so s tau-shent zvetlizami osalfhane travnike, kir so mlade jagneta skakljale; vesele shebeta so se po njih palle, in okolj svojih mater zhversto pokakovale. —

Kadar so do vasi perfhli, so jedli zhefhnje, jagode in drugo letno sadje. Matizheka je to

slo veselilo; zel dan je s tovarshi po polja skakal ino igral. — Kadar se domu odpravljajo, mu rezhejo ozha: Kaj ne, de ima tudi poletje svoje veseljize? — Oh! odgovori Matizhek, hotel bi, de bi zelo leto terpelo! In tudi to vshenje je na popirzhek samerkal.

Ko pa jesen pride, gre zela drushina en dan v tergatev; vrozhina jih ni vezh tako perevala, kakor po léti, nebó je bilo jasno; terte so se s zhernim ino romenim grosdjam obloshene shibile, debele duhtezhe dinje so pogredizah leshale; veje dreves so bile s nar lepshim ino shlahtnishim sadjam tako obloshene de so se lomile. Bil je sa Matizheka veseli dan, ker je grosdje, dinje ino smokve (fige) neisrezhenó rad jedel; she dosti bolj ga je veselilo, ker jih je sam tergati smel. — Tudi ta veseli zhas bo kmalo prethel, mu rezhejo ozha; sima se nam jaderno blisha, in bo prijetno jesen prepodila. — Ko bi po mojim bilo, pravi Matizhek, bi nas jesen nikoli ne sapustila.

Ozha, Matizhek! ali bi bil ti pa tudi sadovoljin?

Matizhek. To se vé de, ljubi ozha!

Kaj je pa to? mu ozha v besedo seshejo, ino popirzhike pokashejo — poglej, kaj je tu pisano? Beri na glas!

Matizhek. (bere) Oh ! ko bi le vedno si-
ma terpela !

Ozha. Poglejva pa tega (mu drugi popir-
zhek v roke podajo).

Matizhek (bere) Ko bi bila le vedno spo-
mlad !

Ozha. Pa s he tega (mu tretjiga podajo).

Matizhek (bere). Hotel bi, de bi poletje
vedno terpelo !

Ozha. Ali vesh, kdo je to pifal ?

Matizhek. O ja, dobro vem ; to sim jest
pifal.

Ozha. Kaj si pa sdaj shelifh ?

Matizhek. De bi naf jesen nikoli ne sa-
puстила.

Ozha. Na ! ali ni to zhudno ? — po simi si
shelel, de bi sima vedno terpela ; v spomladi, de
bi spomlad ne minula ; v poletji, de bi nikoli
ne prefhlo ; in sdaj bi pa hotel, de bi naf je-
sen nikoli ne sapuстила. Premisli dobro, kaj se
samore s vsega tega fkleniti ?

Matizhek. De so vsi letni zhasi dobri ino
prijetni.

Ozha. Ja, ljubi moj ! vsi zhasi so veseli ino
prijetni ; Nar visbji Bitje vé bolji, kakor
mi revne stvar, naturo vladati. Ko bi bila

lani po tvojih sheljah vedno sima terpela, bi ne bili imeli ne spomladi, ne poletja, ne jeseni. Ti bi bil veselajo senljo s vednim snegam ino ledam pokrili, in ne bi bil posnal drugiga veselja, kot se na sanéh vositi, ino moshe s snega delati. Koliko drugih radoſt bi ne bil imel, ki nam jih drugi letni zhaſi delé? — Sreznhi smo, de ni natora naſhi oblaſti podverſhena. Vſo frezho ino vſe nje ofredke (ali mitelne) bi ſgubili, ko bi ſe naſhe prederſne ſhelje vſelej ſpolnovale,

Karkol' ſe ti ſgodí, al' ſerze ti omaja,
 Zhe ravn' po tvoji glavi vſe ne gré,
 Po boſhji volji vender vſe iſ haja,
 In ſadnjizh tuď zhloveku dobro dé;
 Naj ſerze torej mirno ti oſtaja,
 Bogu prepuſti in ſaupaj mu vſe,
 Kar pamet tvoja ne vé raſumeti,
 Daj boſhji previdnoſti ofkerbeti. —

XIII. JANES VEŠEL.

Kdor kolj otroke
 V boſhjim ſtrah' ſredi,
 Se jih v ſtaroſti
 Gotovo veſeli.

Janes Vefel, misar (ali tiffhar), je bil delaven, priden mosh. Shtirdefet let je bil star, ko je svojiga devetdefet let stariga ozbeta pokopal; fhe pred njegovo smertjo mu je v pohifhevanju svefto pomagal; po njegovi smerti pa, ko sam gospodariti sazhe, se osheni s Valburgo, pridno ino poshteno deklo, ki je perfosedu flushila, in ni bila mlajfhi od njega.

Majhino pohifhtvo fta imela, ino malo blagá; ali bila fta pa bogabojezha, ino nju narvezhi fkerb je bila, svojiga ediniga fina Tomasha poboshno iskojiti (ali isrediti); sato fta pa tudi svojiga ljubiga otroka v prvi mladosti famo v dobrimu vadila, ino s svojim lepim isgledam poboshniga ino bogabojezhiga sadershanja k dobrimu vodila. Tomash ni nikoli kake gerde befede flifhal, pa je tudi flifhati ni hotel. Nikoli ni vidil kake fpazhene rezhi ftoriti, pa tudi njemu ni bila perpushena ftoriti. Slo fta fkerbela, de bi ga hudobni ljudjé ne bili fpazhili; ni mu bilo perpusheno f porednimi otrozi igrati, ali pa se s njimi okoli potépati. Serzhno fta ga ljubila, kakor le starifhi svoje otroke ljubiti samorejo, tode njuna ljubefin ni bila flepa ljubefin, ki k otrofhkim napakam molzhi, ino njih pregrefhke pregleduje.

Sato je Tomash svoje starifhe grosno rad imel, ino jim je bil v vřim pokorin, de so se vsi felani nad tem zhudili, ter sami per sebi miřili: » De bi mi imeli tudi tako dobre otroke, kakor je misarjev Tomash! »

Tomash je v reřnizi svoje starifhe ljubil, le veselje ga je bilo gledati, kako urno se je obrazhal, zhe so mu kaj vkasali; zeli dan je bil per njih, in de so mu le mignili, jih je vse lepo bogal, Kadar ni bilo ozheta doma, je vedno po njim poprafheval, in smiraj pasil, kdaj de bo domu prifhel. Po stokrat na dan je s bishe fhel, gledat, ali she ne pride, in kadar ga je sagledal, mu je veselo nasproti tekel, in sakrizhal: » Ozhika, ozhika! de ste le spet domu perfhli! » — ino vezh ni ozhetove fuknje is rok spustil.

Nekiga dne mu je mati sholela, in Tomash je mogel po vrazha iti, Jokaje je po ulizah tekel, ino smiraj vpil: Oh, mamka moja! mamka moja! » — sdravnika je stokaje ino s vsdignenimi rokami profil, rekozh: » Ljubi mosh! pridite hitro, in osdravite mojo mamko, de ne bodo vmerli! »

Tomash se je mogel tudi she sгодaj ozhetoviga rokodelřtva yaditi; in ker je bil marljiv

ino vbogljiv, je v svojemu petnajstimu letu še vsakimu pomagazhu kos bil.

Proti vsem sosedam ino sosedovim otrokam je bil vselej slo perjasin, in tudi nar manjšhim od njih je svojo dobrovoljnost skasoval, kjer je koli mogel. Bil je tih, pohlevin, ino nikjer ga ni bilo slišhati, kakor v rokodelnizi.

TOMASH GRE S DOMA.

Jmej vedno pred ozhmi Boga.

Bod' si v tujih krajih al' doma.

Kadar je bil Tomash še osemnajst let star, ino v vsem potrebnim dobro suzhen, bi bil imel shest let po svetu iti, ino narpervizh tam slushiti, kir je pred nekimi letmi ozha delal. Bilo je še s mojstram vse poprej sgovorjeno, in dan odlozhen, kdaj se ima Tomash tjekej podati. Skerbno je mati sbe enkrat ginove oblazhila ino perilo pregledvala, ino mavho tako nabafala, de se je sbe komej sapela. V sdolajno scrajzo je s solsnimi ozhmi sbe neke spravljene goldinarje vtaknila. Shaloftna ura je bila, kadar se je Tomash svojo mavho v rokah dershajje k slovesu napravljjal. » Tomash! —

sazhne ozha, in ga sa roko prime, mati pa malo na strau stopi — Tomash! to je teshka, nevarna pot, na ktero se sdaj podafh. Veruj mi, stotero nevarnost se ti bo nakljuzhilo, ki jih she sdaj ne posnafh, pa te bodo vender naletele. Ti bi prerano me pod semljo spravil, ako bi ne perfhel domu spet tako dober, kakor grefh sdaj s doma. Satorej, vsemi, ljubi moj sin, is mojiga ozhetoviga ferza te opominovanja: » Kar storifh, misli na Boga; ino tvoje delo bo frezhno dokonzhano. »

Le védno Bogá

V mislih imej,

De bosh maral sanj

V ferzu in v djanj

» Kjer te nobeden ne vidi, te boshje oko vidi. Kadar kaj hudiga storifh, utegnefh svojo hudobijo pred starfhemi ino dobrimi ljudmi sakriti: Bog te pa vidi povsot, pred njegovimi ozhmi se ne morefh nikjer skriti. Sato se ga boj, ino ne dovolji v nobeno misel, v nobeno besedo, ino v nobeno delo, kteriga bi boshjé oko viditi ne smelo. »

Na popotvanja bosh mnogotere ljudi dobil,

in med temi morde take, ki ti bodo ure tvojiga shivljenja grenili, ti pelen v pijazho mefhali. Satorej se smiraj bolj uzhi

„Svoj'ga blishniga ljubiti,

In drugih butare nošiti.

» Zhlovek ima vselej dosti od svojih sobratov preterpeti. Saj hozhe tudi Bog sam, de zhlovek zhloveka pokori, ino v dobrim vterdi.»

» Tudi se bofh po svetu v mnogotere kamnje sadel, mnogotere spodikleje bofh naletel, ki se jih ne bofh mogel lohka ogniti, Takrat bodi kot pulja (ali obliza) ki se zhes kamnje ino gore lohka vali. Satorej uzhi se smiraj bolj

Ob stiskah nikdar ne toshiti,

Temuzh Boga pomozhi profiti.» —

Kjer bofh delal, bodi svojimu mojstru pokorin, kakor svojimu ozhetu. Ako ti hrana, ali postreshba v hifhi ne dopade,

Ne toshi, kakor sitneshi,

Katérih se vsfaktor' boji.»

» Svojoglavni zhlovek povfod sdrashbe napravlja, in sam nikjer mirú ne najde. »

Bodi svešt ino poshten tudi v malim. Misli, de poshtenost nar dalej terpi, ino : en krivizhen vinar deset pravizhnih ujé. De pa ne pridešh v skufhnjavo, kedaj nesvešt postati, delaj rad, in dobro gospodari s malim, kar dobifh. »

» Misli vfelej : Kdor hozhe jesti, pa ne berazhiti, se mora she v mladoſti slo truditi ; in kdor hozhe kaj sa stare dni si prehraniti, mora sgodaj she v malim dober gospodar biti. » —

Sdaj ga hozhe ozha she k sadnjimu objeti; mati pa, ſ predpafam (ali birtaham) obras ſi ſkrivaje, mu v beſedo ſeſhe in pravi :

» Ne ſtori nikoli kaj takiga, Tomash ! zheſar bi ſe v prizho svojiga ozheta ali ſvoje matere framovati imel. Bog vidi te, var' greha ſe ! — Misli na ſolſe, ki jih bova ſa te preliſvala, dokler ſpet domu prideſh. »

Kadar to ſgovori, vſi trijé malo potihnejo, le mati ino ſin v zhaſi ſaihteta. Tedaj verſhe Tomash mavho na ſvoje plezha, kuſhne ſtarifhem roke, ino ſmukne — od ſerzhne ſhaloſti gnan — s ſilo is njihovih rok. Stokrat ſe oberne ſhe prot ozhetovi hiſhi, ino ſtarifhe ſhe poſdravlja, dobri ſtarifhi pa ſo ſhe dolgo su-

nej na nekim hribzu stali, ino she flokrat mu od dalezh frezhno pot vofhili, ino sa njim gledali, dokler so njih ozhi peljale. Vezh lét shivita sdaj fama ta dva dobra zhloveka, marfikteri popoldan prebirata s veseljem Tomasheve lepe pisma, ino konez vsakiga leta se she veselita, de sta ípet eno leto blishej prihoda svojiga liubiga sinu. Stari ozha pa vsako leto bolj boléha; dolga bolesin mu she levo roko mertúdi, tedaj si s delam komaj tohko perflushi, de si potrebniga kruhika kupita. Desi ravno je she le peto leto doteklo, kar Tomash popotuje, vendar sta ga she tako sasheselala, de nesta mogla vezh sadnjiga dozhakati; sato mu je mati nasledni list pisala:

Ljubi moj Tomash!

Sdaj she morash domu priti, ne moreva vezh bres tebe opraviti. Tvoj ozha se smiraj bolj stara, ino bolesin ga je tako rasdelala, de je fkorej obnemagal. Nizh mu ne gre vezh od rok, naju premoshenje smiraj bolj vpada. Pridi tedaj kmalo. Vsaki dan te imava v mislih, in sheljiva te viditi. Ker si vselej najin dober Tomash bil, naju bofh v starosti podperal. Pra-

vijo tudi de bo vojska. Sato bi te tedaj rajšhi doma imela, de bi vedila, kakofhna se ti godi. Spravi tedaj lepo svoje rezhi vkup, in pridi; tvoj ozha te rezhe lepo posdraviti, ino jest sim smiraj

Tvoja mati

Valburga Vesel.

Pa ni bilo ne Tomasha, ne lista od njega.

Vojska se je refnizhno vnela. Voj sa vojem je v vaf sahajal, mogla sta vedno vojshake pod streho jemati in jim strezhi, ter sta s tem vse svoje denarje rasdala, ino bolesin in reva ste ozheta she bolj slabile. — Mati je she vezhkrat, in prav silno Tomashu pisala, de bi vender prišel. Pa saštonj; od Tomasha ni bilo nizh od nobene strani slifhati, nikjer nestla mogla od njega nizh svediti.

Nekiga dne se k njima popotni mladenizh oglasi, ki je bil tudi misarskiga rokodelstva, in ja sa boshji dar profi. Po dolgim sprashevanji jima pové, de je bliso nekiga mladenzha delal, ki se je Tomash Vesel klizal, pa ko so sovrashniki tje safhli, je Tomash — Bog vé kako — sginil; kmalo potem, pravi, se je pa slifhalo, de bi

ga bili hitro sovražniki vmorili. Ta noviza je dobre starifhe bolj pobila, kakor vse vojskne teshave, ki sta jih prestati mogla; od sdaj se ne dafta vezh utolashiti, ino vedno objokvaje svojiga ljubzhika si drusiga ne volhita, kakor de bi jih smert sdrushila. S to novizo jima je edino upanje ino tudi veselje shivljenja sginilo; dan sa duevam ste se starost ino slabost smiraj bolj muoshile, saflushik pa smanjsheval, shalost sgobe njuniga Tomasha dobra starzhika smiraj bolj tare. Previdila sta, de ju bo vfaki dan teshji stalo, se preshiveti; tedaj fkleneta vertizh in hifho s vfo pravizo vred prodati, in se f temi denarji na svoje stare dni preshiveti. Valburga je imela shest ur od tam v neki vafi premo-shniga svaka, ki se ju je vfmilil. Ta je imel shtertal ure sunej vafi bajtizo sraven velikiga gojsda ravno prasno, v kateri so drugekrati njegovi najemniki stanovali. V to bajtizo se revna starzhika preselita, v kateri ju hozhe svak do smerti sa malo denarja preshiviti. Valburga tedaj hodi od sdaj sa naprej vfaki teden h svakovim po masla, moke, ino kruha, in zhesar sta shte potrebovala. V ti samoti bi bila tudi prav veselo ino mirno shivela, ko bi bila svojiga Tomasha shte per sebi imela.

TOMASH PRIDE IS PTUJE DESHELE.

Kdor kol' vse shive dni

Poshteno mi shivi,

Ga Bog v starih dneh

Tud' sbe oveseli.

Strašhen vihar nekiga dne svezher perdere, gošta tozha pada, ino pišh v blishnjim gojsdi vezh dreves polomasti. » Bog obvaruj poljško sadje ino shito, de bi se ne poshkodvalo, ino vodi popotnike pod streho » — govorita edinoglasno starzhika, ter hvalita Boga, de jima je bajtizo dal, ktera ju vetram ino pišhu brani. Kmalo potem, ko pišh nekaj potihne, poterka nekdo odsunej na oknize, ki prosi: « Odprite mi sa boshjo voljo, popotnik sim, ki sim v gojsdi safhel. » — Dobrovoljno mu duri odpreta, ino mlad mozhan mosh — ves moker od deshja — stopi v bajtizo, ino prosi prenozhifha. Dobra starzhka se radujeta, de mu moreta postrezhi. Ptujiz sazhne praviti, de je v velikimu gojsdu pot sgrešhil, in de je, ker se ni vedel vezh kam obernjiti, v ti hifhizi luzh sagledal. Valburga rozhno oginj saneti, mu premozhene

oblazhila suhi in skuha gorko juho (ali shupo.)

Kadar se je ptujz she rasgrel, ino juho savshil, ga vprašha misar: Ne samerite prijatel, kdo ste vi?

Ptujz- Jest sim rokodeliz, in hodim she deset let po ptujih krajih. Sdaj grem spet domu svoje starishe obiskat. Pa, Bog vé! ali jih she najdem; she pet let nesim mogel nizeh vezh od njih svediti. Ako mi jih pa dobrotljivi Bog she najti da, jih hozhem vesel seboj vseti, in jih ofrezhiti, ker me je Bog obilno oblagodaril. — Sim delal per nekimu mojstru, ki me je is serza rad imel. V vojfki, ko je sovrashnik v nas hoval sahnel, mi je vse svoje premoshenje saupal. Mogli smo vse pred sovrashnikam poskriti; kar je pa bilo slata ino srebra, smo v eno sklenzo pospravili. Ker smo bili nar boljshi orodje poskrili, posabi v ti homatii mojster na sklenzo. Truma vojshakov je bila she per vratih, de bi ropala. Jest sagledam po srezhi sklenzo, sim jo she skril, ino s njo pobegnil. Sunej vasi jo veršem v neko mlako. Pa tú plane druga truma sovrashnikov nad me, mi vse vsame, kar sim per sebi imel, in me peršili, ji vezh milj dalezhpot kasati. V nekimu daljnimu mestu sim se jim

vender smusnil, kjer se me je neki mojster, kterimu sim svoje reve toshil, vsmilil, in me je tako dolgo v svoji hihi imel, de sim mogel spet k poprejšhnimu moïstru priti, sakaj dolgo zhafa ni bilo varne poti savoljo sovrashnikov, ki so smiraj semtertje lasili, ino ropali. Preden sim v vas perfhel, sim najpred k tisti mlaki fhel. Ishem, ino najdem frezhno spet sklenzo. Vefelo jo k sebi vtaknem, pa me ludobna misel obide: » Glej, nobedin ne vé sa ta saklad. Tvoj mojster méni, de je sguhljen, in ti se s tem lohka obogatish, de ne bosh vse svoje shive dni vezh stradal! » Pa per teh mislih me grosa spreletl, sazhnem se sam sebe framoyati, kakor de bi bil sbe ta saklad vkradil, ino se smislim na besede svojiga ozheta: » Kar je posbteno, nar dalej terpi, ino: en krivizhen viuar deset pravizhnih ujé. »

Misar. Shena, zhujesh?

Ptujz. Kadar pridem spet k moïstru, se me je neisrezheno vefelil, ker je ménil, de sim she davno mertev. In ko mu pa sbe le sklenzo nasaj dam, me objame, in se mi jokaje s sheno vred stokrat sahvali. Prezej drugi dan mi narozhita, de mi sa moja poshtenost svojo edino hzher, ino vse premoshenje isrozhita. Ino

lejta, ta je vefeliza, ki jo nesem svojim starifhem.

Misariza. Ne samerite, ali imate s he dalezhi do svojih starifhev?

Ptujz V. blishnji vafi so mi djali, de so s he tri milje de Kronfke - vafi.

Starzhika. Kronfka - vaf! Kronfka - vaf!
(s odpertmi rokami.)

Ptujz. O Bog! kaj vama je? Imata tam svojo shlahto? Moj ozha so misar Vefel.

Starzhika (se ga okoli vratu okleneta)
Oh Tomash! naju s gubljeni, pa spet najdeni Tomash! . . .

Tomash kmalo ozheta, kmalo mater objame, ino sposna na ishtaranih, gerbanzhastih obrasih, de je v narozhju svojih starifhev. » Moj ozha! moja mati! » — jezlja, vsdigava svoje roke prot nebefam, ino hvali Boga sa vefelje, de je svoje ljube starifhe spet tako frezhno najdel.

Sdaj se sprafhujejo, si perpovedujejo eden drugimu, ino vshivajo vefelje sa vefeljem. Sadnjizh pokleknejo vsi trije, ino hvalijo Boga, de jim je tako vefeli dan napravil. Tomash vsame tedaj ref svoje starifhe seboj. In sdaj je stari ozha na dan svatovfhine svojiga sina rekel: »

Moj Bog! ja refnizhno, tako bodo dobri otrozi podpora starih dni! »

Svoje live starifhe, fin! fposhtuj,

Ako hozhefh frezhno sh'veti;

Dofti mogli fo f teboj terpéti,

Torej jim dobrote rad vrazhúj.

XIV. SVARITEV.

Gustav Pekar je bil fizér priden dezhi-
ino v fholi smiraj smed pervih, tode je imel gerdo
lastnost, de je vse tudi nar manjshi pregreshke
svojih souzhenzov samerkaval ino grajal, ali pa
fhe zlo gospod uzheniku nasnanval.

Gospod uzheniku ni bilo to Gustavovo ve-
denje prijetno, torej fklene nekiga dne, ko je
svojim uzhenzam mnoge povesti perpovedval, ga
v prizho vsh souzhenzov posvariti. » Enkrat je
bil opat v nekim klofhtu — sazhe praviti —
ki mu je filno teshko djalo, de fo menihi eden
drugimu velike in male pregreshke ozhitali. Ko
fo bili v obednizi snideni, pride tudi opat, vfi
pa se zhudijo, de ima bifago na rami. Od sad
na herbtu je bila polna pefka, od fpred na per-

lih ga je bilo pa prav malo - Menihi, ki se zhes to zhudijo, ga radovedni uprafhajo: kaj de to pomeni? « Na herbti, — odgovori opat refnobo, nosim svoje grehe in hudobije, sa to de jih ne vidim; od fpred pa nosim hudobije ino pregrefbke svojih fobratov, de jih imam vedno pred ozhmi. Do sdaj nesim fhe tega nikoli delal, ker pa to nad vami vidim, se nozhem sa boljfhiga od vas fhreti, in delam kakor vi, defi ravno ni to prav, in posebno kristjanu se ne fpodobi. » « Menihi fo se sazheli framovati, ino fo se poboljfhali — « priftavi uzhenik, ter se h Gustavu oberne rekozh: » Ino, jest menim de bi se tudi ti Gustav tega imel framovati, ino se poboljfhati. « —

XV. POTOVOD.

I.

Bil je nekdej mladenezh, bliso 20 let star. Bogabojezhi starfhi fo fi slo persadevali, ga v boshjim strahu srediti. Posebno ga je pa mati, ker mu je ozhe dofti prej umerl, k dobri mu naganjala. Ali tudi ona se je kmalo is tega sveta lozhila, preden je Bogomir, (tako se je mladenezh klizal) svoje dvajfeto leto dopolnil.

Bogomir po smerti svojih staršev od vseh sapušhen, se je mogel na pot podati, in med ptujimi ljudmi shiveti.

Bil je lepe postave, in ker je s he maršika-ko dobro lastnost imel, so ga povsod radi imeli in ljubili. Pa ravno to je bila njegova nefrezha, ker ga je v mnoge nevarnosti in hudobne per-loshnosti samotalo. Spervizh fizér, dokler je s he spomin njegove ljubesnive rajuke matere v nje-govim zhistim serzu shiv ostal, in dokler se je njenih lepih naukov in opominjevanja svešto der-shal, se je bres velike teshe is teh nevarnost smotal, in jih lohka smagal.

Tode je vedno slaběji prihajal; dan sa dne-vam je bolj posabil na svoje bogabojezhe star-she, smiraj bolj ga je hudobija mikala. Na sad-nje onemaga, se vda pregrešnimu shivljenju, in sabrede vsak dan globokejšhi v pregrehe.

Vdal se je igram, slasti, rasnim nesmerno-stam, in ni je bilo hudobije, de bi jo ne bil posnal in okusif. Shivel je v vedni pijanosti, po-sabivšhi na Boga, na svoje staršhe, in na vse dobro. V takim sdivjenju je vezh let preshivel.

Na sadnje pa obzhati strašhne nasledke svo-jiga rasmusdaniga shivljenja na telesi in na dusi. Sapravil si je sdravje in mozhi, njegova lepota

je sginila. Vest ga je nozh in dan strašno pek-
 la; nikjer ni imel miru, povsod mu je bilo pre-
 tefno, vse mu je bilo prasno in pušto; semter-
 tje je hodil, pa sam ni vedel, kaj de dela; te-
 shavni nepokoj in keš sta ga povsod preganjala.
 Podoba njegove rajne matere mu je bila ved-
 no pred ozhmi. S shalostnim serzam je premis-
 ljeval materne mile svaritve, na ktere je bil v
 homatii pregresniga shivljenja zhisto posabil,
 in ta spomin mu je s he le prav shivo obzhutiti
 dal revo, v kateri se je snajdel. Nekiga dne se
 mu njegova silna nesrezha spet prav shivo pred
 ozhi postavi. Ta grosovitna shalost ga ismed lju-
 di na polje shene; pa tudi tu ne najde miru:
 tezhe, postoji, se s pestjo po glavi tolzhe, pa spet
 tezhe, se joka, vpije, rijove — na sadaje se vershe
 na tla per nekimu viru, sraven kteriga je bil
 krishiz safajen, se silno sam seboj bojuje, in —
 sadremlje. Ali hitro se spet prebudi, roke s kle-
 ne, in sazhe milo jokati. » Oh, dobra mati! »
 sdihne is globozhine svojiga shalostniga serza;
 — kar sagleda pred seboj prijasniga seriza, kteri
 vsuga preplasheniga mladenzha prijasno nagovori.
 Seriz. Ne vstrafhi se, ljubi mladenezh! ne
 sameri mi, morde sim ti nadleshiu! (blishej
 stopi) Kako je to — de solse tozhish?

Bogomir. O ljubi mosh! ko bi ti vedel, kako sim nefrezhin, bi jokal s menoj vred — Oh! jeft nefrezhni, zhlovek!

Seriz. Ti nefrezhin v zvetozhi mladosti! Sakaj si pa sdihval po svoji materi?

Bogomir. Oh! to je ravno moja nefrezha. Moja mati ne shivé vezh. Oh, kako so bili dobri! O ko bi bil le njih besede poslušhal, bi ne bil sdaj takó nefrezhin. — Ljubi mosh! tvoje prijansno oblizhje, tvoj ljubesni poln pogled mi pravítá, de naj ti rasodenem, ker mi ferze teshi.

Seriz. Govori, dobri mladenezh, tvoja toshba je moje ferze ganila; in ako ti morem kaj pomagati, bo danafhni dan nar lepfihi mojiga zeliga shivljenja

Bogomir. Poslušhaj tedaj, in pomagaj mi, zhe morefh.

— Kmalo bom 26 let star. Ko so fhe moja mati shiveli, sim bil mladenizh poln radofti, in od vfh zhiflan; svojo mater sim spofhtoval, in sim vse storil, de so mi le mignili.

O! kolikokrat so me svarili, in me s vfo-materno ljubesnijo profili: » Bogomir! Boga imej pred ozhmi, na - nj se sanafhaj; ne posabi ga nikoli, ako nozhesh vse svoje shive dni brestolashno shiveti! «

In sdaj she vezh ko 6 let nésim nikoli na Boga mislil. Zelo moje serzé je bilo le na gerdo slast navesano.

O kolikokrat so me mati svarili: » Bogomir! ne véruj sapeljivzam; oni te le v pekel vodijo. »

» Ogibaj se postopvanja, ki te v vse hudobije sapeljati utegne. «

» Varuj se pijanzhevanja, ako nozhesh biti sam svoj moriviz! «

» Ogibaj se igre; igra stori le postopazhe; zhloveku framoto in na sadnje berashko palizo perpravi. «

Te nauke so me vedno uzhili, in po navadi she perstavljali:

» Spofhtuj svojo mater, Bogomir! tudi kadar je vezh ne bo, in spolnuj, kar ti veleva; in zhe bosh njene besede v serzi obdershal, te bo ljubi Bog gotovo varoval. Ako jo bosh pa kdaj posabil, in nemarno shivel, ti bo lastna nefrezha ozhi odperla, spet bosh na me mislil; is groba me bosh hotel k shivljenju obuditi, ko bi ti bilo mogozhe. «

In kadar se she na grosovitno nozh spomnim, ko so me per vsm, kar je boshjiga, sarotili, de bi ja vedno po poti zhednosti hodil,

mi je, ko de bi me kdo s oštrim nošem v ferze vbodel. Ofem dni pred smertjo so me svezher v zerkev peljali, kjer sva tihama do terde nozhi molila. Tedaj sim jih sprejmit na grob svojiga ozheta.

Jokaje so na kraj gomile pokleknili, jest pa na drugi. » Bogomir! « — so mi djali — » Bogomir! zhes malo me ne bo vezh, in bom per tvojimu ozheta pozhivala. Rada vmerjem; le ti, tvoja frezha ali nefrezha mi ferze teshi. Mirno bi moje kosti pozhivale, ko bi vedla, de ostanesh dober in frezhin, tode slo bi mi semlja teshila, in v grobi, ko bi mi bilo mogoche, bi se obernila, ko bi se ti spridil in hudobin postal.

Bogomir! per spominu tvojiga rajnkiga ozheta te sarotim, ostani poboshin, boj se Boga vse svoje shive dni! « — » Jest vam perfeshem, draga mati! « sim djal, » Bog v nebesih, in mili meuz, ki ta sveti kraj s svojim berlenjem oblija, sta prizhi moje perfege! «
In ko sva sht malo dalje molila, je siln veter naglima vstal. Grosovito so sove in vjeri na rasvalinah stariga grajskiga stolpa (tarna) tulili; strafhno so roshlali shelesni krishi na zerkvi in svoniki — ki jih je vihar majal. Zhudno

predzhitje me je prepadlo, in — ko bi na vrashu verjel, bi rekel, da se je narava (natura) nad mojo krivo pefego grosila, in mi mojo sdajfhuo nefrezho napovedvala.

O — predobra — mati! — jefi nefrezhni zhlovek! — néfim vezh — vreden — vafhe imé — isrezhi!

Seriz. Vpokoji se malo, ljubi moj! sdaj je tvoje ferze fhe preshalofino. Pozhi nemalo, pa mi dalje pripoveduj.

Bogomir. Ne bom se pozhil prej, da mi je pomagano. Poslufhaj, prijasno te profim.

Glej, v greflnje drufbe fim safhel, in svojo nedolshnoft sgubil, pijanzheval in igral fim po zele nozhi, ino vse hudobije in oftudne pregrehe fim dopernafhal, ki jih fhe isrezhi né fimem. Sdaj fhe le — mi je moja lafina nefrezha ozhi odperla, kakor fo mi mati prerokvali. Saj she fim febe vezh ne posnam. Pogledaj le, kako oflabljen in bolehin je moj shivot! noge me komej vezh nosijo. Sam febe se vftrafhim, zhe tu v mirni vodi svoj bled obras pogledam. Nepokojna veft mi nozh in dan ne da miru, femterije me goni, in ravno danf me je tu fem britka shalofit pergnala; hotel fim malo sadremati, da bi bil pozhil. V fpanji se mi je

sdelo, de moja mati pred menoj stojé. Hotel sim se jim blishati, de bi jim roko kufhnil. Ali od sebe so me pahnili, ter rokó vsdignili, in mi grosili. Per tem se sbudim, in né sim mogel drusiga, ko sdihniti: » O dobra mati! »

Neste mi saftonj shugali, o neposabljiva mati! ker sim nar bolj spazhen sin na boshji semlji. O ljubi mosh! svetvaj, pomagaj, povej, kaj mi je storiti, de ne bom obupal?

Seriz. Vmiri se, ljubi moj! ni *she* po tebi. Ali se na me sanefesh?

Bogomir. O kaj se ne bom sanefel na tvoje perjasno oblizhje, na tvoje vsmiljeno ferze, na tvojo ljubestin, ker me tako po ozhetovfshko milujesh! Svefto hozhem vse tvoje svete v svojim ferzu obdershati, in po njih shiveti!

Seriz. Daj de te kufhnem, moj sin! Sdaj pa povej, kaj nar poprej shelifh.

Bogomir. Mir — pokoj; sakaj nepokoj, ki ga sdaj obzhutim, me bo *she* obupati storil, ako mi ne pomagafh.

Seriz. Ali hozhefh saref mir dobiti?

Bogomir. Oh! kaj bi ne shelel to prav resno, po komur jokam in vpijem.

Seriz. Ker tedaj v refnizi mir ifhefh, ga bofh tudi najdel — tako ref, kakor ref si danf mene najdel.

Bogomir. Oh! povej, povej mi vendar, kako ga morem sadobiti? Pomagaj mi, sa boshjo voljo!

Seriz. Ti nisi še tako nefrezhin, kakor se misliš. Glej, Bog, kteriga si v nemar puštil, ti je ozhi in serze odperl, de moreš svoje grehe sposnati. In kdor svoje grehe sposna, in hudobijo greha shivo obzhuti, je še pot poboljšanja nastopil. In kakor hitro se poboljšaš, in se ko sgubljeni sin spet k ozhetu domu verneš, in pred - nj padesh: » Ohe! grešil sem — soper tebe in soper nebesa; vezh nesim vredin, tvoj sin biti, » bosh tudi sasheljeni mir dobil.

Bogomir. O Bog! ko bi bilo tako lahka, bi nikoli vezh ne jokal, temuzh hvaleshno bi kufnil milostivo roko Gospoda, ki se mene nevredniga vsmili; in bi tebe, o moj nebeshki perjatelj, ko svojiga Angelja Varha spofhtoval, in te nikoli ne posabil.

Seriz. To je de, ljubi moj! lahko je mic dosezhi, ako imash sadošti mozhi in serza, vse to storiti, kar ti bom velél.

Bogomir. Govôri le; sdaj zhutim, de sim došti mozhan vse storiti.

Seriz. Kakor si mi povedal, si do sdaj » Boga sovrashil, — sebe pa ljubil. « Bil si fashinj

samoljubnosti, in si sanizheval boshje sapovedi. Sdaj morash vef nov zhlovek postati, in se popolnoma spreoberniti. Sanaprej morash tedaj:

» Boga ljubiti — samiga sebe pa satajevati. «

Bogomir. Jest te ne umém prav, govôri bolj raslozhno.

Seriz. Glej! do sdaj si sa sapeljivzi hodil, ki so ti slate hribe obetali, in se tvoji svojevolljnosti perlisovali. Sdaj morash to samoglavnost satirati, in ne vezh to delati, kar ti, ampak kar Bog hozhe in terja — beshati morash pred temi hudobneshi, in vse vabila sanizhevati, ki so te do sdaj tako slepile.

Bil si poshreshin, si pijanzheval, si druge ostudne grehe delal, ker so bile tvojimu shivctu prijetne, ki ne posna mere v tem, kar posheli. Sdaj morash meso in kri bersdati in krishati, se v vsem volji boshji podvrezhi, in le to storiti, kar Bog terja, naj bo mesu in kervi s he tako neprijetno. In to se pravi: » Se spreoberniti, in nov zhlovek postati; « to je pot pokore; na nobeni drugi poti ne bofh miru dobil, po kterimu hrepenish.

Bogomir. Sdaj te rasumem, in — kakor mi je sdaj per ferzu, menim, bi samogel mir dosezhi.

Sakaj sapeljivzov se lohka ogibam, ker so me oni v to nefrezho perpravili. Sladnosti in igri se tudi prav lohka odpovem, ker mi moj boléhafti shivot, vboshtvo, framota, ktera me je od vsih strani obfula, in nepokoj vésti vedno na vef glaf vpijejo: » Verni se, zhe ne je po tebi! «

Seriz. Bog shegnaj tvoje fklepe, in pomnoshi tvoj pogum, de lepi zil dofeshefh, ki se ti sdaj tako bliso sdi. Le terdin bodi, in gotovo ga dofeshefh.

Bogomir. Nesnano mozh zhutim sdaj v febi, vse raji preterpeti, kakor pa ta britki nepokoj, ki me je do sdaj muzhil.

Seriz. Tedaj blagor tebi! ker te je boshja milost na pravo pot perpeljala. Hódi po njej stanovitno, in potem bofh vefel rezhi samogel: » Najdel sim! «

Bogomir. Bom najdel! pa — zhe se bom tudi poboljšhal, mi bo vender moja vefst storjene hudobije vedno ozhitala, in boshja praviza ne bo posabila shtevila mojih pregreh. Kje bo tedaj mir?

Seriz. Ne boj se nizeh, moj sin! Shiva vera v Jesufa Kristufa ti bo popolnoma mir podelila. Kdor v Kristufa in njegove nauke véruje,

in se svojih grehov zhisto in s ushalenim ferzam spové, ter sa - nje sadošti, se mu ni vezh bati savoljo storjenih grehov, in ko bi bil tudi nar vezhi grešnik. Saj je ravno sa tega voljo boshji Sin is nebes prifhel, je podobo hlapza na se vsel, terpel, in na krishi vmerl, de vsi, ki na - nj verujejo, vezhno shivljenje dosehejo. Zhe tedaj is zeliga ferza na - nj verujesh, na - nj upafh, in ga ljubifh, zhe v ti shivi veri, upanji in ljubesni Sakrament sv. pokore prejmes, in se vredno pokorifh, se ti ni vezh treba bati savolj tvojih grehov; sakaj Kristuf je sa grehe zeliga svetá sadoštil.

To je ravno svelizhanje kerfhanfke vere: » Kdor v Jesufa veruje, in pokoro stori, temu so grehi odpušheni. « Po ti veri je presheftvavka, je spokorniza v Evangelju, so kristjani vsih zhafov svelizhanje dosegli. Kadar je njih ferze besedo isreklo: » Gospod! verujem, « so sasilfhali perjasno besedo: » Tvoji grehi so ti odpušheni; pojdi, in ne grefhi vezh; tvoja vera ti je pomagala!

Bogomir. O boshje kerfhanstvo! nikoli fhe nesim tako shivo sposnal, kako dobrotljivo de fi. Oh! is zeliga ferza verujem.

Seriz. Prav, de verujesh, tode to fhe ni

sadoſti. Ako hozhesh, de ti bodo grehi odpufhe-
ni, morash she vse to ſtoriti, kar ti Bog ſapove;
morash jih ſtuditi, terdno ſkleniti ſe poboljſha-
ti, in nikoli vezh greſhiti, ſe jih boſhjimu na-
meſtniku, kakimu duhovnu, zhiſto ſpovedati, in
ſa - nje vredno pokoro delati.

Bogomir. O ti moj nebeſhki prijatel! kako
te hozhem drugazhi imenovati? — S nebeſ ſi
mi poſlan me iſ bresna hudobij otét. Kako loh-
ka mi bije ſpet ſerzé! in — pred eno uro je
bilo ſhe tako teſhko! Povéj, kako ſe ti bom
ſadoſti ſahvalil ſa tvojo ljubeshin?

Seriz. Molzhi od ſahvale, moj ſin! Goſpod
bodi ſ teboj, in ti pomagaj v vſih potrebah!
In kadar ſe boſh ſ njegovo pomozhjo pobolj-
ſhal in odſhaloſtil, ſe hozhem ſ ſvetimi Ange-
lji veſeliti, de ſe je ſpet en greſhnik ſpokoril.
To radoſt, to veſelje mi obljudi; in mi bo vezh
vredna, ko vse ſahvale.

Bogomir. O daj, de ti roko kuſhnem, moj
Ozhe! In to ti bodi ſaſtava moje terdne oblju-
be, de nozhem nikoli vezh od poti reſnize
ſaiti.

Seriz. Objemi me, o naj ſe te oklenem,
ter ſahvaliva Goſpoda, de naju je danſ vkup
perpeljal, in nama toliko tolaſhbo napravil.

Bogomir. Še nekaj te prošim, ljubi O-zhe! faj mi ne bošh odrekel!

Seriz. Govôri! vse hozhem ti storiti, kar je v moji mozhi.

Bogomir. Tvoje ozhetovsko poduzhenje me je dauf slo ofrezhilo. Jest sim she mlad, in sim she malo sveden, tedaj potrebujem vezhkrat kakiga dobriga sveta. Ali hozhešh tudi v prihodnje moj svetvaviz biti?

Seriz. O s veseljem. Vsak dan ob sedmih svezher me tu per tem viru najdešh.

Poslušhaj! ediniga brata imam, ki s menoj shivi, in ki ga is serza ljubim. Po smerti najnih staršhev se je bil podal v ptuje deshele. Vezh let nésim sa - nj vedel, ali she shivi, ali je she mertev. Povfod sim po njem poprafheval, na vse kraje sim pišal, in ga nešim mogel isprafhati. Vedno sim po Frideriku, (tako se moj brat klizhe,) shaloval, in vsakdan sim molil: » O Bog! daj, de Friderik moj brat spet domu pride! »

Bilo je 12 velikiga serpana pred 28 leti, ko sim ravno tako na tem kraji molil, in glej! tú mi pride veselo porozhilo: » Tvoj brat shivi, in je prišel te objet! » — On je ref prišel, moj preferzhin brat, in — od tistiga zhasa pridem vsak vezher sem Boga hvalit in molit.

Bogomir. Bog ti daj s hē došti veselja na tem svetu vshiti, in tvojo starost mirno in veselo preshiveti.

O Tedaj, kadar bom kakiga sveta potrebin, pridem ob sedmih svezher sem, te sa svet in pomozh prafhat.

Seriz. Bog ti daj svoj shegin, in te sprejmi na vsih potah.

Sdaj se objameta. Mladenizh gre potolashen svojo pot; seriz pa poklekne, in opravi pred pobodo krishaniga Jesufa svojo vezherno molitev.

III.

Bogomir je komej dneva perzhakal, de hi se bil v zerkev podal, in se svojih grehov popolno ma spovedal. De se jih je s shaloftnim, pobitim ferzam in zhisto spovedal, ni dvoma, ker je slo po notrajnim miru hrepenel, in shelel se s Bogam spraviti. Spoved mu je spet mir v ferze vlila, in njegove dafhne rane saznelila. Ali njegovo teló je bilo prevezh spazheno; kmalo je ta nefrezhni zhlovek spet v poprejshne grehe sabredel. Vef preplafhen in nepokojin se save, de je spet safhel, ter pravi: » Svojiga prijatla hozhem sopet poifkati! » in hiti k viru.

Njegovi dobroferzhni potovod pride ob navadni uri: » Kaj ti je, de si tako pobit, moj sin? «

Bogomir. Oh! ſpet ſim tak nefrezhin zhlovek, ko prej — in me ne bo to pobilo? O ti moj Bog! Kdaj ſe bom refnizhno poboljšhal?

Seriz. Povej mi, ljubi moj! kako ſe je ſgodilo, de ſi tako hitro na ſvoje terdne ſklepe poſabil?

Bogomir. Kako? Oh! tega ſam prav ne vem. Vſako jutro in vſak vezher ſim ſklepe ponovljal; in vender ne vem, kako ſe mi je ſgodilo, v hipi, ko ſim nar manj miſlil, ſim na vſe ſvoje ſklepe, na Boga, na te poſabil, in ſim greſhil. Po ſtorjenim grehi ſo ſe mi ref ſpet ozhi odperle, pa tudi britka ſhaloſt je moje ſerze vnovizh prefunila.

Seriz. Pomisli: de ima dan doſti ur, in vſaka ura ſvoje nevarnoſti. Zhe le ſjutrej in ſvezher ſvoje ſklepe ponoviſh, — ſe vé de ſe ne moreſh vſim nevarnoſtim braniti.

Bogomir. Tedaj podúzhi me, te proſim, kako ſe ſamorem vſih nevarnoſt ogibat?

Seriz. Boljiga ti ne morem ſvetvati, kakor to, kar je Jeſuf ſvojim uzhienzam rekel: » Zhuj in moli, de ne padeſh v ſkufhnjavo! « Zhuj in moli, ne le ſjutrej in ſvezher, ampak vſak hip,

v veselji in v shalosti, med delam in v pokoji; sakaj povsod in vedno te bodo skufhnjave ob-
sifpale.

Bogomir. Rasloshi mi pa tudi, kaj se pra-
vi zhuti?

Seriz. Kdor vedno misli, de je tako slab zhlo-
vek, de vsak hip lohka spet pade, in se teda
neprenehama váruje, de ga nobena nevarnost
ne omami, nobeno vabilo ne smakne, noben mik
ne sapelje, ta zhuje.

Kdor vedno misli: » Kaj hozhem delati?
kaj moram storiti? » in tedaj na sleherniga sov-
rashnika svoje dushe preshi, mu pot hitro sa-
gradi, ali pa, zhe mu blishej pride, prezej sa
oroshje sgrabi, in pozeptá, ta zhuje.

Bogomir. Saj sim vender vsak dan terdno fkle-
pal: » Vse hozhem storiti, kar mi je dolshnost,
in vsake nevarnosti se fkerbno ogibati. «

Seriz. To se ne pravi she zhuti.

Bogomir. Raslôshi mi tedaj to rezh, te pro-
sim.

Seriz. Ponozhni zhuvaj, ki gre ob name-
njenim zhafi na strasho, in pravi: » Danf ho-
zhem prav zhuti! « se pa prezej na pervo klop
vsede, glavo na roko nasloni, in se dalej nizh
ne ogleda, ne zhuje.

Pravi zhuvaj ostane nevtrudin na svoji staji, noben hip ne pözhiba, neprenehama preshi, ali se med ponozhnim pokojam kak sovrashnik blisha, ali kaka nevarnost vstaja; ne dene oroshja is rok, zhe najde sovrashnika, ga koj pobije, in odverne nevarnost, ki jo samerka. To se pravi zhuti. In tako morash ti zel dan zhuti, in smiraj na tri rezhi milliti:

Kdo? kjé? kdaj?

Kdo je ta, h komur grem? per komu sim? — In ti je oseba le kolizhkaj nevarna, beshi od nje, in ponovi svoj dober fklep.

Kje sim? kaj hozhem storiti? — In ako vidish, de je kraj sa te nevarin, o tako verni se, in ako si she tam, beshi prezh, in dershi se she terdnejshi svojih storjenih dobrih fklepov.

Kdaj sim nar slabeji? Kdaj padem nar loshej? — In tisti zhas bodi trikrat bolj zhujezh, trikrat ferzhinjejshi v boji.

Bogomir. Jeli pa mogozhe, slabimu zhloveku vedno tako zhujezhimu biti?

Setiz. Sato morash moliti. De ne padesh v fkuflujavo, zhuj, de bofh pa vedno zhuti mogel, moli; sato je tudi vezhna Refniza rekla: » Zhujte in molite! «

Bogomir. Saj sim vselej v zerkvi in do-

ma, s jutrej in svezher prav serzhno molil, de bi mi Bog vender s nesrezhe pomagal.

Seriz. To si prav storil. Ali kakor si dolshan neprenehama se varovati in zhuti, tako morash tudi neprenehama moliti; zhe ne si smiraj v nevarnosti spet pasti.

Bogomit. Podúzhi me, kako samorem neprenehama moliti?

Seriz. Na Boga misliti, in svoje serze vedno per njem imeti — to moresh vedno, bodi si v zerkvi ali doma, vesel ali shalostin, bodi si per delu ali per pokoji. In to se pravi moliti. Ako svoje misli in obzhutleje s ustmi sgovarjash, ali ne, nizh ne dene, de je le tvoje serze s Bogam sklenjeno.

Zhe si Boga vedno prizhejozhiga mislish, ki je prizha vsih tvojih misli, besedi in djanj; zhe pred vsakim nazhinam pomislish: Bog hozhe, de to storim, uno opustim; to je moja dolshnost; s tem me hozhe le dob'iga in srezhniga storiti:— Bog hozhe, de se vsaki skulhnjavi soperstavim, vsak mik smagam; to je moja dolshnost; vsako smago mi zhestitljivo poverne, molish neprenehama, in Bog, ki ga imash vedno pred ozhmi, ti bo vtelej novo serze podelil, de bo sh loshej zhul, in novo mozh dal, de bo sh v boji smagal.

Bogomir. Ali taushent in taushent rezhi, dnevne opravila, rasne poti in homatije sveta storijo zhlovéka tako rasmishljeniga, de vřak hip mifel na Boga is glave puřti, in na - nj posabi. Kako samorem řpet na to mifel priti, in na - nj miřliti?

Seriz. Prav lohka, ako le hozheřh. Povřod, kjer ři, in kodar hodišh, vidišh toliko rezhi, ki te řpet na Boga řpomnijo. V řvojim rastreřenju vidišh lepo řinje nebo, rodovito polje, ali zerkov, ali mertviřhe, ali v kaki řisbi podobo kriřhaniga Jesufa, ali jed in pijazho na misi, in tako dalej. Vře to te samore na posablřeniga Boga řpet řpomniti, ako ga v řelnizi řřheřh.

Bogomir. Drusiga rezhi ne morem, ko to: kdor le hozhe, samore neprenehama moliti. In jeřt — o Bog! hozhem to.

De tedaj řpet ne padem, moram zhuti, in teh treh uprařahnj: Kdo? Kje? Kdaj? nikdar ne posabiti. — De bom pa lohka zhul, moram neprenehama moliti, in vedno na Boga miřliti; potem samorem upati, de bom od poti pogubljenja řřhen.

Seriz. Ja moj řin! bodi v řpervim řtanoviten, potem ře lohka sanereřh, de drugo dořeřheřh; de bořh poboljřhan in otet.

Bogomir. O tedaj bi bil poboljšhan in popolnoma otet! — Spet danf se ti ne morem dovolj sahviliti sa tvojo ljubestin. Daj, de ti roko kufhnem, in perpufti, de te smem sanaprej svojiga ozheta imenovati! Nikoli vezh nozhem nepoboljšhan k tebi priti; vselej, ko spet sem pridem, te hozhem vnovizh sa vse dobrote sahviliti, ki si mi jih fkasal.

Sdajzi je seriz svojo vezherno molitev opravil, in Bogomir moli s njim.

Bogomir je storil, kakor je bil fklenil. Neprenehama je zhul in molil, in to mu je pomagalo, ter je bil refhen. Kolikorkrat je spet k viru perfhel, sta obadva Boga hvalila, in njegovo nefkonzhno vsmiljenje in miloft zhastila.

Ako si grefhil, hudó Boga rasshalil,

Ne obupaj fin! nfmiljen' Bog shivi:

Verni se nasaj, in obshaluj vse grehe,

K Jesufu pertèzi, òn ti odpufti.

De pa sopet v greh ne padefh,

Zhuj, fin! neprenéhama:

De bofh vedno zhuti mðgel,

Mifli vedno na Bogá! —

XVI. IMENITNI GOSPODJE

V GOJSODU.

Pavle je bil sin ubosiga najemnika, s primkam Suhovershika; njegova mati, Marjeta po imenu, je sa malo plazhila frajze fhivala; in tako se je drushinza dan sa dnevam revno preshivila, s malim sadovoljila, in svoje saupanje v Boga stavila, ki poshtene in delavne ljudi nikoli ne sapuſli.

Nekiga dne je Suhovershik pol ure is vafi v vertu bogatiga plemenitnika delal, ki mu je dnino dal bres hrane; sa tega voljo vsame feboj velik kof kruha sa sajterk (ali kofilize), in rezhe sheni, de naj mu kofilo po Pavletu v vert poshlye.

O poldne se tedaj dezhek s ozhetovim kofilam na pot podá. Mogel je fkos gosti gojsd iti, kjer je na desni in na levi vse polno malinovih germov rastlo, ob zhasu, ki so ravno mane dosorile, Ker so mu po njih tako slo sline tekle, poloshi pisferz na tla, in jih sazhue obérati. Misli si, zhe tudi pol ure samudim, to nizeh ne dene, faj imam dobre nogé, bom pa tekkel. Zhe je bolj Pavle maline jedel, bolj so mu

difhale. Od germa do germa teka, in zhe bolj v gojsd pride, tim debeleji in bolj sdrele dobi. Jedel jih je, dokler je mogel, in prav posabi, de bi tudi njegovi ozhe she rad jedel. Na enkrat pa se na - u j smifli, in se vftrafhi, ker vidi na folnzu, de mora she davno poldan biti. Rozhno pobere svoj pifkerz, in tezhe, kar more; ali — ne najde je vezh prave poti, safhel je.

Jokaje femtertje léta, dokler pride do kraja, kjer je ljudi govoriti flifhal. Gre tedaj prot tiftim kraju, in glej! na lepi trati v fred gofhave sagleda lepó oblezhene gospode sedeti, ki fo se goftili, in prav shidane volje bili.

Pavle fi folse brifhe, in se jim ftrahotno blifha, de bi jih sa pravo pot poprafhal. Oplafhen se odkrije; hozhe govoriti, pa ne more. Gospodje se mu v ti fitnosti nafmehujejo, ter ga éden vprafha, kaj de hozhe?

» Ne samérite mi, Gospod! jezlja Pavle, je — jest fim pot sgrefhil, in bi vaf profil, de bi mi jo pokasali.«

» O sakaj ne! mu odgovori; kako fi pa safhel? Vfedi se k nam, in povéj nam.« —

Pavle se je sdaj k njem na trato ufedel, jim perpovedval, ter je mogel s njimi vino piti, potize in pezhenko jesti. Payle, ki je rad kaj

dobriga pokušil, ni zhekal, de bi mu bili dva-
krat rekli, se je po shelji gostil, in v tem [ve-
selji posabi spet svojiga ozheta. Zhe je bolj
vino pil, bolj je bil vesel, in rajshi je shlobud-
dral.

Payle! ga vprashla eden gospodov, ali
so bogati kmetje v vasli vasli?

Pavle. Se mi sdi de fo! sakaj moj ozhe
pravijo smiraj: O ko bi jest Volzhetove in
Sodnikove dnarje imel!

Gospod. Govôri, ali ljubish svojiga ozheta?

Payle. In pa s he kako! pa tudi svojo ma-
ter ljubim.

Gospod. Ali bi ne ostal rajshi per nas, ter
bi pisheta, pezhenko in potize snami pojedal,
in sladke vina popival, kakor pa de se morash
doma s samin kruham, krompirjem in s vodo
sadovoljiti?

Payle. O naka; ozheta in matere ne sapu-
stim, ko bi mi tudi hotel kdo zel svet dati. —
Ref je, rad jem kaj dobriga, kadar mi kaj do-
leti, ali raji hozhem vse svoje shive dni sam
sahi kruh jesti, kakor pa de bi od starishev se
lozhil.

S tem besedami se dezhek vsdigne, ker
se je bal, de bi ga s silo ne obdershali. — Nje-

gova bojasin je nesnane gospode veselila. Na tihama sed med seboj pogovarjejo, potem pa rezhe imenitnijhi smed njih na glas: » Pustite ga, s svojim shlobudranjem bi nam vezh bil na shkodo ko na prid. In kaj bi se neki bali? — Jeli, nesehli kofilo ozhetu? » poprasha dezika. — » Ja « odgovori Pavle jokaje.

Gospod. Vem, sakaj se jokash. Prevezh si se samudil, in se bojish tepen biti. Pa vesh tvojiga ozheta moramo vtolashiti. Sprasni svoj piskerz, ti damo kof potize in pol pezheniga pishzhanza. Tudi ta vezh vina vsemi seboj. » Ni mu bilo treba dvakrat rezhi. Urno je sprasnil lonzhek, vsame pezhenko, potizo, vezh vina, in se jim lepó sahvali. In kadar so mu pravo pot pokasali, se spusti v ték. She ni bil firteljz ure pretekeli, in je she ves potén v vertu bil, kjer je ozhe delal, in she davno po njemu poglédoval. — Poshteni Suhovershik se je bil sa Pavleta she bal. Menil je, de se mu je na poti kaj nakljazhilo, ki ga takó dolgo ni bilo; ker ga pa sdraviga priti sagleda, se tako veselil, de she ni mislil ga okregati, she manj pa pretepsti. Pavle je pa dobro vedel, de saflushi tepen biti, sato na svijazho misli. » Veselite se, ozhe! « jim upije na-

sproti hitezih ter verzih vina pokasbe, » danš vam pernešem dobro kofilo. Stavim kaj, de ne bošče vganali, kaj imam v piškrižu. Potizo in pezheniga piškrižhanza vam nešem. » — « O kaj se neki smišliš, — mu ozhe odgovori — she nikoli mi ni tvoja mati potize spekla. »

Pavle. O kaj mišlite, de jo od matere pernešem? O nizeh manj ko to! saj mati ne dajo nikoli ne potize, in tudi vina ne. Glejte, sim vam tudi verzih vina pernešel. Prezej vam hozhem povedati, kako sim to dobil.

« Sdaj mu vse na tanko pové, kako je v gojsdi imenitne gospode dobil, ki so na trati obedvali, in tudi njega povabili. Od malin pa, ki jih je po poti obiral, in de je savoljo njih se samudil, in sašel, kar besedize ne pove. » Napósled so dobri gospodje tudi sa vas škerbeli, — pravi, — in so mi velik kof potize in to pezhenko s tem verzhem vina vred dali, de bi vam pernešel. Vsedite se tedaj rožhno, in jejte; vem, de vam she dišhi. » — Pošhteni mosh se vsede, je in pije, in vse mu je dišhalo. Dolgo zhaša ni imel tako dobriga kofila. Tudi dene del kofila ino vina sa mater na stran, ter dela vesel naprej do vezhera. —

Kadar sta pa sopet domu peršhla, nešo od drusiga zel vezher govorili, kakor od te per-

godbe v gojsdu. Mali dezhek je s svojo sgovornostjo to tudi vsem svojim pajdafhem v vaši pripovedval.

Drugo jutro ob sôri poterka nekdo per Suhovershiku na vrata. Hitro skozi is postelje, in gre odpret. Ali — kako se savsame, ko sa gleda sunej brizha s ljudsko strasho po vojafhko napravljeno, ki mu napové, de bodo on, shena in otrok prezej v mesto odpeljani ino v jezho pahnjeni. Suhovershik, ki mu vest ni nizeh ozhitala, s zhemur bi si bil tako kasin saflushil, hozhe vediti, sakaj ga s drushino vred takó shpotljivo primejo, in v jezho shenejo. Ali she le v mestu je vsrok svedel. — Tisti imenitni gospodje namrezh, ki so bili Pavleta tako dobro sprejeli, so bili rasbojniki. Merkali so si Sodnika, od kteriga jim je Pavle povedal, de je bogat, ino so po nozhi na njegovo hifho planili in jo ulomili. Ali Sodnik se je s svojima hlapzama in možhno deklo jako branil, dokler mu je vezh sosedov na pomozh perteklo, de so rasbojniko polovili, in svesali. Ko so jih v mesto peljali, svedó na poti is njih ust, de je mladi Suhovershik vzheraj s njimi v gojsdú bil. To nasnanijo koj vifhji gosposki, ktera vkashezelo Suhovershkovo drushino sapreti. Dva dni so v je-

zhi bili saperti. Ozhe je v svoji nefrezhi sdihoval, mati je molila, Pavle je pa vedno jokal in upil. Svești fo si bili, de neso nizeh hudiga storili, ali kakó bodo to fkasali? —

Na sadnje fo jih k rasbojnikam peljali, in vsi fo sposnali Pavleta, noben pa ozheta in matere. Povedali fo, kako je dezhič v gojsdi f pifkerzam safhel, in se na - nje nameril. In ker fo vsi to poterdili, fo poshtene ljudi sopet domu spuštili. » Aj — pravi Pavle na poti proti domu — kdo bi bil mislil, de fo tako lepó oblezheni gospodje taki golufi! » —

» Ljubi moj sin! — mu odgovori ozhe — zhe bošh mosha po bradi meril (po obleki fodił), se bošh vezhkrat golufal. V nar lepšhi kerzhmi se ne dobi vselej nar bolji vino; nar lepšhi ptizhi ne pojejo vselej nar prijetnišhi; ino nar lepšhi drevesa nimajo vselej nar slajšhi sad. Dostokrat je v rasterganim oblazhila nar bolj poshteni mosh, in v nar drashjih fuknjah fo dostokrat nar vezhi hudobneshi. — She eno, ljubi moj Pavle. Jest néšim vedel, sakaj si mi tako posno kofilo pernesel. Tvoja kozhljivošt (sladkofnednošt) te je sapeljala, de si maline oberal. Per tem si na svojiga ozheta posabil, si k golufam safhel, ki si jim s svojim klepe-

tanjem rasodel bogatijo Sodnikovo. Ti si vsrok, de fo uno nozh nad fofedovo hifho planili; ko bi ga ne bil Bog obvarval, bi mu bili vse pobrali, in morde fhe kaj hujiga ftorili. Satorej hodi v prihodnje vfelej svojo pot, nikar se ne obotavljaj, ne klepetaj bres premiffika vfe, kar ti na jesik pride, tudi ne pravi nikjer, kar fi od svojiga ozheta ali matere flifhal, ker ne morefh fhe prefoditi, ali fmejo drugi ljudje takiga kaj vediti, ali ne.

Ne rasnafhaj, kar flifhifh dotná:

To te v fitnofi rado peljá. —

XVII. UBOSHTVO IN POMOZH.

Neka dobrotljiva pekinja je vfaki vezher ob folnzhnim sahodu, kar ji je od poprejfhnih dni ftariga kruha oftajalo, med domazhe vboshze delila. Sa tega voljo je imela v durih oknize, fkos ktero je vboshzam hlebzlike podajala, pa je dobro pasila, de ni kateri po dva dobival, sato de je mogla vézhim pomagati.

Nekej dni pa samerka, de se oflabljen in boléhin mosh tik sida do duri splasi, in po dva hleba prejeti fkufha; de bi se pa tega pe-

kinja ne savedila, se je vselej poleg hišh prezh smusal, in domú hitel. — To se ji zhudno sdi, ker ni hodil mosh, kakor vsi drugi uboshzi, na ravnošt po milodari, in je na to šhe po dva hleba prejeti skufhal. Ali de je tako framoshljiv in slo potrebin vboshiz, šu misli pekinja, ali pa de ni potrebin. Ta svoj *sum* rasodene moshu, ki je bil ravno tako ljudomil, kakor ona, in ki je tudi po mozhi reveshem pomagaval.

On ji obljubi, de hozhe na mosha pasiti, kadar špet po kruha pride, in sa njim iti, de bo kaj vezh od njega svedil, kakšhina se mu godi.

Mosh pride šhe tisti dan, se natihama tik sida do duri splasi, popade s trepetajozho roko en hlebzhih, ki mu ga je pekinja skos okuize podala, ga skrije rozhno pod sukno, ter flegne špet roko, in sagrabi frezhno šhe drug hlebzhih, deš bi mu bila pekinja lohka sabranila, ker ga je bila samerkala. S tem dvojim darom hiti domu, pa pek gre sa njim v sled. Vezh uliz sta prehodila, prideta do odlozhene hišhe, v ktero nesnani mosh stopi, in po stopnicah do podstrehe urno beshi. Pek ga je vedno sledil, in ga ni is ozhi puštil; tndi do podstrehe, kamor je nesnani hitel, gre sa njim, pa dari mu je pred nosam sapahnil, de ni mogel pek dalej iti.

Sunej tedaj postoji, in flifhi otroke plakaje mo-
shu nasproti iti, ki ga praflajo, ali jim je kru-
ha pernefil. » Ja, ljubi otrozi! — jim odgovo-
ri nesnani, — nate ga vfiga, jejte, in ne jokajte
le. O ti milostivi Bog! kako teslako mi je bilo,
ta dva hlebzika vam perdobiti! ali snejte ju
le; jest ne bom nizeh jedel, sim bolj vajeu stra-
dati, kakor vi. Saj nam bo ljubi nebeshki O-
zhe she pomagat, de naf ne bo tako huda nad-
loga tepla. »

Ko pek to fkos saperte duri flifhi, mu
ferze od vsmiljenja ino milobe poka.

Med tem perhiti po stopnjizah 12 let star
dezhik, poterka na duri, ter sakrizhi: » Odprite
mi, sim Janes, valh sin. » Odprejo mu; dezhek
tezhe v podstreho, in potegne is arsheta velik
kof kruha. » To je moja jushina, — pravi, —
mojstrovka so mi danf vezhi kof dañ; sam sebi
ga perkratim, de ga vam podam, sato de ne
bofte stradali. » Ozhe dobriga sina objame, in
poljubi (ali kushue) rekozh: « Slo me sila
tepe, ali tvoje vsmiljeno ferze me tolashi; po-
magaj vedno po bratoviko svojim bratizam in
sestrizam, in Bog ti bo gotovo plazhal. » — Te
besede so peku ferze omajale, s folsnimi ozhmi
se revni drushini blisha, ki ga v temi ni do

sdaj samerkala, in jim s ljudomilo gorezhofstjo rezhe: Moj Bog! kaj moram viditi? Tako revni ste, pa poshteni, in ne pridete k meni, de bi vam pomagal? — Povejte mi, kdo de ste, in sakaj ste v takih stiskah? » —

Nesnani mosh se spervizh silno prestrašhi, ker peka sagleda; slifhati pa te besede, mu rezhe: » Zhe vas Bog ref sem poshlje nam pomagat, poslušajte moje shalofstne nakljuzhbe. Tkaviz sim, pa pol leta she nimam dela. Mojo sheno mramorka jé, in je she vezh mesizov v bolenifhnizi. Vse kar sim imel, sim prodal, de bi bil svoji sheni pomagal, in zhvetero otrok preshivil. Hifhne obresti nésim mogel vezh plazhevati; is hifhe sim tedaj fhel, in moj sdajfhini hifhni gospodar mi je dobrotljivo to podstreho v stanovanje dal. Nekej zhafa sim sa najemnika slushil; ker pa nésim teshkih del vajen, sim sbolel, in fhe nimam toliko mozhi, de bi spet delati mogel. Berazhiti se framujem; na to sim mlad, ne bi dobival lohka milofhine; tudi bi me bolj kakor glad pobilo, ko bi me ljudje sa potepuha in nemarnika odpravljali. Otrozi vsak dan po kruhu krizhijo — in kadar ga tar-najozhim ne morem dati, mi ferze od britkofsti poka. Tale, moj dobri sin Janesik, ki se per

nekimu misarju uzhi, nam vezhkrat kaj doma pernese. Od ust si pertergava kruh in druge jedi, de jih nam pernese; ali kaj je vse to sa zelo drushino? Ene dni nosim ref lazhnim otrokam po dva hlebzhika na dan; pa me je fram povedati, kako ju dobim. » — Blagofershni pek je ves ganjen: » Ne bo vam vezh treba, k meni po dva hlebzhika hoditi » — rezhе revnimu tkavzu, ki per teh besedah ostermi. — » Kar sa se in sa svojo drushino potrebujete, vam hozhem jest sanaprej s doma poshiljati. Vsemite sdaj te denarje, omislite si dobro vezherjo, in ako je boshja volja, se bova s he bolje sposnala. «

Ko to sgovori, hiti domu, pove svoji sheni vse, kar je vidil in slis hal; kar jo je tako ganilo, de je solse tozhila.

Dva nar vezhi hleba, ki je ravno per rokah imela, vsame, in hiti s njima k revni drushini.

Sdaj je bila per teh siromakih vsa nadloga ugnana, ker je od pekovich potrebniga shivesha dobivala. Ljudomili pek je vbosiga tkavza s vsm, zhefar mu je bilo treba, preskerbval, dokler se je spet popolnoma okrepzhal, in delo dobil; tudi potlej so njegovi otrozi s he smiraj kak dar od

pekovich dobivali. Mili pek in pekina si nésta prej miru dala, de sta revno drushino popolnoma ofrezhila, ki tudi njunih dobrot nikoli ne posabi, ter vsak dan sjutrej in svezher sa svoja blagosferzhna dobrotnika moli.

Kdor ubogim podaje

Rad milodari,

Zhe prej ne, v nebesih

Plazhilo dobi.

XVIII. MOJSTER TOBIA IN NJEGOV SIN.

D R A G I N A.

Na Zhefshkim (ali Pemfkim) v neki vasi je shivel delaven, poshten in poboshen krajsh (ali shnidar) s osmero otrok, kterih pervo rojeni je dvanajst lét star sin bil, ino nar mlajshhi je bila hzherka komej tri mesze stara. — Velika dragina 1816. leta ga je slo terla; vsa hrana od moke ino krompirja je bila povshita, dostokrat ni bilo ne kozhika kruha, ne denarja, ja she tudi dela ne v hifhi, de bi bil mogel

kaki saflushek upati, in vender so vsi otrozi jokaje od lakoti vedno kruha profili. Dobriga ozheta je ferze bolelo, ker jim ni imel kaj dati, s folsnimi ozhmi se je v nebo osiral; njegova svešta shena si je oblizhje sakrivala, de jo otrozi neso jokati vidili, in oba sta savolj shivesha tarnajozhe otroke tolashila s saupanjam v Boga, kateri shivi zherva v prahu, ribo v potoku; in kar leta pod nebam on redi. Le terdno, pravita, saupajmo na Boga, ou shivi vse stvari, tudi naf ne bo pustil lakote poginiti, gotovo nam bo pomozh poslal. —

Neki vezher so she poslednjò drobtinzo kruha povshili in vender neso bili ne ozha, ne mati ne otrozi nasiteni. — Oh, kako se nam bo she le prihodni dan godilo! shalostno vsi sdi-hujejo, samo ozha stanovitno stoji f proti nebu povsdignenim oblizhjam poln saupanja na Boga desiravno mu ferze od shalosti poka, ter pravi: Le terdno saupajmo v Boga, in Bog naf revne gotovo ne bo sapustil; klezhé in sdrusheni Boga sa prejete dobrote sahvalimo, in s terdnim saupanjam ga prihodne pomozhi profimo. — Potem ko v molitvi pomozh sadobe, rezhe f he ozha:

Nefkonzhno dober

In svešt je Bog!

On naf bo rešil

Is vſih nadlog.

Kdor saupa na Boga,

Sida hram na terdne tla.

Shaloſtna nozh je bila sa fkerbniga ozhe-
ta, kteri je serzhno ſvoje otroke ljubil, pa jih
vender per vſim trudu ni mogel naſtiti; de ſi
rayno je doſtkrat ſvoje rokodelſtvo popuſtil, ino
sa najemnika delal, de bi bil le vezh perflu-
ſhil. — Poſno je ſaſpal, ker ſo ga fkerbi mamile,
pa predin je bil dan ſaſoril, ſe prebudi in fli-
ſhi terkati na ókuo. — Bil je neki popotnik,
kteriga je poprejſhini dan plôha vjela in
mu vſo obleko premozhila; plajſh ino ſuk-
njo je bil ſvezher v goſtinvizi na pezh obefil,
de bi ſe mu bila poſuſhila, ali obedvoje obla-
zhilo ſe mu je ofmodilo in oshgalo; tedaj je
perſhel krajazlia profit mu jih koj ſaſhiti, de
bo mogel dalje popotvati.

Tobia, tako je bilo krajazhu ime, ſbudi ſvojo
sheno in ſtarejſhiga ſina, vſi ſo urno ſhivali in
v dveh urah je bilo, kakor je bilo mogo-
zhe, vſe popravljeno. — Ptujiz je v tem

zhaſu, ki ſo mu oblazhila ſhivali, prilošnost imel bolj ſpoſnavati krajazhevo druſhino. Videl je veliko revſhino pa tudi njih pobošnost, kar mu je ſlo dopadlo, ſa tega voljo je vezh plazhal, kakor pa mu je Tobia rajtal. Verh tega pa ſhe vſakiga otroka obdari ino obljubi vſelej, kadar bo memo hodil, jih obifkati, in bil je tudi moſh beſeda. — Otrozi ſo dobrotnika dobro ſamerkali ino ſe njegoviga prihoda ſlo veſelili, ker jih je vſelej obdaril.

Revni druſhini je bilo ſdaj nekaj dni pomagano. Tobia opominja ſvoje otroke Bogu hvalo dati, ker jim je nenadjama pomozh poſlal. Ali neſim rekel, pravi:

Kdar do verha ſhaloſt perkupi,
 Se veſelje tudi ſhe glaſi;
 Kdar naſ tudi vſi perjadi popuſte
 Škerbi Bog ſa naſ ſmiraj ſhe,
 Saupajno le na Boga vedno,
 In on ſapuſtil naſ gotovo ne bo.

Take tolaſhljive prigovore je pobošni moſh ſmiraj imel, ſ kterimi je miſli ſvojili otrok v Boga obrazhal, jih k ſaupanja ino ſerzhni mo-

litvi opominjal, in tako so poboshni obzbutki prevseli njih serza ino jih vtolashili s Bogu vdanost mislijo. —

Ali duevi reve ino tarnanja sbe neso minuli. Dostokrat je bilo veliko pomanjkanje v hihi, in vsi so mogli lazhu spati iti. — Tobia je pa per vsih svojih stiskah Boga hvalil, de ni noben njegovih otrok per toljkim pomanjkanju sbolel, zhe mu je shena zhes hude zhase toshila, jo je na sofede pokasaje tolashil, kateri so tudi vsi pomanjkanje terpeli in sraven tega jih je pa Bog sbe s bolesnami obiskoval. Kadar shena nad teshavnim pomanjkanjam tarna, si persadeva jo s saupanjem na boljshi zhase potolashiti, ker ji rezhe:

Le terpimo, saj terplenje ni vedno; nepoterpeshjivost nam ne le nizh ne pomaga, temuzh sbe shivljenje bolj greni. On pa je vedno Boga mozhi, serzhuosti ino kreposti profil, de bi pod hudo stisko ne omagal! —

MLINARIZA.

Nekiga dne je sbe sopet pizhla hrana pofhla, otrozi so pa kruha profili, teshko je ozhetu djalo, ki jih ni mogel sadovoljiti. — Ni imel

dela v hihi pa tudi ne denarja. Bil je dan velike shalosti, kteriga mu njegova shena fhe bolj greni, ker je maloserzhna jela biti. Rekel je, de gre pomozhi ifkat, ter gre is vafi na zefto f terdnim fklepam perviga ptujza milofhnje (ali almofhnje) profit in mu fvojo revo dopovedovat, de bi fi ga le miliga ftoril. — Tu vglenda sravin zefte od lip ofenzheno podobo krifhania Jesufa, ktera je bila k zhefhenju poboshnim popotnikam perpravljena. Poklekne pred njo, profi Boga tarnajozh pomozhi, in potoki folsa mu ozhi salivajo. —

Dokler tako moli, gre memo neka mlinariza, dolgo zhafa ga od dalezh gleda, vfiga v molitev samaknjeniga, misli fi, de ga fkerbi in shalof slo tarejo. Pomilovaje ga blifhej ftopi, mu dobrotljivo roko poda in ga lepo posdravi, ter ga uprafha, kaj de ga tako tare?

Dobrotljivi Bog, rezhe Tobia, je smiraj miloftljivo sa mene in mojo drushino fkerbel, bodi mu zhaf in hvala; ali danf se mi posebno hudo godi, ker nimam ne grifhleja kruha per hihi, ofmero otrok pa od glada tarnu. Ifkal fim v molitvi pomozhi, de bi ne obupal nad boshjo previdnostjo, ker dobro vem, de molitev poboshniga ferze pokrepzha in mu teshave slaj-

fha. Mozhli molitve sdaj she obzhutim, serze mi she loshej bije; poto'ashen se sopet v nebo osrem. Bog mi bo gotovo pomagat, ali kako? kdaj? to samo on vé!

Te besede so dobro mlinarizo revnima pa poboshnimu moshu perkupile; sheli mu pomagati. Vprafha ga, kdo de je, in kako bi mu bilo pomagano.

Tobia ob kratkim pove, de v veliki dragini in v pomanjkanji sashushika s sheno in ofmero otrok slo strada, de si ne vé ne svetovati ne pomagati, zhe mu Bog ne bo nenadjama pomozhi poslat.

Per té povefki so mlinarzi folse v ozhel igrale, fpomni se na besede Sirahoviga fina: » Stori dobro bogabojezhimu, poverneno ti bo obilno, zhe ne od njega, faj od Boga. « Ob pravim zhasu, pravi, me je Bog sim poslat, de delo milofli dopernefem.

Ker to sgovori, feshe v jerbafzhek, vsame hleb kruha in velik kof fira, da oboje revnima moshu, kteri od veselja ni vedil, kaj bi storil, kjer je tako nenadjama shivesha svojim lazhnim otrokam dobil. Poklekne in Boga sahvali, ter pravi: gotova refniza je tedaj, de Bog svojih ne sapufli, ni mu ljubo, naf terpinzhiti. Po hudim vremenu nam on fpet s milim lonzhikam

peršija. Po joku in ihtenju naf spet s veseljam napolni. Ona le poskufha, kdo v boshjim strahu shivi, potlej ga pa venzha. Potem vstane ino dobrotnizi vef ginjen rezhe: Pojte s mano v moje stanovanje, de vam bodo hvaleshni otrozi vafho dobrotljivo roko kufhvali, pojte, de bote vidili, kako vam bodo sa to dobroto v gorezhi molitvi nebeshkiga blagoslova (ali shegna) prošili; pojte de bote sami vidili, kako vafh dar krepzha, in vafhe ferze bo vezhi radoft (veselje) obzhtilo, naf lazhne nafititi!

S folsnimi ozhmi je mlinarza sa ofrezhenim ozhetam v njegovo stanovanje fhla, in je fklenila revni drushini fhe dalje pomagati. — Is ferza se je veselila nad hvaleshnoftjo matere in otrok, in dobro ji je djalo, ko je vidila, kako de jim krah in fir diſhi. Ravno miſlim v meſto jti, ona rezhe, in hozhem fvoji dekli oblazhila kupiti, ſizer je veliko vezh saflushila, pa li Bog ji ſamore vſe to poverniti, kar je ona meni ſtorila. Pred nekimi dnemi je moja hzherka v petim letu neprevidama ſadej ſa mlinam v vodo padla, in ona jo je is vode potegnila, deſi ravno je vedila, de ſe v veliko nevarnoſt poda fvoje ſhivljenje ſgubiti, ter je is vode petegueno, nizh poſhkodvano oſtraſhenim ſtaſhem ſopet dala.

Ko je Tobia slišal, da bo mlinariza robo sa déklino oblazhilo kupila, je she mislil profiti, de bi on tisto narejal; kar je blaga mlinarza rekla, de je ravno krajazha mislila iskati, de bi ji obleko v treh dneh naredil, ker hozhe deklo na dan njeniga godu obdariti. Ko je to govorila, se osre na mojstra Tobia, kakor de bi ga hotla vprafhati, ko bi on hotel to delo ob zhafu narediti.

Tobia to samerkaje jo sagotovi, da mu je velika dobrota, zhe njemu delo prepusti, de ga bo gotovo ob pravim zhafu tako dobro ko vsak drugi naredil in de nozhe v denarjih plazhila, kjer je bil she tako od nje slo obdarjen.

Mlinariza je obljubila na vezher s robo is mesta priti, in jo njemu v delo dati. Obogoflovena se je od poboshnih krajazhevih lozhila. — Svezher pernese kupljeno robo in tudi shiveshne dari sa otroke. Per tej prizhi je Tobia robo v delo vsel, ter so on, sheca ino starejschi sin po dnevi in po nozhi delali, dokler ni bila obleka narejena.

Mlinariza pride po obleko ino se slo veseli, de je vse terdno in dobro isfhito. — Ni perfhla prasna, denarja fizer ni pernefla ali veliko gnjat, meh moke in dva hleba kruha islezhe

is jerbafa. Pazh je bilo to veliko vezh vredno, kakor pa je Tobia saflushil! —

Ker se preplazhaniga vidi, hvali Boga de mu je od dobrotljive mlinarze delo naklonil. — Od tega zhafa je mlinarza revni drushini, kakor je premogla, pomagovala.

TOBIA POSHLJE SINA PO SVETU.

Dragina ne odjenja, tudi saflushka ni bilo, ker so vsi ljudje le sa shivesh fkerbeli; zhe je ravno kako oblazhilo naredel, sej ni mogel sa volj dragine, ktera je sploh vse terla, plazhila dobiti. — Darovi dobrotljive mlinarize jim néso bili sadofti, velika révfhina se sopet sazhe per krajazhevi drushini. Sdaj rezhe Tobia svojimu starshimu sinu: Ljubeshnjivi Bog nafhe saupan- je v svojo dobrotljivost sopet fkufta.

Nimam ga kozhika kake rezhi, vam glad potolashiti, ali ljubeshnjivi Bog se naf bo ufmi- lil, de ne bomo lakote pomerli, gotovo nam bo pomagal. — Ti pa, ljubi sin, morafh tudi gledati de bofh kaj perpomagal. Uzhil fi se pi- fkatu in perftanzhike is shime fpletati, do teh

mal ti je bilo to v kratik zhas, sanaprej si bofh s tem kruh flushil. Vsemi piszhal in kar imafh perftanov, pojdi, persadevaj si s piskanjem perjatle perdobiti ino svoje perftane prodati. Nozhem de bi berazhil; zhes 14 dni ne ostani s doma; dobrim ljudem dopoveduj nadlogo, v kateri se snajdemo, morebiti dobifh perjatla, de se naf vsmili. Gospod nebeski Bog te ho po svojim angelu na tvojih potah varval, de se ti nizh shaliga ne sгоди, in sopet sdrav k nam domu pridefh.

Kadar v ktero hifho pridefh, popifkaj de te bodo ljudje samerkali, ino ponujaj jim perljudno perftane. Kar ti bodo sa nje dali, hvaleshno vsemi in ko bi ravno le kofzhik kruha bil; sakaj kruh je v sdajnih hudih zhasih slata vredin. Na zesti ino v hifbah ne kradi in ne smikaj, kar najdefh ne potikaj, ako bi te fhe hujfhi glad moril. » Kar je poshteno nar dalej terpi. «

Nikoli ne postopaj. Lenoba je mati vse hudobije. Zhe bofh od vasi do vasi hodil, zhe bofh od daljne hoje pozhival, zhe te bo gerdo vreme kje vstavilo, spletaj perftane; te ne bo dolgzhaf mamil, kakor postopazhe, ki so ledini enaki, ki ternje in ofat, plevel in strup na - nji rase, drujiga ne. Shimo, ki jo potrebuješ b, ti

bo vsaki kmet radovoljno dal, tudi jo lahko nosiš, in tako ti ne bo nikoli dela manjkalo. S Bogom vse sažni in s Bogom tudi vse konzhaj. Kadar boš memo ktere zerkve šhel, serze k Bogu povsdigni, zhe so vrata odperte, stopi notri in moli, de bi te Bog blagoflovil, veselje ino mozh dodelil pravizhno delati; zhe si ravno šhe tako dalez od tvojih staršev, vari se greha, misli si, ako me ravno noben zhlovek ne vidi, vidi me Bog, ki greh študi. — S porednimi mladenzhi, zhe te bodo drashili, te s berazhinam pitali, se ne prepiraj. Ogibaj se jih, uzhi se njih sanizhevanje preterpeti; ne mafhuj se nad njimi; ne povrazhaj hudo s hudim. —

Kdor tepe, ga tepo. (Kdor pše drashi, ga okolejo.)

Kar od dobrih ljudi dobish, perhrani skerbno, misli na svoje starše, brate ino sestre, kteri doma lakot terpe, ko morebiti ti kofzhik dobriga kruha vshivash, kteriga so ti dobrotljivi ljudi podeljili. Srezhno hodi v boshjim imenu, imej Boga smiraj pred ozhmi, bodi poshten in pravizhen. Bog naj svojiga angela pred tabo pošlje in naj ti da svojo milost na poti!

Silvester, tako je bilo siuu ime, ves ginjen poslušha opominovanja svojiga ozheta, ter

rezhe: Ja, dobri ozhe, hozhem iti ino sveflo spolniti na popotvanju vafhe opominovanje; ako mi Bog pomaga, bom poshten in morde ne prasin spet domu perfhel, Bog vaf obvari dokler pridem.

Per teh besedah se je Silvester sazhel ihtiti; mati so mu plakaje mavho dali; bratje ino sestre so ga nekaj zhasa spremili, mu roke podajali in na poti prot domu so se smiraj obrazhali in sa njim gledali, dokler so jim ozhi nefe. Tudi Silvester se je popotvaje dostikrat proti svojim ljubim starshem, bratam, sestram in svoji ljubi domovini osiral. Potem na holmzu pred podobo krishaniga odrefhenika ne kolena pade, moli poboshuo k Bogu, de bi mu njegove starfhe, brate in sestre sdrave ohranit, nje-mu pa mozh dodelil voljo svojiga ozheta na tanjko spolniti. —

Pol dne je she hodil, smiraj bolj lazhen, od svojih starfhev ni mogel ne kofzhika kruha sa popotnizo dobiti, ker ga sami nefe nize imeli. V pervih vaseh, skosi ktere je fhel, ga je bilo fram pred durmi piskati, ker ni bil rad sposnan, ker zhuti, de njegovo rokodelstvo, kteriga se je lotil, ni bolji od berazhije, in ga je slo plashilo; bal se je s gerdimi besedami

odpoden biti. Memo gredé je na zesti nekim popotnikam svoje perstane ponudil, ali noben nje ni hotel kupiti. —

Isstradan ino truden pride okoli poldne do velike lepe vasi. Js dimnikov se je kadilo, shivino so ravno is pashe v hlev vganjali. Od lakoti persiljen gre na prvo velko kmetihko dvorihne, ter sazhne piskati.

Radovedna kmetova otroka dezhek ino dekle prideta piskavza gledat, ino poslušhata pasljivo. Imela sta kose kruha s sirovim maflam namasane, ki so jima grosno difhali. O kako so Silvestru fline tekle! Bila je dekle dobroferzhna in mu poda svoj kos, ter mu rezhega jesti. Silvester se sanj serzhno sahvali ino per ti prizhi pojé, ker je bil tako hudo lazhen, de bi ga bil vsiga prezej pojedel. Vefelilo je dekleta, de mu je dar tako dobro djal, urno stezhe k materi po drujiga ter mu ga spet poda. — Dobroferzhnost dekleta je Silvestra tako vefelila, de ji je en perstanzhik dal. Vefela ga nese koj materi pokasat. Nje brat, ki je to vidil, mu da tudi svoj kruh, ki ga je v rokah imel, in tudi on je sanj perstan dobil. Ker vidijo mati, de so ti darovi otrokam tako prijetni, gredo v zhunato, pernesejo piskavza pi-

fkerz mleka in velik kof kruha. Silvester se s tem daram dobro pokrepzha ino ko je she lakot potolashil, vtakne kruh, ki si ga je hotel perhraniti, v svojo mavho, v nebo se osre ino sdihne: O debi ga mogel svojim starshem, bratam ino sestram dati, kateri grosovituo stradajo!

Kmetiza je flifhala mladenzhev sdihlje, ginjena je bila od milovanja, ino ga vprafha, sakaj se njegovim tako hudo godi?

Silvester ji dopoveduje nadlogo, ktera njegove starshhe, brate ino sestre nesaflusheno sadeva tako ginjljivo, de se je kmetiza sjokala, fhla je v zhunato, prenesa en hleb kruha ino šira, da mladenzhu de bi svojim starshem nesil.

Kakor pred, dobriga otroka Silvestra sdaj nobena rezh vdershati ni mogla, pred ko more odrine, de bi svojim starshem, bratam ino sestram is nadloge pomagat.

Ne misli si vezh, de je truden, ves je bil v veselji, ki ga bo starshem s tem daram naredil. Nategama hiti dolgo pot proti domu. Posno svezher pride k svojim starshem, kateri se neso malo sazhudili, ki je tako hitro domu pershel; ko je pa dar s mavhe slekel, ga objamejo, in hvalijo Boga, ki jim tako zhudno

shivesha pofhle. — Varljivo ozhe sdelijo kruh ino fir med otroke, ki so se bili tisti dan poprej komej otefhali; vsi vshivajo dar Boga hvaleozhi, ker so fiti spat fhli.

SILVEŠTER GRE DRUGIZH

S DOMA.

Drugi dan ob jutrajni sarji se je Silvester so-pet na pot podal. Srezhni isid previga dné, mu je bil veselje drugi dan. Obifhe dobro kmetizo, se ji v imenu svojih starfhev, sahvali, ino jo profi v spomin en perstan vseti, ona mu je spet jesti dala ino kof kruha na pot. Ali neso ga v vfaki hifhi tako dobro sprejeli; dostokrat so ga, zhe je pifkati jel, ali pa jim perstane ponujal, s gerdimi besedami odgnali. Teshko mu je djalo, ali vender, ker pomifli, de is ljubesni do svojih starfhev, bratov ino fester popotuje, mu je bilo loshej per ferzu, ino obljudi vse napake poterpeshljivo preneſti. — V bolj ozhitnih hifhah je profil ali fkuſhnja ga je uzhila, de so ga navadno s vezhi ljubesnijo revni v bajtah obdarovali, kakor pa v poſlopjih bogatinzi.

Vender ni nobeni dan minul, de bi ne bil

sa svoje piſkanje darov dobil, ali de bi ne bil nobeniga perſtana prodal.

Odkriſerzhno, perliſhno, perjaſno ſe je obnaſhal, ter je miloſt dobrih ljudi perdobil, kteri ſo mu radi podelili; doſtikrat je v kako kerzhmo perſhel, v kteri je bilo veliko pivzov, ſazhne piſkati, ponuja perſtane in od ljudomilih goſtov vezh dobi, kakor bi ſi bil miſlil. Kruha in drugih jedi mu ni bilo na vſim njegovim popotvanju ne ſa vinar treba kupiti, vſaki dan ſe je najedel ino ſravil ſhe ſa oſem dni hrane imel, rad bi jo bil ſtradajozhim doma dal, ko bi le ne bili tako dalezh od njega.

She oſem dni je blo minulo, kar je Silveſter od doma. Tri goldinarje ſi je ſhe bil perdobil, pa treba ſe mu je bilo verniti, ker neſmé vezh kakor ſhtirnajſt dni popotvati. Upal je, de na poti proti domu, ne bo le ſamo ſhivesha ſproſil, temuzh tudi ſvojo gotovino pomnoſhil.

Perſtanov je imel veliko narejenih, ker jih je ſmiraj po poti v kratik zhaſ ſpletal. — Soſebno je farovſhe ino kloſhtre rad obiſkoval, ker je ſmiraj doſti jeſti, navadno kej gorkiga, pa doſtikrat ſhe tudi kakſhen denar v dar dobil. Prenozhival je per dobroſerzhnih kmetih, kteri ſo mu radi ali v ſkedno ali na ſvitlih preno-

zhišhe napravili, sraven pa šhe tudi dostokrat
kof kruha, pišker kisliga mleka k sajterku dali.
Vfako dobroto je Silvester f perštanam pover-
nil. —

Nekiga vezhera je hotel do blishnjiga
klofutra priti, podvisal, je vender je bila she
tema, ko je v priftavo peršhel; sa prenozhifhe
je profil hlapza, kteri je ravno vole spregal.
Hlapez vprašha priftavza, ino potem, ko je ta
pervoljil, mu hlapez butaro (otep) flame v
škedni rastelje, ter mu rezhe se na - njo vlezhi.

Silvester se je hlapzu serzhno sahvalil ino
mu vošhil lahko nozh, potem se na flamo vsede,
vsame pišchal v roke ter prav prijetno sapifka.
Hlapzi ino dekle ga šlifhijo ino povedo priftav-
zu; on pošlusha nekej zhaša, ker mu pa piš-
kanje smiraj bolj dopade, vkašhe mladenzha
poklizati, de bo s drushino pod seleno lipo
vezherjal.

Silvester se ni ješti framoval; prav dobro
se je v drushtvu imel. Priftaviz ga vezhi rezhi
prašha, mogel je povedati od kod de je, sakaj
je od doma šhel, kaj se mu je dobriga ali hu-
diga na popotvanji sgodilo?

Silvester je tako umno ino odkrito serzhno
odgovarjal, de so bili vsi sa njega vneti, soseb-

no ko so otroško poboshnost ino veliko ljubestin do svojih staršev, bratov ino sester is njegoviga govorjenja sposnavali. Vlaki mu prijasno roko poda, ko gre na flamo spat. —

Ko se s jutraj sbudi, poklekne po navadi, sklene roke in moli na glaf. Sahvali Boga, de ga je pretezheno nozh od vliga slega (ali hudiga) varval ino s jutraj sdraviga prebudil. Prosil ga je pomozhi ino varstva sa prihodne dni, pa ni le samo sa se, ampak tudi sa staršhe brate ino sestre serzhno k Bogu s dihoval. Hlapcz, kteri mu je bil prenozhifha sprosil, je v drugimu konzu svifil v senjaku butare vesaje. Silvestra poboshno moliti slishal, tih je, ino pasil na mladenzha. Potlej se tihama splasi s senjaka, poklizhe pristavza, kteri je ravno na dvoru nekaj opravljal, de naj pride, bo vidil in slishal poboshniga mladenzha, kako serzhno moli in kako sa svoje staršhe, brate in sestre Boga profi. —

Poboshnost mladenzha je pristavza prevsel, vef je bil sa njega vnet. Dezhek, pravi, ki v samoti, kjer ne misli de bi ga kdo vidil, tako poboshno in serzhno moli, mora dobro isrejen biti. — S hlapczam se sopet na dvorishe smusneta, in ko Silvester is skedna pride, pri-

stavzu in hlapzu dobro jutro voshi ino sa prenozhifhe sahvali, mu rezhe pristaviz: Zhe hozhefh, sajterkvaj s drushino, tudi lahko zhes dan tukaj ostanefh, jesti ti ne bo noben kratil (brasil.)

Silvester lepo sahvali ino profi de bi po sajterku smel dalje popotvati, ker bi v odmerjenim zhasu sopet pri svojih starfhih rad bil, ki slo sanj fkerbé.

Med tem pride ljudomili in dobroferzhni Pater na pristavo, ki je ofkerbnik blishnjiga klofhtra bil. Pristavz mu perpoveduje od piskavza, mu perstan pokashe, ki ga je od njega dobil. Na tanjko mu pove kar je vzheraj od mladenzha svedil, od kod de je? od nadloge, ki jo njegovi starfhi terpe, in tudi od njegove perurnosti v delu; vef od veselja do mladenzha ginjen tudi ne samolzhi, kako ga je sjutrej moliti vidil, persadeval si je Patra mladenzhu nagnjeniga storiti.

Kar je dobri duhoven od dezhka flifhal po pristavzu mu je slo dopadlo, sato ga rezhe poklizati. Mnoge rezhi ga poprafha in Silvester mu tako pohlevno ino rasfodno odgovarja, de se je Patru prezej perkupel. No dezhek! mu rezhe perjasno, ali bi ne hotel per naf ostati, in zhe rad delafh, te ne bo nadloga tlazhila.

Klofhterfki krajazh je she star in potrebuje pomagazha, ti bi bil mu ravno dober, ker si she doma shival.

Kdar bofh vtegnil, bofh tudi lahko perstane spletal, in si kaj perflushil. — Zhe se bofh tako dobro sadershal, kakor flifhim praviti od tebe, zhe ostanefh bogabojezh, sveft, poshten ino odkritoferzhen, bofh lahko vefzhaf svojiga v klofhtru flushil in se snafh dofti koriftniga nauzhiti.

Ta ponudba je Silvestra slo veselila, ali obljubil je v fhtirnajftih dnech domu priti. Pove tedej Patru ofkerbniku, de ga famo to sadershuje, tam oftati, kir fo njegovi starfhi v veliki nadlogi in teshko perzhakujejo darov, ktere fim jim v svojim popotvanju perdobil. Is otrofhke pokorfhine ni hotel na nobeno vifho bres dovoljenja svojih starfhev v to dobro ponudbo dovoljiti. Vfe njegovo vedenje je Patru slo dopadlo, rad bi ga bil klofhtru perdobil. — Ponudi mu, ko je ravno fel (ali pot) v njegovo domazhijo fhel, de bi perdobljene darove starfhem poslal ino v pifmu njih pervoljenje profil v klofhtru oftati.

Ker je dobri duhoven obljubil fam do poboshniga ozheta pifati, tudi shivesha poslati, pervolji Silvester per tej prizhi tam oftati ino pervoljenje ozheta perzhakovati.

K klofhterfkimu krajazhu, zhaftitljivimu fivzhiku fo ga peljali, per njemu mu posteljo napravili; f tem je delal, jedal, molil, duhovnem v flushbi boshji ino per jedi stregel in druge klofhterfke opravila opravlal. — Otrofhka poboshnost, svestost, pridnost, perpravnost v vſih rezheh mu ljubestin in saupanje vſih v klofhtu perdobi; tudi pervoljenje svojiga ozheta je kmalo dobil. —

Njegove shive dni se mu ni tako dobro godilo; doſti je imel jeſti, opoldan je tudi vola, v zhaſih kaki kosarz vina piti dobil, na mehko posteljo se je vlegal. — Od mladosti je bil dela ino redovnosti navajen, sato ga neſo nikoli dela ali opravila teshile, in vezhidel jih je ſhe pred zhaſam dokonzhal.

Stari klofhterfki krajazh je bil blagoferzhni moſh, rad ga je imel, in se je vefelil, de je delavniga, poſtreshniga ino pridniga pomagazha dobil, kteri mu je po mogozhnosti pomagal, ga v vſim ſadovoljiti, in njemu v hvalo vſe ſtoriti ſi persadeval.

Is hvaleshnosti ga je dobrotljivi ſeriz dobro suzhil maſhne ino druge duhovne oblazhila narejati. Uka ſhelni ino perpravni Silveſter kmalo veliko urniſhi dela, kakor ſeriz, in delo

se mu tudi bolj oblega; to je uzhenika slo veselilo, dostikrat ga opominja od pridnosti ne odjenjati, de me bošh po smerti namestil.

Silvester je imel tukaj perloshnost se v piskanju bolj vaditi, perstane je sbe smiraj, zhe ni imel drujiga dela, v kratik zhaš spletal, ter jih je ali daroval ali pa tudi prodajal; tudi se je nauzhił imena v perstane vplesti, kar mu je veliko perjatlov in milovnikov perpravilo.

V taki srezhi ni Silvester nikoli posabil svojih staršhev, bratov in sester; njegova perva misel, ko se je sbudil, je bila na Boga in na njegove staršhe obrnjena, dostikrat so ga v molitvi slišhali ljube imena svojih staršhev, bratov ino sester na tihama isrekovati. Dobro se mu je godilo, vender mu je to njegove veselje grenilo, ker dobrote ki jih je vshival, ni mogel s njimi deljiti. Shalošt ga je obhajala, kadar se je smišil, de morebiti njegovi staršhi stradajo, on pa vsi ga sadošti ima. Dostikrat je sdihnil, in k starimu krajazhu rekel: O ko bi jest mogel to pezhenko, ta kosarz vola, ja vsaj ta kofzhek kruha svojim staršhem podati! kako bi mi serze od veselja poskakovalo! morebiti vsi stradajo, jest pa tukaj jem ino pijem do sitiga! — Vsaki mesez je kloshterški sel memo vaši shel, v kateri

fo Silvestrovi staršhi prebivali, po tem jim je vselej perhranjene denarje in kar si je od svojih uft shivesha pertergal, pothiljal.

O kako fo dobri staršhi hvaleshniga fina blagoslovili. — Ginjeni fo rekli ozhe, ko fo dari od njega prejeli: Nisim revin, bogat fim, ker mi je Bog tako dobriga fina dal. — Ozhe, mati, bratje ino sestre fo profili Boga, de bi se Silvestra vedno dobro godilo.

SILVESTER HREPENI

PO SVOJIM STARŠHIM.

Slo je veselilo Silvestra, zhe mu je sel povedal, de se njegovi staršhi, bratje ino sestre dobro pozhutijo, in de fo se s njegovimi darmi pokrepzhali. Vedno je ozheta prošil po selu, de bi ga obiskali; ali kje bi ozhe denarje sa pot dobil, in kako bi v veliki dragini delal in skerbel, de sedmero otrok lakote ne pomerje!

Ker tedaj ni imel upanja, de bi ozhe k njemu perfhli, je bil smiraj bolj pobit. Shalostno je po klofhtu hodil in od hrepenenja po svojih ga ni nizm vezh veselilo. — Patru, ki ga

je posebno ljubil, se je zhudno sdelo, de Silvester smiraj bolj medli, ter ga vprasha sa vsrok. Odkritoserzhen mladenzh rasodene svojimu ofkerbniku, pove mu, de nozh in dan le na svoje starfhe misli, de nizh bolj ne sheli, kakor svoje ljube viditi, ter prosi pervolenja jih obiskati. —

Silvester je od ljudmiliga ofkerbnika dobil pervolenje svoje starfhe obiskati. Smiraj bolj se na pot perpravlja, kar more si perkrati, de bi le vezh svojim starfhem, bratam ino sestram perhranil. Ni le nekaj denarja imel, temuzh tudi kruha ino sadja je napravil, de jim ga ponefe. —

Starimu krajazhu je dopadlo, de dobri mladenzh sebi perterga, de bo le svoje s vezhim darom obveselil, sato mu tudi on od svojiga pervershe. —

Ko Pater ofkerbnik in drugi duhovni njegovo otrofhko ljubesen svedo, so ga vsi na pot obdarili, posebno je pa od Patra ofkerbnika dva hleba kruha ino en meh moke sa svoje starfhe prejel. Serzhno se je veselil darov sa svoje starfhe ino se je v njih imenu vsmi lepo sahvalil.

S folsnim ozhmi vsame slovo od svojih

dobrotnikov, dobriga ofkerbrika ino drugih duhovnov; roke jim kufhne ali besede ne more pregovoriti!

» Sreznho popotvaj mu rezhe ofkerbnik, in posdravi starfhe, brate in sestre, in kader se bofh vernil, vsemi ozheta sabo. «

Stari klofhterski krajazh, per kterimu se tudi v folsah poslovi, ga spremi do vosa, ter mu sa odhodinjo rezhe: Ljubi Silvester! imej Boga pred ozhmi na poti, in on te bo frezhniga k starfhem ino od njih nasaj perpeljal. — Mi vli se bomo tvojiga prihoda veselili; frezhno hodi, ter mu roko poda. —

Zelo pot je Silvester sdej na klofhter, sdej na svoje starfhe mislil. Hvaleshno je premishloval vse dobrote, ki jih je per dobrih duhovnih vsbival; veselil se je svoje starfhe, brate ino sestre po dolgim zhafu spet viditi, ino jih s darmi rasveseliti. Varzhino je zelo pot shivel, de jim bo le vezh pernefti mogel. Serze mu je od veselja poskakovalo, ko misli, kaj se bo zgodilo, ki bo nenadjama v hifho stopil ino bo vfredi med svojim.

Drugi dan she posno svezher pride Silvester v svojo domazhijo. — Pozhafa odpre duri, fkozhi k ozhetu, jih objame ino od ozhe-

ta se verne k materi; komej samore besede isrezhi: Ozhe, mati! — Potem svoje brate ino sestre serzhno posdravi in objame; ali vŕi ob glasu savpijejo: Silvester! našh dobri brat, Silvester! Bogu bodi hvala, de ga imamo per febi. —

Vŕi ga filijo s prafhanjam, kako se mu je godilo? ali ni imel zhafa odgovoriti. Urno fkozhi f kosi vrata k vosu, pernese hleba kruha, ŕira, meh moke ino vse kar je s ŕabo perpeljal, sloshi na miso ino obdari brate ino sestre. — Vŕi so se sazhudili, de je f tolikanj darmi domu per fhel. Ko pa f perhranenim denarjam mofh nizo na miso poloshi in ozheta profi jo vseti, de bodo shivesha kupovali: ŕo vŕim ŕolse v ozhi stopile, vŕi so ga objemali, komej ŕo mati in ozhe od veselja mogli svojiga ŕina nago voriti in mu rezhi: Dober ŕin! Bog naj te blagoslovi sa dobroto ino veselje, ki nam ga per pravish! —

Sdaj sazhne Silvester perpovedovati, kako ga je ljubi Bog v pristavo perpeljal, kako dobrotljivo je sa njega obernil, de ga je ljudmili ofkerbnik v klofhter vsel, kjer je bil s vŕim dobro prefkerbljen. —

Starŕhi, bratje in sestre ga obgledujejo

od nog do glave ino se ne zhudijo malo, ko je bil tako lepo rejen ino zhedno oblezhen. — Do polnozhi so v veselim kremli sedeli, ino fhe smiraj je Silvester imel pripovedovati ali od ofkerbnika, ali drugih duhovnov, ali pa od klofhterfkiga krajazha, ki so mu vsi le dobro sheleli: ni mogel prehvaliti, kako dobro se mu v klofhtru godi. — Tedej rezhejo ozhe f proti nebu provsdignenimi ozhmi: » Ti si bil vedno dober sin, ino dobrotljivi Bog je našho molitev vslifhal in te blagoslovil. Kar bi bili komej upali, te je k dobrim ljudem perpeljal.

» Kdor saupa na Bogá, sida hram na terdno tlá.

Drugi dan so sdrusheni fhli v zerkev Boga sa dobrotu, ki jo je sinu dodelil, sahvalit; po mafhi pa pridejo forodniki (ali shlahta) in sofedje Silvestra gledat poprafhaje, kako se mu je ta zhaf, ko ga neso vidili, godilo. Vsi se zhudijo njegovimu lepimu obnafhanju ino rezhejo: Med ptujimi ljudmi se je Silvester prav svedril; prav prebrifan mladenzh jo to.

Shtirnajst dni ostane per svojih starfhih in napravlja svojiga ozheta s njim v klofhteriti, ker ga je bil Pater povabil, in ki so bili mati ino otrozi pred pomanjkanjem nekej zha-

sa obvarvani, sato ozhe dovolijo Silvestra v klofhter spremiti. Ginjljivo se poslovi Silvester per materi, bratih ino sestrah, spremili so ga nekej zhafa, in mati fhe potem sa njima vpijejo: Dobri Bog vaj sprejmi; ino tebe ljubi mosh naj sdraviga nasaj perpelje.

Ozheta so gostoljubno v klofhtri sprejeli, vsi so se Silvestroviga prihoda veselili. — Od vsih strani slifhi ozhe svojiga fina hvaliti, kar ga je v revfhini in nadlogi dosti tolashilo. — Ofem dni je v klofhtri ostal, in ko je prezfhel, je dobil dosti darov, kateri so mu dovolj namestili to, kar bi bil ta zhaf doma perflushil. Sdrav je k svojim nasaj prifhel. —

Silvester ne gre vezh is klofhtra; njegova poboshnost, delavnost ino lepo sadershanje mu je dosti perjatlov perdobilo. — Ob letu je stari klofhterfki krajazh vmerl, on ga je namestil, in je tako ves zhaf svojiga shivljenja prefkerbljen. — Od zhafa do zhafa je svojim starfhem shivesha poshiljal, svojiga mlajfhiga brata je k sebi vsel sa pomagazha, in ga tako prefkerbel. — Shivel je v ponishnosti vesel, zhiflan ino ljubljjen. Perstane je fhe v kratik zhaf spletal, jih otrokam daroval ino jim svoje shivljenje perpovedoval, ter jih je poduzhil, ka-

ko Bog otroflike profhnje vslifhi, in saupanje v njegovo ozhetovo dobroto plazhuje. Vedno se je od njega slifhalo:

Le delo s molitvijo naf ofrezhi.

Satorej otrozi! le mol' te radi,

In boshjih sapovdi se vselej dershite,

Nanj upajte vedno, ga blagoslovite,

Dobrotljivi Ozha vaf ne sapufti. —

XIX. DELAJ GREH ŠHE

TAKO ŠKRITO,

ENKRAT BODE VSE OZHITO.

Gospod Gradar je bil nekiga dne s svojimi prijatli na lovi, kar sagleda medveda f torbo na gobzi k drevesu pervesaniga, kateri je saftonj skufhal se isprostiti in grosovitno tulil.

Zhudno se mu to sdi, ino ga vkashe od drevesa odvesati, ter ga nekimu kmetu, ki ga je v gojsdu spremljal, dal, de naj ga na verigi (ali ketini) v blishnjo vaf pelje. Ali medved vlezhe s silo kmeta sa saboj do kraja, kjer je postal ino nesnano semljo raskopaval. S svo-

jim vedenjem je pokasal, de mora ondi kaj sakopaniga biti, na zhimur mu je veliko leshezhe. To perpravi gospod Gradarja, de rezhe kopati, in ker je bilo she prezej rahlo, so kmalo odkopali dva merlizha, ktera nesta bila dosti poprej sagrebena.

Medved se na nju vleshe, jima rane lishe ino filno tuli. Noben ni vedil, kaj bi to pomenilo. Sdajzi naredijo nofilo is vej, poleshejo nanj merlizha ter ju nesejo v bleshno vaf.

Kakor hitro so se vsdignili, sili medved, desiravno ga je kmet terdno dershal, naprej, kakor de bi jim hotel pot kasati.

Gospod Gradar in njegovi perjatli menijo, de bi bilo dobro sa medvedam iti, kamorkoli bi jih peljal.

Medved smiraj slédezh jih pelje skosi gofhavo v vaf konz gojsda. Sdaj obstoji pred neko hifho ino tuli de se je vse raslegalo.

Gospod Gradar veli vsm felanam [ykup priti ino okoli medveda stopiti. Stanovavzi (prebivavzi) uiste hifhe pa, pred ktero je bil medved obstal, so bili med tem skosi skrivne vratiza od sadej is hifhe vun perfhli, ter se med mnoshizo pomeshali. Pa komej jih medved med muoshizo vgléda, strafhno satuli in nanje

plani, ino bi jih bil gotovo s svojima tazama sterl, ko bi mu jih ne bili s'he do zhasa vseli.

Ko se je bilo to s'godilo, so bili vjeti in potem sprafhani. Mnogo isgovorov so iskali, in, ker so se v sasilifhanju sagovorili, kar se navadno lashnivzam s'godi, de se sami isdajo, so nasadnje obstali, de so morivzi tih merlizhev.

Bila sta vodnika medveda, ki sta s njim po svetu hodila ino prezej denarja perdobila. In ker so ti hudobneshi svedili, de imata perhnanenih denarjev, so s'hli sa njima v gojsd, ter so ju vmorili ino sagrebli. Medveda so pa bili k drevesu pervesali, ino so ravno mislili tudi nje-ga pobiti, kar sasilifhijo lovfke rogove v gojsdu doneti. To jih je permoralo beshati predenj so fklep dokonzhati mogli. Ino sdaj jih je smerti otet medved toshil. —

XX. BLAGOŠERZHNOST.

Strafhna nevihta je grofa Hansharja na popotvanji skosi jushnjo tirolsko deshelo vjela. Gromenje je buzhalo, de se je semlja potrefala, krishem se je bliskalo; strashni vihar je vershel ino je shugal kozhijo sverniti. Naposled so se-

zherni nevarnost osnanijozhi oblaki v plôho spremeni-
li, in desh je lil na semljo kakor s lija-
kov.

Med tem filnim grosenjam zele nature je
grof na neki homz perfel, kozhjashu veli po-
stati, ker je voda s gorá zhes zefo v doline bob-
nela, ino slo nevarno je bilo se med fhume-
zhe valove podati.

Ne daljeh od holma per konzu tokave
je bila revna bajtiza. Grosovitno je s nje, ena-
ko veliki reki hudournik derl, njegovi derezhi
valovi fo s korenino sruvane drevesa ino ostan-
ke rasdjanih mostov nefli, ter fo se mogožno
v bajtizo vperali in v vfakimu hipzu shugali
jo rasdjati. — In ker je voda per oknizah she
v bajtizo lila, sbeshi vboga prebivavka s svojim
edinim otrokam v podstreho in od ondod se
per lini kashe. Od strahu vfa prevseta Boga ino
ljudi pomozhi profi. —

Od fhumenja hudournika ino plôhe grof
fizer ni mogel javkajozho sheno slifhati, to de
po njenim oponafhanju je sposnal, de je v ve-
liki fili ino de po nagli pomozhi hrepeni.

Dokler je fhe na vsmiljenja vredno sheno
gledal, perhiti zhversti mlinarski korenjak na
homz beshaje pred derezho vodo, — Grof ga s

rosa poklizhe: Slifhih, dober perjatel! deset zekinov ti per ti prizhi plazham, zhe sheno tam s bajtize per tokavi refhih. Spresi mojiga konja ino jesdaari kje, ne bo te vergel, prav nizh fe ti ni bati, de le snafh na konju fedeti.

Mlinarfki hlapez ne de bi mu bil kej odgovoril, s glavo smaje ino mu herbet oberne ogledovaje, kako bi nar losheji ji na pomozh perfhel. —

Grof ne odjenja od svojiga blagiga fklepa, sheno s otrokam refhiti, desiravno se je korenjak od njega obernil, vender ga fhe nagovori, ino mu obljobi dvajset zekinov, zhe le hozhe poskusiti sheno refhiti, ktera je bila vfaki hip v vezhi nevarnosti.

Mlinar mu sdaj odgovori, de se sa denar nikoli ne poda v nevarnost svoje shivljenje sgu biti. —

Sdaj mu grof petdeset zekinov ponudi, ali spet s glavo smaje, ter sprega konja od kozhije, fe vfede nanj ino jesdaari s grofovim blagoslovam proti tokavi. —

V veliki nevarnosti perjesdari do bajte; shena ga profi le otrdka refhiti, ona pa hozhe poskusiti derézhe valove hudournika pregasiti ino otéta pozhakati de nevihta odjenja; ali jaki

mlinar tega ne perpušti, vsame otroka, in posili sheno se sad na konja vŕesti in se njega derŕhati. — Ko je sheno ino otroka na konju imel, je ŕkosi derezhe valove nasaj ŕhel, kateri so doŕtikrat ŕhugali konja prekuzniti. — ŕKerbeno se je vsakiga drevesa ino bruna, ki je po vodi plaval, ognil, ino je ŕrezhno bres ŕhkode a odrefhenimi k groŕu perjesdaril. Ni ŕhe na pol pota bil, ŕhe je voda bajto podkopala, de se je poderla, ino je podertine naprej neŕla.

Groŕ pridŕhimu roko poda ter mu rezhe : dober hlapez, lepo delo ŕi ŕrezhno ino umno doperneŕil, dvema ŕi ŕhivljenje otel, ktera bi bila bres tvoje pomozhi v vodi konzhana.

Ne petdefet ampak ŕto zekinov saŕlushifh, ker je bilo refhenje nevarniŕhi, kakor ŕim ŕi miŕil, ali Bogu bodi hvala, ŕrezhno ŕi opravil. — S tem beŕedami je groŕ mlinarŕkimu hlapzu denar podal, ali hlapez se ga brani vseti. —

Miloŕtljivi goŕpod groŕ! jeŕt dobriga dela ne prodam; zhe mi ga plazhate, nimam jeŕt nobeniga saŕlushenja ino tudi veŕelja ne. ŕSej ŕim ŕhe poprej rekel, de sa denar ne ŕtavim ŕvojiga ŕhivljenja v nevarnoŕt. ŕSim se pa v nevarnoŕt podal ino Bog mi je pomagal, de ŕim dvema ŕhivljenje otel — to je meni ljubŕbi memo

vših sakladov svetá. V tem trinku se jeft sa nar-
 frezhnejf higa med ljudmi fhtejem ino fpomin
 ftorjeniga dobriga dela me bo vse dni mojiga
 shivljenja veselil. — Zhe mi pa milofljivi gospod
 grof veselje ftoriti hozhete, pervoljite mi, de vaf
 nekaj profim.

Govori, blagi zhlovek! rezhe grof, ki fo
 mu folse v ozheh igrate. Kar poshelifh ti do-
 voljim, zhe bo le v moji mozhi.

Milofljivi grof, pravi mlinar, dajte meni
 namenjene denarje sheni, ki ji je voda hifhizo
 vsela. Jeft imam sdrave ude, lahko delam, ona
 je pa vdova, ima svoje dete sa prefkerbeti in
 povodenj ji je vse pobrala.

Grofa per teh befedah folse v ozhi ftopijo,
 ter sakljizhe: Kako ljubefin do nefrezhnih ljudi,
 kako blago ferze imafh!

Sgodilo fe bo, kakor fi profil, pa tudi ti
 bofh svoje plazhilo dobil. K meni ftopifh v
 flushbo. Pervi mlin od mojih grajfhin, ko bo
 proft, bofh dobil, in jeft bom ob letu k tebi v
 mlin obletnizo tega dneva obhajaj perfhel!

Mlinar je hvaleshno blagimu grofu roko
 kufhnil, — ter mu grof rezhe s sheno in otro-
 kam fe v kozhijo vfefti, de fo fe v njegovi
 blifhni grad peljali ino goftili. — Lep, jafai

ino sa nje presrezhiu vezher je bil po grosovitnim hudim uremenu; slo so se ga veselili ino Boga hvalili. —

Ni preteklo pol leta, she je bil mlinarfki hlapez v grofovim mlinu. — Grof ga je s vsim orodjam ofkerbel ino mu konja, na kterim je sheno s otrokam smerti otel, podaril. Obletnizo refhenja smiraj grof per mlinarju v velikim veselju obhaja.

XXI. AGATA.

Vsak svešt flushabnik dost velja,

K'ljudi spofhtuje, ljub' Boga:

Tak' pofel ne vmanjkuje,

Tud' kjer kaj upat' ni;

Sato ga Bog plazhuje,

Ga frezha doletí!

Agata je per nekimu pifarju deshelfke gosposke na Zhefthkim flushila. Njena gospoda ni bila od bogatih tistiga mesta; vunder je f perflushikam sebe ino deklo poshteno preshivela. De siravno je bila bolj revna, je bila pa poboshna, in poboshna gospoda skorej vselej tudi dobriga posla dobi, taka je bila tudi Agata.

Ni se sizer svetila, kakor lepa dragota; pa na tihama blifhzhijozhi biferi, ki ima svojo zeno v febi, je bila podobna. — Priprosto ino ne olifhpano, kakor je bila, jo hozhem isobrasiti. —

De fo trud ino teshavne dela pokliz ino delesh vfakiga zhloveka, posebno pa poslov, to refnizo je v svojimu ferzu shivo obzhutila; sato pa tudi ni nikoli postopala, in ko bi bila sa se delala, bi ne bila mogla biti fkerbnifhi. (pridnifhi)

» Komar flushifh, ino kdor ti shivesh in plazhilo daje, tega fo tudi tvoje mozhi. «

» Slushi svoji gospòdi, kakor Bogu famimu, ino kar delafh, kakor de bi bilo sa vezhnost storjeno. «

Take nauke fo ji mati dali, ko je v pervizh flushit fhla, in kterih Agata nikoli ni posabila.

Zhe je svezher dela trudna bila, je predin je safpala Bogu svoje terpljenje darovala, ino tako je vselej lahko mirno samishala.

Bila je pa tudi od svoje gospode zhiflana. Skerbno je gospa fama sa delo poprijemala, de je Agati pomagala, in zhe je sbolela, je sa njo fkerbela, kakor sa lastno hzher-

Bila je svesta, nize jo ni mikalo, se f tem obogatiti, kar je nje gospòde bilo; s vsakiga grofha, ki je hifhi doletel, bi bila rajfhi zel goldinar naredila, kakor pa, de bi bila kej sa se smaknila. Sato ji je pa gospa sa—novo leto ali pa sa njeni god k plazhilu vselej kej pervergla ino sravin rekla: » Agata! ker se nam po tebi blago mnoshi, naj se tudi tebi mnoshi. «

Molzhal je kot sid, in naj bi bila fhe take rezhi flifhala, nobenimu jih ni rasodela, ravno ko de bi jih ne bila fhifhala. » Kaj je mar dekli, kar gospòda govori ali dela? « fi mifli ino gre po svojih opraviilah.

Sploh ona ni rada kvafila. —

Enkrat pridete klepetule k njej, postopate sa njo, de bi zhlovek miflil, Bog vé kaj sa ene rezhi ji imate povedati. Obrekovale ste svoje gospòde, ino svoje sopòfle, in mnogo gerdih rezhi ji od njih perpovedujete.

» Nikar, pravi Agata, to ni prav, de od svojiga blishniga flabo govorite. «

» Poglejte, jo safmehovaje safhpotujete dek-le, pa ne ko bi bila fvetniza! » « De nefim fvetniza, pravi Agata, to le predobro vem; pa ravno sato, ker fama pregrefhke imam, ne ras-

našham rada drugih smote; kar jest nimam rada, tudi drugim ne dopade. « Tako je klepetale odpodila.

Njeno samolzhanje je bilo gospôdi snano, sa tega voljo se tudi v prizho nje noben ni bal govoriti. Rezhi, na kterih je bilo veliko leshé-zhe, so pred njo govorili; karkoli se je pergodilo, vsiga je ona deleshna bila. Obzhutila je s njimi veselje in britkosti, in v vsaki nefrezni, ki jih je naletela, je ravno tako tolashbe potrebovala, kakor njena gospôda.

Dve male hzherki ste jo zhiflale, ne kakor dobriga posla, kteriga se ne sme shaliti, ampak kakor svojo sestro. Agata ju je slo ljubila ino jima rada kako veselje napravila, per vsaki perloshnosti ju spomni na opominovanje staršhev tako, kakor bi bila stareji sestra, ktera mlajšhi iskojiti pomaga. Zhe je pa kdaj mislila: Poglej, vender je terdo ves zhas svojiga shivljenja flushiti, in ne vediti, kako se ti bo na stare dni godilo: star posel ni nikjer zhiflan (ali obrajtan) pa kmalo se je spet vtolashila ino sama k febi rekla: » Ne toshi Agata! ne toshi. Pred Bogam velja svest posel tolikanj ko kralj; ker Bog le na svestobo ne pa na osebo (ali perfhono) gleda. In zhe te Bog rad ima, si sadošti vredna.

Delaj in stavi svoje saupanje v Boga, on te bo preskerbel. »

Vezh lét je pifar s svojimi in s pohteno deklo v domazhi sadovoljnosti shivel; kar neisrezhena shalost njegovo drushino sadene.

Pifar je umerl ino vdova je pizhlo milofhnjo dobivala. Revno so ti dobri ljudje smiraj shiveli, vender jim ni bilo mogozbe ne vinarja na stran djati, Vdova ni imela sdej nizh kakor milofhnjo.

Sraven tega se pa she své, de se je njeni mosh v svoji dobrotljivosti dal pregovoriti, nekimu perjatlu sa taushent goldinarjev pôrok biti, de je she vezh lét na tihama polovizo poplazhak, ino poloviza ostane revni vdovi she plazhati. Sa tega voljo je she od svoje pizhle milofhnje smiraj po malim plazhevala, dokler ni bil dolg poplazhan.

Serzhna shalost po ozhetu, nadloga ino reva so poprejshino frezho sdej nadomestile.

Nektere ure ste mati ino Agata fkupej jokaje presedele, dekleti ste pa ozheta klizale. Ene druge niste mogle potolashiti; noben zhlovek ni mogel od vdove prozh iti, de bi ne bil jo miloval.

Dan ino nozh misli, in ne vé, kako s svo-

jimi otrozi shiveti, de bi ne stradali. — Napofled fklene, perila ino druge hifhne perprave prodati, kar bo le mogla vterpeti, de bi sa se in sa svoje otroke dofti prostorno ftanizo najela. Ali sdaj je bila fhe le huda — vidila je po vftim predarku, de ji je nemogozhe fi pofta der-shati, in bi Agati flovo dati mogla.

Ko tedej mati hzherkama perpoveduje: O-troka! Agato moramo sgubiti, ne moremo jo vezh prefkerbeti, sazhnete na glaf jokati: Naka mati, Agata ne bo fhla prozh, me profive, Agata ne bo fhla prozh; ino to je mater fhe bolj shalilo. Previdila je, de ne more drugazhi biti. Tefhko ji je bilo, dan sa dnevam odlafha, Agato poflo-viti.

Ti morafh, vboga shena! ti ji morafh flo-vo dati, fama febi rezhe; poklizhe Agato in fi brifhe folse, ko pride.

Mat. — Ljuba Agata! bolj mi je tefhko, ka-kor tebi, ali povedati ti moram, ni drugazhi. Sej vidifh, de te ne moremo vezh shiviti, de se moramo lozhiti.

Ag. Sa boshjo voljo ljuba mati! me bote pa faj fhe poterpeli? —

Dekleti britko jokaje primete deklo sa ro-ko ino sa birtafhizh in rezhete: Oh, Agata!

ne hodi prozh; Agata oftani per naf!

Profim te, Agata, pravijo mati, ne shali me bolj. — O kako bi te jest rada obdershala! ali vse fim dobro premislila in prevdarila, revno bom svoja otrozhizha rediti samogla, kako bi bilo meni mogozhe, tebi s'he jed ino plazhilo dajati! Agata, ti si s'he per mozhi, svešta ino pridna, povsod se ti bode bolji godilo, kakor pa per meni.

Ag. Naka mati! tega ne storim. Jest vas ne morem sapustiti. Le obdershite me. Saj fim rada s malim sadovoljna. Sim vesele dni per vas preshivela, sakaj bi britke s vami ne delila? Sim srezho s vami vshivala, sakaj bi nesrezhe s vami ne prenas'hala? Oh ljuba mati! s'he bolj hozhem delati ino pridnis'hi biti, de si bom svoj kofzhek kruha perflushila ino vam, revni vdovi, vashe s'kerbi slaj's'hala. Naka, ljuba otrozhizhika! ne bom vaji sapustila, per vas bom oftala.

Dekleti od veselja sdaj okoli nje poskakuje ino ji rezhete: kaj ne Agata, ti ostanesh nas'ha ljuba Agata!

Mat. Agata! tvoje blago serze mi daje vezh tolashbe, kakor mi jo zel svet dati samore. — Oftani tedej per naf. Ali dobriga se ne nadjaj;

britkost in terpljenje bom pazh f tabo deljila, morebiti kruha ne bom mogla!

Ag. Ljuba mati! kateri terpljenje pofhlje, pofhlje tudi kruha. Zhe le vanj saupamo in delamo, ne bomo lakote vmerli.

Vdova ino nje lzheri so vedno fhivale ali pa nogovize pletle. Agata se je zel dan trudila; vzhafi tudi dopolnozhi ni spat fhla, de bi bila le kaj perflushila ino loshej jedi kupovala. Bolj, ja bolj je fkerbela, kot nektera mati sa svoje otroke. Po dnevi je v farovsh hodila ino delati pomagala. Gospod fajmoshter, dobrotljivi mosh, so vedili, de se vdovi ne godi nar bolji, sato so pridno Agato tudi bolji plazhovali. Kar je v denarjih ali v shiveshi dobivala, je domu nefla, ter materi ino otrokama dala.

Dekleti ste se vselej Agate veselile, ker ni nikoli prasna perfhla. In ko je proti domu fhla, ji veselo naproti fkakljate ino vprafhate: Agata, si nam pernefla kruha?

Oh, saref kruha, ljuba otroka, kteriga bi vama jest dosti krat dati ne mogla, pravijo mati. Vse shive dni morate Agati hvaleshne biti ino Boga profiti, de bi jo poplazhal. Blaga dufha! Bog posna tvoje ferze; on vidi kar na tihim de-

lah, bo tudi gotovo ti plazhal. Pa ko bi ti moja otroka sapustila, in ko ješ vezli per nja ne bom — Oh! kdo se bo vbogih sirot vsmilil? O dobrotljivi Bog! kako bote sapusthene sirote tarnale in si ne vedile pomagati!

Agata. Sbite si te misli s glave ljuba mati! Bogu s kerb prepustite, on jima bo ozhe ino mati. Jima je doflej pomagal, ja tudi v prihodno ne bo sapustil.

Enkrat je v sarovshi stanize ometaje premisljevala, in: » Moj Bog, vsmili se vender revnih otrok, » na glas molila, ker ni mislila, de bi jo kateri flifhal. Ravno si solse s ozhi briſhe, ko gospod fajmoſhter is neke stanize pridejo, ter jo vprafhajo, kaj de ji je? Sdaj perpoveduje Agata na tanjko revſhino udove in nje otrok, ter jim zelo ferze odkrije.

Gospod fajmoſhtra je ta povedik tako ginil, de so se sjekali: tolike nadloge si vender neso bili svesti. — Na, Agata, pravije napofled, in ji dajo nekej tolerjev v roko, nesi to malo revnim, tode me ne imenuj in bodi sagotovljena, de bom ſhe pomagal, kakor bom mogel.

Vefela, kakor de bi bila saklad najdla, tezhe Agata k svojim domu. Splohno vefelje se sazhuo

ko nenadjani dar pernese in ko perstavi, de bo ravno tista dobrotljiva oseba (ali perstona) she dalje pomagala.

Otroka! rezhejo mati, hvalita Boga ino molita sa nesnaniga dobrotnika, de naj ga blagoslovi. O moj Bog! kir shalost do verha perkupi, se she tudi tvoja pomozh glasi.

Ravno tisti zhaf je neki perjatel gospod fajmoshtra is deshele v mesto pershel, kir je neko opravilo imel, med tem pa v farovsh kosit hodil. Temu gospod fajmoshter perpovodujejo pergodbo. Ta prijatel je bil vsmilen, ino da nekaj denarja sa vdovo ino nje otroka. Gospod fajmoshter tudi nekaj perdajo ino sberajo per dobrotljivih farmanih tako dolgo, de so shtevilo od pet sto goldinarjev vkup spravili, ter v imenu vdove dolg plazhali.

Gospod fajmoshtra prijatel se per milovanju revne drushine ni zhes nizh bolj zhudil, kakor zhes lepo ferze Agate.

O ljubi perjatel! pravijo gospod fajmoshter, Agata je oseba, de ga nima para. Ni mozh dopovedati, kar je revni drushini storila. Is sgol milovanja je per vdovi in njenih otrozih ostala; rajshi je s njima pomanjkanje terpela, kakor pa de bi bila ju popustila. Vezhi del sta otroka

le od tega shivela, kar je ona s ponozhnim delam ali pa per dobrih ljudeh saflushila.

Po hvali gospod fajmoshtra je perjatel smiraj bolj na Agato pasil, ino nedolshna nraynost, perurnost, njeno lepo vedenje per vsih opravi-
lih v farovshi, ga je vfaki dan bolj prevselo, ino posebno veselje, per misi smiraj le od nje govoriti, ni drugam fhlo, kakor de je vfaki dan bolj sa njo vnet.

K temu se je pa fhe od vfiga, kar je sam vidil, in kar so mu gospod fajmoshtr od Agate pravili, zhe je bilo od vdove ino njene poshtene deklee govorjeno, preprizhal.

Taka blaga duflha, si misli, je nar vezhi frezhe vredna, in tudi nar prvi mosh v desheli bi se ne smel framoyati, se s njo sarozhiti. — In ker se je ravno shenil, in tako sprugo (ali sheno) si vofhil, de bi bila delavna ino dobri-
ga serza, fklene se s Agato sarozhiti.

Zhes nekej zhafa je fhel na tihim v stanovanje vdove, in Agato sa tega voljo poprafha. Ali vstrafheno ruzehiza obide, dolgo stoji, in ne vé kaj bi odgovorila, dokler se naposled s svojim niskim stanam ino revfhino sgovarja.

Stan ino bogastvo, rezhe perjatel, fhe ne narede frezhniga sakona. Jest le poboshno ino do-

bro gospodinjo ifhem. Zhe bova delala, in drugim dobro storila, nama bo she Bog pomagal. Ko je perjatel gospod fajmoshtru svoj sklep rasodel, ga objamejo in veselo rezhejo: Perjatel! to je prav lepo. Taki sakon mora Bog blagosloviti.

Zhes nekej tednov so gospod fajmoshter blagi par blagoslovili.

Vdovi ino otrokama je bilo sdej fhe bolj pomagano, in potem, ko so otrakama mati vmerli; sta Agata in njeni mosh dekleti k sebi vse la ino jima starfhe nadomestila.

Samolzhljivoſt

Jn ſveſtoba vſaz'ga poſla lepoti,

Dobrodeljnoſt

Skasana revni goſpōdi oſrezhi.

XXII. NENADJANA POMOZH.

Anſelm ni bil fhe oſem let ſtar, ko ſo mu ſtarſhi odmerli.

Nefo mu drujiga ſapuſtili, kakor lepe nauke, s kterimi ſo ga, dokler ſo ſhiveli, k bogabojezhnoſti in poſhtenoſti napeljovali. Ujiz vsa-

me siroto k sebi ino mu obljubi ozheta namestiti, ali je malo besedo dershal, Anselm je sizer per svojimu sorodniku shivesh in obleko dobival, tode sa drugo ni bilo ujizu, ki je imel dosti opravil ino veliko pohishvanje, niza mar.

V sholo so ga sizer poshiljali, ali noben ne poprafha, kako se uzbi; zhe se je h kosilu vsedel ali pa kruha profil, je mogel dostokrat slishati, de jim le nadlego dela, ino de le od njih milosti shivi. Teshko se je to sivotizi sdelo, ki se je lepo sadershal, pridno uzhil, in kar je mogel s veseljem delal in slo trudil vsim postrezhi ter koristin biti. — Nar bolj ga je pa shalilo, de je dostokrat nedolshen, samo s nevolje svojiga ujiza, kteri je bil ojster in merzhljiv zhlovek, kregan, ino sa nar manjshi nevkretnost ali s he tako mali pregreshek tepen. Ni se isgovarjal, pa mu tudi ni bilo perpusheno; v kaki kotizh se je stifnil, Boga je svojo revo toshil in milo jokal.

Nekiga dne, ko s he ni enajsto leto sapolnil, ga je ujina v drugi konz mesta s koshem postojajz poslala, ki jih je bila malo poprej kupila. Anselm podvisa, de bi ji bil le vsitregel, ino nosi sa njega preteshko breme.

Vedno jo je predeval is ene roke v dru-

go, slo se je vtrudil, dostikrat je mogel pozhiti ino kofh natla postaviti. — Svetovala mu je neka gospa memo gredé, de naj kofh na glavo dene, de bo loshej nosil. — Gospa mu ga s he fama na glavo sadene. Varno ga je sdaj nosil, s eno roko je kofh na glavi dershal, druga je pa ta zhaf pozhila. Slo mu je bilo sdaj slajshano; ali ko pride bliso zerkve, kjer so se ravno ljudje ishajali, se tudi neki vlazhugarji med njimi rijejo.

Edin, naj bo she s nepremiflika ali porrednosti, sune Anselma tako slo, de se mu je kofh nagnil, ino jajza po tleh savalile. Vse so se pobile; belaki ino rumenaki so se po tleh zedili. —

Anselm sdaj obstoji, kakor de bi bil k tlam perbit, ter sazhne javkati ino jokati. Kmalo se je dosti ljudi okrog njega in pobitih jajz sbralo. Eni so ga milovali, drugi pa s teflam pitali, ker se je s kofhem na glavi v drenj podal, ali noben mu ni is nadloge pomagal. Vbogi Anselm je smiraj bolj jokal, kjer je vedil, de ga shiba doma zhaka, zhe bres jajz pride. Dobra sadariza se mu ponudi ga k ujizu spremiti, in mu na tanjko nesrezho povedati, ter sanj profiti. Anselm pa, ki je ujiza dobro pos-

nal, ni verjel, de bi nje profhnja kaj pomagala. Sahvali jo sa dobro voljo ter jo profi, de bi mu kofh povarovala, de bi se majhin zhaf odtegnil.

Anselm se je slo bal, vef se je trefil, nikir se ga noben ne vfmili, gre dobrotljiviga Boga pomozhi profit. Hiti v zerkv, poklekne ino profi vfmiljeniga nebeshkiga ozheta, de bi mu perftopil, ker se mu je ta nefrezha bres njegoviga sadolshenja pergodila, ino on si sdaj ne vé ne svetovati ne pomagati. — Profi ljubeshnjiviga Boga, de bi omeznil ferze terdiga ujiza, de bi ga nevfmiljeno ne pretepal.

Dokler je Anselm v zerkvi poboshno molil, je Otilia, dekelze per defetih leuh, ki je nefrezho od okna vidila ino tudi vse flifhala, k svoji materi pertekla ino jo profila sa svoje perhranene denarje ji sto jajz is hrambe prodati.

Mati hzherko savsetno pogleda ino uprafha, kaj bo s jajzmi delala?

Otilia sdej prepoveduje pergodbo ino rezhe, de bi rada dezhka rasveselila in mu jajza, dokler fhe v zerkvi moli, v kofh djala.

Mati objame in kufhne vfmiljeno hzherko ter ji da, kar sheli.

Otilia je sdaj s kuharzo, ktera ji je jajza

nessa, hitela h kofhi, de je poprej jajza v njo djala, kakor je dezhek is zerkve perfhel. Sadarizi sapove molzhati, ter je sbegnila.

Komej je sopet na okni, ko pride Anselm is zerkve, kateri f pobesenimi ozhmi po kofhi pogleda. — Oh jemenesta! kakshino veselje obzhuti: ko kofh sjajzi napolnen vidi, ni vedil ali sanja ali je refniza, ter poprafha sadarizo, kdo de mu je jajza dal. Ona se pa pofmeja in molzhi.

Ljubi Bog je mojo molitev vflifhal, rezhe dezhek, ino mi zhudno pomagat. On vfiga plazhovavz naj dobrotljivimu angelju, ki mi je v veliki nadlogi perstopil, vredno poplazha. —

Vesel vsame kofh v roke ino gre pozhasi se hvaleshno v nebo osiraje proti domu.

Terdi ujiz je she od drugih memo gredozhnih ljudi svedil, de je jajza telebnil, in de po tleh pobite leshe. Per vratih je na dezhka zhakal, de bi ga bil s rotenjem sprejel ino ponavadi s fhibo v prihodno bolj previdniga storil. Ali kako se savsame, ko vidi dezhka f polnim kofhem jajz priti.

Kaj nesi, sareshi ujiz rastogoten, kofh na tla vergel ino jajza pobil?

Ja, odgovori Anselm plashno, tode dobri

ljudje so mi v ti nadlogi pomagali. — Sdaj
 perpoveduje Anselm odkritoserzno, kar se je
 zgodilo ino pove ves ginjen, de mu je bilo,
 dokler je v zerkvi molil, pomagano.

Po ti povesti ujiz sazhe premishljevati ino
 vidi, de je dezhek dober otrok. — Vidi, de ga
 je dosihmal prenevsmileno ino preojstro imel,
 de to ni bilo od njega prav; ino od tega zhafa
 se je Anselmu boljshi godilo, ki je tudi vedno
 bogabojezho ino poshteno shivel.

XXIII. VESELI MIHA.

— **M**iha je bil v neki samotni vasi frezhin
 kmet. Bog ga je s he prezej f premoshenjem,
 poboshno sheno in s sdravimi otrozi oblagoda-
 ril. Njegova nar vezhi frezha pa je bila nedol-
 shno serze. Pravizhen ino naraven je bil, ko
 nobedin v vasi.

Dolga skufhnja ga je svedrila; vselej si
 je vedil svetovati in per vsaki nakluzhbi po-
 magati. Satorej so ga vsi felani radi imeli ino
 zhislali. Zhe je on jel govoriti, so vsi molzhali
 ino svesto poslufhali, ker soseska ni nikoli kaj
 napak naredila, zhe je le njegov dobro pre-
 vdarjen svet poslufhala. Dalezh okrog je flovel,

le veseliga Miha so ga imenovali, ker je bil smiraj vesel ino shidane volje, kamorkoli je peršel. Pa — saj je bil tudi labko, on je Boga ljubil ino ni svoje dushe tudi she s tako majhnim greham radovoljno ofkrunil.

S s jutrajno sarjo je veselo dan perzhel, vshival je veselja v frede svojih delavnih otrok ko noben kralj v svojimu poslopju. Shvergolenje ptizhev, shumljanje virov ino potokov, skakljanje metajozbih jagnjet ino vse, kar je vidil ali slishal, je njegovo ferze k veseli hvali navdajalo, ktero je shehni dan Bogu, svojimu stvarniku aldeval (ali daroval.)

Per jedi je svoje otroke na dobrotljiviga Boga opominoval, kteri jim shehni dan jed ino pijazho deli ino nobeno svojih stvari strada ne pusti; tedej so se sedineni veselili ino ga hvalili dobrotljiviga nebeshkiga ozheta. V-fako priliko je njegova zhista, jasna dusha v prid obrazhala, sheno, otroke rasveseliti ino njih ferza s ljubesnijo do Boga napolniti.

Ako je seme po polji sijal, je mislil na Boga ino molil: » Glej, ljubi Bog, takej polo-shim serna, ti bosh po svoji modrosti s njimi storil ino jim rasti dal, saj si do sdaj she vselej tako storil! » —

Zhe je huda ura perverfhela ino potem se sopet solnze prelepo v mavrizi spreminjalo, si je mislil Boga dobriga ozheta, kateri svojim otrokam shuga, pa jih kmalo sopet ljubesnjivo objame, kakor de bi se mu v serze ushalilo, tedej se jim sopet milo nasmeja ino jih blagoslovi.

Zhe je sorijozhe shitifha ogledoval, mu je bilo, kakor de bi vidil boshji blagoslov po semlji raslit in boshjo roko zhes njega sprosterto, ktera ga varuje de dosori. In ko je potem shetva perfhla, ker je snopove s polnimi klafmi v skeden vosil in njegovi otrozi shetveno pesem prepevali, so mu dostikrat solse v ozheh igrale ino on si je mislil Boga kot ozheta, okoli kteriga se lazhni otrozi sberajo in sheljni k njemu svoje roke vsdigujejo; in ozhe vse obdari, in potem otrozi radostni okoli skakljajo, hvalijo ino vshivajo.

Po tem takim je bil Miha vedno radosten, nikoli ni shaloval, desiravno ga je tudi marfikdaj kako terpljenje dofhlo; tode per vsakim terpljenju je imel veselo serze, kakor de bi mu bilo vse po volji fhlo.

Strafhno hudo vreme prevlezhe enkrat vso okolizo. Hlapez pride is polja, si roke vije ino shaluje: » Oh nafhe shitifha je tozha silno pobila, sosedovim se pa she ne posna. »

» I naj bo — naj bo, » je odgovoril Miha vef mirin, » ljubesnjivi Bog mi je v 35 letih obilni sad na njih rasti dal; njemu naj bo hvala, de mi v tolikih letih ni vezh ko enkrat tozha pobila. Hvalen bodi Bog, de revnimu sofedu ni nizeh pobila. »

» Vtolashi se, moja draga! je rekel tarna-
najozhi sheni, » poglej, faj mi loshej terpimo
mem deset drugih; varzhljivoft nam bo utegnila
ino Bog naf gotovo tudi ne bo posabil! »

Sorodniki ino perjatli, ki jih je ferzhno
ljubil mu pomerjejo. Obzhuti sizer na njih gro-
bu, kako de ushali, od njih lozhen biti, tode
tudi to shaloft je v boshjo voljo vdan mirno
prenafil: Bil je shaloftin in vefel, sdelo se
mu je, kakor de bi od ljubesnjivih perja-
tlov, ki jih je obiskal, domu shel. Britko
je per ferzu se od njih lozhiti, dostikrat se
na sapufhene osré, kakor de bi se fhe mogel
verniti, in gre svojo pot ter fi misli:

„Saj se bomo fopet vidili!“

Pomerje mu nekaj otrok. Oh! ni jih mo-
gel posabiti. Povfod je na nje mislil, kjer jih
je poprej navadno na svoji strani imel. —
Vefelo fo po dvorifhu fkakljali, s njim fnope
vefali, s njim fo per misi jedli. In ako ga je

kaka tiha britkost obfhla, je rekel: « Otrozi! faj mi niſte na vezhno odvseti, ſte le na drugim kraju dobro ſ hraneni, kamor bom tudi jeſt kmalo perfhel! »

Tudi njegova ſhena mu je vezh lèt naprej v vezhnoſt odfhla. Britke ſolſe ljubefni je po njej tozhil, tode ne vpije, ne tuli kakor tak, ki bi ſe s boſhjo previdnoſtjo rad prepiral. Kratko in malo ne! mila tihota je bila v hiſhi, ko bi ſe bil ljubi zhlovek vtrudil ino ſaſpal, kteriga ni prav dramiti. « Otrozi! pravi, ko jih je k trugi peljal, « otrozi! boſhja roka je to naredila, faj jo homo tam gori ſopet dobili. »

Ko ſo bili mati ſhe pokopani, ſbere Miha nekiga dne vſe ſvoje otroke ter jim rezhe: « Ljubi moji! ſgubili ſino ſaklad ſvoje hiſhe, nepoſabljivo mater. Tam je per vaſhkih bratih ino ſeſtrah. Ino ſ mano, otrozi! bo kmalo tudi kaj takiga. Vi vidite, de ſim ſtar, noge ſo mi ſhe vpefhale. Ne ſhalujte prevezh ſavoljo tega. Bog bo vaſh ozhe, kadar mene vezh ne bo. »

Glejte, otrozi! rad bi, de bi bili vi prav dobri ino ſrezhni. Sato ne poſabite nikoli naukov, ki ſim vam jih tolikokrat pravil:

« Saupajte naj pred na Boga; kdor vanj ſaupi, ga Bog ne ſapuſti. »

» Imejte vedno Boga pred ozhmi: On je povsod prizha vaših del. «

» Bodite svesti in poshteni, sakaj kar je poshteno, nar dalej terpi. «

» Malo premoshenja vam bom sapustil, to veste sami, pa pomislite, vsak vinar sim kerva vo saflushil. «

» Obernite ga v prid, ne bodite sapravljivzi; varujte se pa tudi terdoserzhnosti. Pomislite: Lakot ino mras hudo deneta, in revesh je tudi vašh brat. «

» Veste tudi, de sim v zelimu svojimu shivljenju vesel bil. Pet in sedemdeset se je mojih lét nateklo, in vender se ne morem spomniti, de bi me bila le en dan shalošt omagala. Glejte otrozi, jest bi rad, de bi tudi vi tako veseli ino radostni vselej bili. Sato s'he to samerkajte. «

» Ako vaš kaka shalošt doleti, kar se bo gotovo sgodilo, tako si mislite: » Ob letu bo boljshi. «

» Ako se vam prav po volji godi, ino od veselja ne veste, kaj bi pozheli, ne rasfajajte; temuzh si mislite: »

Jutri ne bo vezh tako. «

» Ako se vam dobro godi in Bog vam svoj blagoflov podeli: tako ne bahajte. «

» Ker bahanje stori savid, savid perpravi pa terpljenje. «

« Ne obljabite nikoli vezh, kakor morete dopolniti, ino ne lotite se nobene rezhi, sa ktero ste preflabi. « (ki jo ne morete storiti. »)

« Ako ne, vaf shpot ino kef zhakata, ino to ne dé dobro, otrozi! de vam veselja nikoli ne bo manjkalo: » Veselite se brezhe blishnjiga kakor lastne, ino serzhno shalujte s nefrezhnim. »

« Otrozi! ta je bila vedno moja navada; veselil sim se s veselimi, bil sim bogat s bogatimi, brezhin s brezhnimi sosedomi. Defi mi ravno ni vselej nar boljshi godilo, vender sim imel veselje nad brezho, ki je moje sosede doletela, in tako sim zel svet posedil. In naposled, otrozi: » Ne bojte se umreti. »

« Ako se Boga bojite, vam smert ne bo strashna. Perjasni Angelj naf bo shie le v popolno veselje vpeljal, kteriga tukej le malo okufimo. Verjemite mi, ino pogosto mislite: » Lepo je na semlji, to de tam je shie lepshi. «

» Vbogajte me otrozi! ino sposhitajte nauke svojiga ozheta; leti vaf bodo ofrezhili, ino gotovo mi bote hvaleshni do smerti. «

Te opominovanja ljubeshniga ozheta so o-

troke tako ganile, de so folse veselja ino shalosti tozhili. She njegoviga blagoslova so ga profili ino potem so se rasfili. Miha je she sheft let smiraj vesel preshivel, kakor mladenzh v svojimu zvetju. —

Potem pa je umerl perjatel ino svetovavz zelesofeske. —

Vsi so hotli she mertviga she enkrat viditi. Tu je leshal, kakor de bi se she smejal, ino vshim rezhi hotel: » Sdaj sim she le sgol veselje! « — Velika mnoshiza ga je k pogrebu spremila, ino ni ga bilo smed vsh, de bi se ne bil jokal na njegovim grobu. —

XXIV. OZHETOVA

SAPOVED.

Bil je nekdej velik, mogozhen gospod, kteri je veliko otrok imel. Veliko, prostorno mesto jim je isrozhil, shehernim posebno stanovanje odkasal; pa tudi toliko blaga dal, kolikor je previdel, de vsaki potrebuje, temu vezh, unimu menj. —

» Otrozi! « rezhe ozhe, predin je mesto ino nove meshzhane sapustil, » eno samo sapoved vam dam: Ljubite se med seboj! in ako

bote to sapoved spolnovali, bote fhe zhudeshe vidili; vedite, de imam v dragi desheli fhe veliko vezhi mesto. Perfhel bom ob zhafu, ino vaf tje peljal. «

» Ako bote pa nepokorni, vam ne bo dano lepfhiga mesta viditi; temuzh ob enim dnevu bote vfi pokonzhani. «

Sdaj odide od otrok. Ti se pa polastijo svojih jim odmenenih stanovanj.

Bilo jih je nekaj, kateri so ozheta, ino is ljubeshni do njega tudi brate ljubili.

« Ozhe mislijo tako dobro s nami, s vsmi so naf prefkerbeli: oh! kaka nehvaleshnost bi bila jih ne vbogati, » so govorili ino vedno so imeli ozhetovo sapoved pred ozhmi ino v ferzu.

Nefo ga sapufhali v nadlogi, kateri je bil manj od njih dobil, ampak po bratovfko so mu od premoshenja delili.

Ako jim je kateri pred duri perjokal, so ga milovali, ga tolashili in mu po svoji mozhi pomagali.

Zhe je kateri oboshal, so ga v hifho vseli, ga ofkerbeli ino ga poshivili s svefsto bratovfko ljubeshnijo.

Kakor bratje ino fefire so eden drugimu slajfhavali bremena ino vse veselja delili.

Med temi otrozmi je bilo tudi vedno veselje ino blagoslov.

Vezh jih je pa tudi bilo, ki neso tolikanj marali sa ozhetovo sapoved. — Nekteri od njih so smiraj od bratovske ljubesni govorili, fhe zelo ozhetovo sapoved so s velikimi zherkami v marmor sresano nad vratmi imeli; de bi pa jim ne bilo treba svojim revnim bratam vrat odperati, so se v nar bolj odlozhene fobe saperali. Ako so tedej vdove ino sirote pred durmi stokale, pomozhi profile, so svoje denarje preshtevali, de bi le med zvenkanjem denarjev krik vboshzhikov ne slifhali.

« O kaj, pravijo drugi, saj ozhe ne mislijo tako na tanjko. »

So dobri ozhe ino shele le, de bi se njihovi otrozi veselili.

Shotorje so torej raspeli, pojedovali ino popivali, popevali, igrali ino norze vganjali, dokler se jim je ljubilo. In ako jih je na poti kaki reven fofed pomozhi profil, so se sgovarjali, « de morajo sami sa se fkerbeti, Bog naj ti pomaga. »

Drugi so bili ofhabni, zhe so se po mestu sprehajali, so se svojih ubogih fofedov framovali; nosili so na persih snamnje s napisam :Nikjer nam ni para.

Nekterim od teh, ki so bili menj prejeli, in neso pomanjkanja terpeti hotli, je bilo premošenje bogatih bratov tern v peti.

« Si mislijo, kaj nesmo vsi otrozi ravno tistiga ozheta; kar je eniga, tudi drugim slišhi, sakaj bi neki ravno mi terpeli? » ino so vlomili v hišhe bogatinzov, ter so jih obropali.

Med njimi so bili pa tudi smiraj raspertja, terpljenje ino rotenje v navadi.

Poslednih pride ozhe, kakor je bil obljudil.

Njegovi spremljavzi so dobre od hudobnih otrok lozhili ino na strani, sostavili, dobre na desno, hudobne na levo ozhetovo.

Kar jih je bilo na desni, jih je ozhe k sebi poklizal ino jih v svoj smagovavski vos vsel, ter peljal s velikim velizhastvam v lepo mesto, kakor jim je obljudil.

Kteri so pa na levizi bili, so mogli tam ostati. In ko so sa poboshnimi v njih velizhastvo gledali; je mignil ozhe ino glej! semlja se je odperla, ter posherla hudobne otroke.

XXV. OD TERPLJENJA V VESELJI.

Martin je bil imenitni meščan na Nemškim. Od mladosti v hihi svojih staršev isrenjen, neshno ofkerbljen; nikoli se mu ni smelo kaj shaliga sgoditi, ker je bil edini sin premošnih staršev, kateri so ga kot svoje ozhi varovali.

Njegovi ozhe so mu umerli, predin je 12 leto dopolnil, ino ko je 20 let star bil, so mu mati zelo gospodarstvo isrozihili. Oshenil se je s meščanko ravno tistiga mesta, ki je vse lepe lastnosti imela, de bi ga bila lahko v sakoni ofrezhila. Dve leti preshive ti trije v lepi spravi ino miru; dobro je bilo biti v Martinovi hihi, vshivali so nebeshke veselja ino sadovoljnost.

Sdajzi pa Martinova shena na porodu umerje. — Zhes ofim dni je tudi mater, ki jo je serzhno ljubil, pokopal.

Ta trojna smert je mladiga mosha serze silno ranila, ker doslej sbe ni terpel, ino sdaj ga tako hudo terpljenje obifhe.

Vpije, rijove, in vsa soseska ga ni mogla potolashiti.

• Jest sm nar nefrezhnishih zhlovek! •

tarna « ino ne morem vezh shiveti! » Dosti so imeli s njim opraviti, de ui ob pamet perfhel.

Nekej tednov mu je v shalosti ino otoshnosti prefhlo; le po malim ga je britkost sapuf hala.

Kar nekiga dne perfhanta postarani mosh pred njegovo hifho s leseno ного ino o berglah. Opaden, pa prav perjasni mosh poprosi per Martinu milofhne.

« No, ta je tudi nefrezhin! » si misli Martin, « ino je vender tako jasniga pogleda. S tem hozhem govoriti, nefrezhni se dobro sastopijo. »

« Pojdi notri, ljubi seriz! » mu rezhe, « ino vfedi se »

Seriz. Vi ste predobri. Saj sim le berazh ino nesim take ljubeshni navajen.

Martin. To je pazh ref, de frezhni ljudje ne vejo, kako je revnimu per serzu. Sdaj si pa ravno pravo hifho sadel; poglej, jest sim morde bolj milovanja vredin, kakor ti s leseno ного ino berglami; vem, kaj se pravi nefrezhin biti.

Sato te tudi lahko bolj milujem mem vsih drugih meshzhanov.

Seriz. Vi ste nefrezhni?

Martin. Ja, nefrezhin, prav nefrezhin sim

jest, ljubi mosh! Glej, imel sim ljubesnivo mater ino dve leti tudi svešto sheno, ki mi je she sinka rodila. — Is serza sim jih ljubil, prav frezhin mosh sim bil. Pa oh! pred dvema meszama mi je smert mater, sheno ino otroka vsela, ino sdaj sim tukaj sam, sapufhen od nar ljubshih. Govori, ali nesim nar nefrezhnishi, ali je zhudo, zhe se nemorem vtolashiti!

Seriz. To je, de ste milovanja vredni. Pa ljubi Bog! ko bi vam jest svojo nefrezho jel perpovedovati, bi me vi she veliko bolj milovali ino rekli: Ti si she veliko bolj revin, sivi berazh! — Bergle, lesena noga in berashka paliza; o to she ni vsa moja reva!

Martin. Perpoveduj, lepo te profim. Morde si mi dober angelj, de me vtolashish.

Seriz. Pa poslušajte:

Imel sim, enako vam, ljubesnivo sheno, troje otrok in tudi premoshenja. V mojih nar boljših letih vojška deshelo prevlezhe. Permorali so me s sinama vred vojshak biti, ter preferzhno sheno ino ljubo hzherko popustiti. Preshalostna ura je bila, ko smo se lozhili. Po deshelah smo se vlazhili, pa ne de bi bili vedili, kaj se s domazhim godi. In na sadnje, o grosa! smo mogli slifhati, de so sovrashniki na-

fho vaf obsedli, obropali ino sashgali; hzhi je v plamenu konz vsela, sheno so pa tako nevf-mileno morili, de je kmalo potem svojo dusho Bogu srozhila.

Mislite si shalost, med strafhnim bojam tako sporozhilo prejeti. Pa faj imam fhe sino-va, sim si mislil, ki mi bota na starost pomagala, ino sim se tolashil ter se vfiga Boga vdal. — Ali nefrezha fhe ni bila dognana. V nekimu boju mi je pulja (ali kugla) nogo prebila. V bolnisthnizo so me sanefli, kjer sim tako dolgo ostal, dokler sim samogel ob bergli fhantati, ino potem sim zhes dolgo v nafho pogorelo vaf perfhel. Sdaj so se moje moje lastne o-zhi vfiga preprizhale, ino shalost se mi je mno-shila. —

» Oh moja draga shena ! moja ferzhna hzhi ! » sim sdaj na groblji svoje hifhize tarnal, ali f tarnanjem ju nesim mogel spet k shivljenju obuditi. Ob bergli sim stal, nesim vedil, kam se oberniti, ino nizh, drusiga pozheti, kako berafhko palizo sgrabiti. Sinova fhe kadaj viditi, sim she davuo vse upanje sgubil; vezh ko dvanajst lét nesim ne besedize od nju slifhal. Bog ve, ali fhe shivita, in kod se klatita. Rezi-te sdaj, ali nesim nefrezhnifhi od vaf.

Martin. (milovaje) Ja gotovo, veliko nezahvalni si ti od mene. In vendar si per vsem tem tako mirin.

Seriz. Bogu bodi hvala! mirin sim vedno. V sazhetku me je sizer reva tesko stala, to de zhe sim si jo bolj v serze gnal, hujshi je bila. Poslufhajte she to; enkrat sim bil samishljen, pretezheni frezhni dnevi so se mi shivo v spomin stavili, ko sim she tako urno ino prosto svoje pota lahko hodil, ino bergla se mi je she teshji sdela. Postal sim maloserzhin, skorej bi bil obupal. Sam nesim vedil, kar sim bil tistikrat obzhutil. —

Kaj, ali ne bom vezh bres berglje hoditi mogel? jo vershem prozh, ter po sili hoditi skufham. Pa oh jojmene! na tla telebnem, ino si hromo nogo slomim. Pazh sim se tolkel po buzhi, ino nesim drusiga samogel, kakor svojo traparijo objokovati. Skufhal sim vstati, pa le s vezhimi belezhinami sim sopet padel. Dolgo sim mogel s svojo slomljeno nogo tam leshati, dokler neki popotnik pride ino me v blishnjo val perpravi. Po veliko skufshujah, kost szeliti, mi je mogel ranozelnik nogo odresati, ino sdaj moram s to leseno nogo se po svetu klatiti ino svojo nepoterpeshljivost veliko hujshi pokoriti.

Martin. Vbogi mosh! O tudi jest sim bil she tako maloferzhen, de bi bil s glavo v steno bil.

Seriz. In kaj bi vam to pomagalo? terpljenja bi si s tem ne odgnali, desiravno bi ker vavo glavo imeli. « Kamenj, ki ga sdvigniti ne moresh, pusti leshati, ino breme, ki se ga snebiti ne moresh, nosi voljno. » Nepoterpeshljivoft hudo le hnjfhi stori, kar sim le predobro skufil. Ako se pa voljno terpi, bo breme slajfihano, de se faj prenese.

Martin. Imash prav, to umem; ali vender, kdo bi v taki shalofti serza ne sgubil.

Seriz. Ni tako teshko, de bi se ne dalo navaditi. — Zhefar se zhlovek navadi, mu gre od dne do dne do dne loshej. Otrok se hoditi le s hojenjem suzhi, ravno tako se terpeti le s terpljenjem navadi.

Martin. Kako bi se vender terpeti suzhi?

Seriz. Poslufhajte, kako sim se jest navadil, vam bo tolikanj losheji.

V she taki pustoti vijolize zvete, in med terajem lepe roshe poganjajo: « In noben zhlovek ni tako revin, de bi kaj dobriga ne vshival, » sim dostokrat flifhal. — In zhe me je nadloga teshila, sim si mislil, veliko dobroft she vender vshivam, desiravno me nadloga tepe. Vshivam

veselja, ker imam dobro vest; zeliga sveta se mi ni bati, pred smertjo tudi ne trepetam, ja ne sim s'he tako silno nefrezhin! In vi vshivate tolkanj dobrot, ste sdravi in mozhni, tudi ne posnate revshine, s'he drugim lahko podelite. Ne mermrajte tedaj soper Boga, prenesite voljno terpljenje, s katerim vas je obiskal.

» Kdor dobrote, ktere vshiva, prav posna, ino na hudo, kar terpi, po mogozhnosti posabi, ta sna terpeti. »

Martin. Ta sna terpeti! lepe so tvoje besede; govorish mi na serze, kakor de bi mi bil s nebes poslan. — Zhe imash s'he kako isreko tolashbe, podeli jo meni, ki tolashbe potrebujem.

Seriz. Tudi premishljevanje zhloveshkih pergodkov mi slajsha v zhash nefrezho. Na mojih mnogoterih potih po svetu sim jih veliko najdel, ki jih je nadloga bolj teshila, kakor pa mene. — Enkrat sim bil prav shalostin, hitel sim v zerkov, v folsah sim Bogu nadlogo toshil in ga ferzhno polajshanja profil. Ino glejte! zhloveka so pernesli, ki ni imel nog. Bog, kako te sahvalim, sim sdihnil, de imam saj eno nogo, de s berglo vender le shantati morem, ino solse so se mi posushile. V marfiktero hi-

fho sim perfhel, kjer je bila huda reva doma,
in Boga sim sahalil, de je do mene vender
tako miloftiv, ino tedej sim pokrepzhan daljej
berazhil.

Martin: Oh! semlja je polna rev; kdo
jih more isrezhi! ja refnizhno je svet dolina
fols.

Seriz: To je, de rev in teshav na svetu
ni isrezhi, pa verjemite mi, ko bi ne bilo
terpljenja, bi bilo fhe veliko vezh shalovan-
ja, ker bi ljudje, ki v vefelji sveta na Boga po-
sabijo in ga v nemar pufte, nikoli na-nj ne mis-
lili in se k njemu vezh ne vernili, ko bi jih f
terpljenjem ne obifkoval. Kadar pa Bog kteri-
ga f terpljenjem tepe, se fhe le save, ino pre-
mifhljuje, kdo bi ga bil vdartil, ter sazhne
Boga, ki ga je sapuflil, sopet ifkati. — Ko bi
bili vi vedno v frezhi ino vefelji gofpodarili,
se bi bili morde prevseli, in le v vefelje sa-
maknjeni na Boga zlo posabili. Ker vam je pa
Bog to nar ljubfli odvsel, vam je ozhitno
dal fposnati, de na semlji vse mine, njegova lju-
besin ino ftrah pa nikoli. Vfaka hifha se po-
dere, ktera ni na njega sidana.

Bog nam po vfakim terpljenji ozhitno po-
kashe, de fino le tiftokrat terdui, kadar po

njegovih, sapovdih shivimo. To je mene v nadlogi tolashilo, naj tudi vaf.

Martin. Ljubi mosh! kako mi sdaj loshej ferze bije.

Seriz. V refnizi terpljenje, zhe le prav prevdarimo, bo vsakimu dobrimu v veselje. Pride od Boga, pa tudi k njemu pelje.

Temni oblak je fizer vedno zherin, to de zhe se na suhe polja na vleshe, nam ni upati obilnih perdelkov.

Tako je tudi bolezhina vedno bolezhina, terpljenje vedno terpljenje, to de zhe terpljenja zhloveka ne sadenejo, tako ne pride k Bogu, ne bo dober. In naposled je vender nar bolj tolashljivo, ker nam Bog s terpljenjem veselje napravlja.

Martin. Kakor mi je sdaj, tako se obzhitim pokrepzhaniga terpeti enako tebi. Kar je tebe umirilo, to naj tudi mene vpokoji. — Veliko dobrot fhe vshivam, hvaleshno jih hozhem is boshje roke prejeti ino ravno tako tudi britkosti. — Nepoterpeshljivost bolezhine le mno-shi; naj mi jih poterpeshljivost sanaprej manj-fha. — Bog me po terpljenju k sebi vabi, do-briga me hozhe storiti in po terpljenju v veselje peljati, tedej hozhem njegovimu vodenju se po-

polnoma vdati. In ako bom tako delal, kaj misliš, bom tudi jest kdaj tako vesel ino sadovoljin, kakor si ti?

Seriz. Ne verjamem samo, ampak tudi gotovo vém, de ne bote vezh toshili, ampak bote vedno mirni. — Ali ljubi moj! zhe tudi sdaj v tem hipu nar boljšhi fklepe delate; morate vender pomisliti, de smo slabi ljudje ino de po pomisliku nar bolji fklepi sginejo. — Pride zhal, de dobro, ki ga vshivamo ino hudo, kar drugi terpe, ne vidimo, ino kir si boshjo dobroto v svojim ino drugih terpljenju ne vsamemo vselej k serzu, kir po tem takim sopet lahko v poprejshno otoshnost pademo. Glejte! tukaj nam je sopet fhe nekej treba, kar nam novo mozh v terpljenju deli.

Martin. Tako mi fhe to povej, de mi bo szelama pomagano.

Seriz. To, bres kteriga vse nize ne velja, je molitev, je perjasnost boshja. — Zhe nam mozh v terpljenju slabi, tako urno v molitvi svoje pozhutke k Bogu povsdvignimo ino novo pomozh ishimo, ino jo bomo tudi sadobili, in zhe jo ponishnihi profimo, toliko obilnihi nam bo rasodeta. Ali v molitvi ne smemo ene rezhi posabiti, namrezh isvelizharja, ki nam ima ved-

no pred ozhni biti. Njegovo zelo shivljenje od jasliz do groba ni bilo drusiga ko terpljenje, ino per vsm terpljenju je bil vedno v boshjo voljo svojiga ozheta vdan. » Ozhe! tvoja, ne moja volja naj se iside. » In ako ne terpimo, kakor on, ne bomo s njim nebefhkiga kraljestva posedli. Molitev ino misel na terpezhiga odrethnika mi je she vselej sheherno skufhnjavo nepoterpeshljivosti smagati pomagala, in bo tudi vam pomagala.

Martin. Ljubi mosh! tega ne bom posabil, molil bom ino na odrefhenika mislil v zhafih maloferzhnosti. — Tolashbo, ki si jo v moje pobito ferze vtil, ti nemorem drugazhi poverniti, kakor, ako si klatenja po svetu she trudin, ostani vse svoje shive dni per meni, jest bom sa te, kakor sa svojiga ozheta fkerbel.

Stari Pofhten, tako je bilo ferizu ime, je bil tega slo vesel.

Le s folsami se je mogel po vrednosti sa dobrotljivo ponudbo sahvaliti. — Ostane tedej per Martinu, in ga s svojimi vgovori popolno ma potolashi in umiri. — Sato ga je pa tudi Martin ref ko svojiga ozheta sposhtoval, in mu stregel; in dobri Pofhten je prav vesele dni v njegovi hifhi imel. — Martin in Pofhten sta si

veselje in shalost po bratovski delila, in tako je minulo zelo leto v nar boljši sadovoljnosti. — Med tem se je Martin v drugizh oshenil, prav dobro, poboshno ino poshteno sheno je dobil, ki je stariga Poshtena ljubila, kakor dobra lizhi svojiga ozheta. Ob letu je bil Martin spet ozhe ljubesnjiviga sinka. — Mlado dete je stari Poshten v svoje nar vezhi veselje vedno pestoval, kmalo mu je igral, kmalo ga sibal, kmalo ga je na rozhje vsel in s njim shantal k oknu, terkljal na shipo, pa tudi dete ga je slo rado imelo; sa nobenim ni tako pogledovalo, ko sa starim Poshtenam, kteriga so vsi v hifhi zhasili, ko stariga ozheta. Zhe je ljubo dete poljubil, je bilo njegovo nar vezhi veselje, tode ta radošt se mu je grenila ino solse so ga oblivale. » O frezhni zhafi! » je potem sdihnil, « ko sim svojiga Joshika ino Korleta pestoval! oh, kdaj ste she sa mene sginili, — O moj Bog! kako rad bi umerl, ko bi veselje doshivel, she svoja fina viditi. Ali, nozhem se s prasnim upanjem motiti, nozhem tarnati, faj mi je Bog, ko sim nar menj upal, toliko veselja dal vshivati. Tam gori vaju sopet dobim! »

Dete je hitro rastlo, ino od dne do dne se je v Martinovi hifhi veselje mnoshilo. — Dosti-

krat so veselo kremljali, in boshjo previdnost premišljevali, ino vselej je stari Pofhten sklep storil, rekozh: » Sopot vidimo, Martin, de je gola resniza: Bog sa terpljenjem veselje pofhlje. «

Rayno so bili nekiga vezhera okoli mise, sinzhik v sredi med njimi, kar perderzhi neka kozhija, ino potem urno mladi mosh v isbo stopi, ter s besedami: » Ozhe! moj Ozhe! « Pofhtena objame.

» Glas mojiga Joshika je to. Joshe! moj Joshe! « je komej stari Pofhten mogel pregovoriti, ino se je vef v veselji svojiga sina oklenil. — Ko se je od veselja she spet savedel ino ozhi odperl, je roke proti Nebesam povsdignil, ter tihama molil: » O moj Bog! veselje, ki mi ga dasi vshiti, jest stari ne prenesem; perblishaj se mi ljubi sin, de te objamem, o moj preferzhni Joshe! — Martin! Martin! vdrugizh mi je moj sin Joshe dan! hvalite Boga s menoj vred! O veselje, s zhim sim si ga saflushil! »

Po serzhnim objemanju je samaknjen ozhe sazhel poprafhovati « povej mi, moj sin! kako prideh sopet, k meni? kje si brata popustil? «

Sin. Moj brat pozhiva she deset let; mah ga sarafha, Bog mu daj vezhni mir in pokoj, v boju je zhestito umerl, —

Ozhe. V boju — zhestito je umerl! Bog se usmili dushe mojiga ljubiga ino dobriga Korleta! O de le tebe she vidim, ljubi Joshe! Povej, povej, kako se ti je ta zhaf godilo?

Sin. Kmalo potem, ko je bila pulja vafho nogo prebila, ino ko so vaf ne vemo kam prozh neshi, sim postal feldvebel. V bitki per Shkitniku sim bil tako frezhin, s svojimi podloshni dva vojvoda vojfknih trum sovrashnikam otmeti, per ti prizhi so me sa flotnika naredili, ino ko sim bil she tako povikshan, se mi je nakljuzhilo, de sim v poslednim boju nekej sto sovrashnikov polovil. — To je kralj svedil, de sim bil hraber ino frezhin, in me je sa polkovnika (ali obrista) isvolil.

Ozhe. Moj sin polkovnik! Joshe, ti polkovnik! o veselje zhes veselje.

Sin. In ko le je vmirilo, ste mi pred vsm drugim nar bolj per ferzu leshali, vi ljubi ozhe! O kje vaf bom dobil? ali ste she shivi? Kako se vam godi? to so bile moje misli po duevi ino po nozhi. Na vse kraje sim pisal, narpoprej v nafho domazhijo, tode vaf nikjer nesim mogel isvediti, ter sklenem vaf sam poiskati. Na ravnost v Samodrejzo sim se podal. Ali tu nesim mogel drusiga svediti, kakor de ste pred

vezh leti s lefeno ного v fofefko fhli. Povfod fim poprafheval po ftarimu Pofhtenu s lefeno ного ino sdaj fim fhe le svedil, de taki ftari zhlovek v mestizu prebiva; morde bo ta, fi miflim. Vefel fim fe fem peljal poprafhevaje v blishni goshivnizi, ino kakor fo mi vaf popifali fim fposual, de fte vi — ino sdaj fim vaf dobil ino fim per vaf.

Ozhe. Moj Bog! Moj Bog! hvala, hvala ino zhast tebi sa miloft, ki jo ftarimu ozhetu iskasesh.

Sin. Ja sahvala in hvala njemu, de mi je dal fvojiga ozheta fhe najti. — Ino sdaj, ljubi ozhe! fim tukaj de vaf feboj vsamem, ino vam vse povernem, kar fte mi dobriga ftorili. Mir je, ipo tudi imam dosti perhodkov, vam vafho ftarost oflajfhati. —

Vefelje, ki fta ga Martin ino njegova shena per tem nastopu obzhutila, fi lahko miflite. Is tega vefelja fe pa perzhue blagi prepир med polkovnikam ino Martinam, ki ni rad fvojiga ftariga perjatla od hifhe puftil. — Ali vender otrofhka ljubefin smaga, in zhes ofem dni fe fin s ozhetam na pot poda.

Ni treba perpovedovati, s kakfhino hvaleshnostjo fta fe ozhe ino fin poflovila per Mar-

tinu ino njegovi svešti sheni ter se na pot podala.

Dolgo se ni mogel ozhe od Martinovih lozhit, terdno ga je sa roko dershal, predin se je v kozhijo vsedil, po tem se po fili va-njo sashe- ne ter she jokaje sa njim saklizhe: « Sdravi bodite Martin! Bog naf is terpljenja v veselje pelje.

XXVI. GORJĚ OTROKU, KTERI

OZHETA IN MATER NE

SPOSHTUJE.

Marijana je bila edina hzhi poshtenih starfhev, ino fizer dober otrok, dokler je bila per starshih. De bi se bila pa bolj isurila, so jo k ptujem ljudem v flushbo dali, kjer je tudi flushila, dokler ji neso ozhe umerli.

Po ozhetovi smerti jo mati ipet k febi vsamejo. —

Ali namesti, de bi bila Marijana boljshi ino perurishi domu perfhla, pride vfa spride-ua; taka je bila, de mati svoje hzhere vezh spo-

snati ni mogla. — Ni bila vezh tiha, vbogljiva Marijana, kakor poprej, ko je ozhetovo hifho sapustila; ampak prav spazhena in rasujdana. —

Silno se je dobri materi v serze vshalilo, svojo hzher, od ktere si je tolikanj obetala, tako sprideno viditi. — Ni jenjala jo serzhuo opomiuovati in svariti, ali ne, de bi bila Marijana sa materno svarjenje kaj marala; dostikrat je materi s gerdimi besedami odgovarjala ino ni si pustila vezh ukasovati. « Dòsti dolgo sim vam bila v strahu, sdaj pa she sama vem, kaj mi je storiti. » S takim odgovoram je bila vedno perpravljena, zhe so ji mati kaj rekli. —

Nobenimu ni tiho terpljenje matere bolj k serzu shlo, kakor Neshi, njih svesti dekli, kateri ni malo teshko djalo, de je poprej tako dobra in vbogljiva Marijana, sdaj sdivjala. Tudi je Neshi per Marijani she prezej veljala, ker je bila sploh s vsakim prijasnih, kakor s svojo materjo. —

Zhe je Neshi s Marijano sama bila, ji je dostikrat ozhitala: « Glej ljuba Marijana, vender ni prav, de tako gerdo s svojo materjo ravnash. Si bila faj tako ljub, dober otrok! Verjemi mi, ti svojo mater slo shalish, in zhe bofh ta-

ko delala, jim bošh ozhitno shivljenje perkratila. Saj vender neso tega saflushili. Ko bi ti pomislila solse, ki so jih sayoljo tebe tozhili, in fkerbi, ki so jih sa tebe v maternim ferzu imeli, o gotovo bi bila hvaleshnifhi! Zhe premifliff, de so na tebe vedno miflili, ko si per drugih ljudeh flushila, de ti si bila njih edino veselje, o ti bi zeli dan si persadevala, de bi jim le vftregla ino jim veselje delala. In ko bi jim ti vse ftorila, kar jim na ozheh sposnafh de bi radi imeli; jim vender nikoli ne moreftu poverniti, kar so sate ftorili! « E molzhi! jest ne terpim vedniga klepetanja, » je bil navadni odgovor Marijane, ter se od Neshe prozh poda.

Vse pregovarjanje je bilo saftonj, Marijana oftane termasta, in ftori, kar se ji poljubi. Mati so mogli sdaj to sdaj uno toshbo zhes njo flifhati, ako so jo kregali, je bila gola nedolshnost; vsaka toshba je bila smifhljena — gerda lash. In ko so ji enkrat refnobno nje pregrehe ozhitali, se je Marijana tako filno predersnila, de je svojo roko proti materi vsdignila. — Ali naglo jo Nesha sa roko poprime ter ji rezhe: « Gorje otrokn, kteri svojo roko proti ftarfhem vsdigne! O Marijana! tebi se ne-

more dobro goditi, ti bošh enkrat strafhno nefrezhna. »

« Ja gorje tebi! ti sprideni otrok! » mati Neshi v besedo leshejo ter se sjokajo, « ti ne bošh prekletvi odshla, s ktero je Bog take otroke preklel. Marijana! Marijana! ti se možhno pregreshish nad svojo materjo, Bog take hudobije gotovo kasnuje. Verjemi mi, bolezhina in shalost, ki jo sdaj materi storish, ti bo defetero povernjena. »

Te besede ino solse matere so Marijano fizer ganile, de se je sjokala, ino se tudi poboljšhati obljubila, ali nje svojoglavnost je bila prevezh vkoreninena, de bi bila te besede v v serzi obdershala; v kratkim je bila sopet staro vkljubljivo dekle. —

Sa nekej let ji dajo mati gospodinstvo, ker so njih mozhi vidno omagovale, ter fami neso mogli vezh gospodarstva ofkerbovati.

Ali sdaj so she le mati briko mogli obzhutiti, kar se vezh starshem sгоди, ko gospodarstvo svojim otrokam isrozhe, ki se postarajo ino omedljujejo ino si svoj kruh vezh fami perflushiti nemorejo.

Vfaki kofzhek kruha, fleherna sklediza juhe (ali shupe), ki je bila materi v zhum-

nato nefena, je bilo Marijani she prevezh; vezhkrat je zlo materi ozhitala, de je lahko v zhumnati posedati, kadar se ona s svojim mosham na polji per delu trudi (poti,) de vsm shivesh peridobi. Tudi je Marijana grosno malokrat k svoji postarani materi shla pogledat; ta je fama v zhumnatizi sedela, nesmoshna sa druge opravi-la, je na tihim sdihovala in Boga profila, de bi jo kmalo k sebi vsel. Samo Nesha je vsak hip, zhe je le vtegnila, k svoji stari prijatlizi skozhila, pred to je she svoje serze odkriti mogla—

Tako ste prasnizhne vezhere skupej prefedele ino ena drugi svoje reve toshile, in potem so mati vezhkrat sdihnili: »Nesha, oh nehvaleshnost otroka boli ino se ushali, o v serze se mi ushali, zhe pomislim, moje lastne hzhერი nehvaleshnost me bo precano v grob spravila! Nesha, ti bofh vidila, jest bom kmalo umerla; faj mi she ni vezh shiveti. «

In v refnizi so se dobra mati tako shalili, de so njih mozhi ino sdravje s vsakim dnevam pojemale. Njih potreshba v bolesni ni bila boljshbi od sdravih dni. Nesha je tudi sdaj njih edina postreshniza bila, in zhe je ravno Marijana kdaj k svoji bolni materi perflila, so vender mati na njenim kiflim obrasu previdli, de dru-

sigi ne sheli, kakor de bi jo kmalo s hišne
nefli. Mati so od dne do dne slabiši perha-
jali, ino smertna ura se jim je vidno blishala.

« Marijana! » rezhejo enkrat mati, na! pri-
mi v posledno roko tvoje matere. Nizh ti ne
ozhitam, vse ti odpustim.

— De bi ti le Bog v greh ne shtel, ino ti
po tvojih otrozih ne povernil, kar si nad ma-
no pregrehila. Sdrava bodi ino ne posabi svo-
je matere! » Te besede, ko so mati Marijanino
roko s vso mozhjo terdno derskali, so hzher v ferze
ginile, jokaje je mater odpufhanja profila, ino
oframotena in polna kefa je le v posteljo ozhi v-
perte imela. V tem hipu bi bila sizer rada vso
shalost, ki jo je materi storila, ne storjeno
vedila, ali preposno je bilo, v nekej dneih so
mater s hišne k' pogrebu nefli. —

S pervimi osem dnevmi sta tudi shalost
zhes smert matere in nje spomin sginila. Samo
Nesha se ni nikoli v zhumnato oserla ino niko-
li ni memo groba shla, de bi se ne bila sjo-
kala. Velikokrat si je mislila: » Dobra mati! ti si
prestala, sdaj je na meni versta. O Bog, kako
se bo shte le meni godilo, ker sim le dekla,
nobedia ne bo pomislil, de sim svoje mozhi per
hišni sgrabila? » —

Marijanin pervorojen otrok, Albert s ime-
nam, je bil tistikrat 6 lét star, ta dezhek je
bil nje edino veselje; ljubši ji je bil, ko
vse drugo, rajši je vidila, de je njo kdo shalil,
kakor pa dezheka, in akoravno je kako kasin
(ali fhtrafingo) saflushil, bi jo bila raji ona
prestala, kakor pa de bi vidila finika tepsti. —

Ali more s Alberta kaj drujiga biti, kakor
is vřakiga otroka, ki je v slepi ljubeshni isrejen?

Ozhe so pazh drugazhi mislili, radi bi ga
bili dobriga mladenzha isredili, in kadar so ga
savolj pregreshkov kasnovati hotli, je ferzhek
k materi perbeshal. In ozhe dolgo zhala od ma-
tere lepe besede neso dobili, mogli so le fli-
fhati, de so prehudi, preojstri mosh, ki sheni ino
otroku le hudo shelé.

Ali je zhuda, de se je Albert na mater
sanafhal, ino na isgovarjenje svoje matere mno-
go hudobij dopernafhal?

Albert je kakor v letih, tako tudi v pored-
nosti rastel.

Nizh se ni uzhil, tudi nobeniga dela na-
vadi; povřod bi bil pa rad, kjer so shidane vo-
lje bili. In kdo ne vé, de mladenzhi, ki nad de-
lam veselja nimajo in ki postopajo, v vse nevar-
nosti mladosti padejo? Taka je bila tudi s Al-

bertam. Bil je fizer mehkgiga serza, tode nepremišljen mladenizh, ki hitro pregreho obshaluje, to de fhe hitreji se sopet v hudo sape lati da. Posebno je bila igra njegova poglavitna strast, sa ktero mu neso bili ne dnevi ne nozhi prevezh.

Denarje, ki mu jih je vedno mati fkrivaj dajala, mu kmalo niso bili sadofti. Smikal je moko, shito ino druge rezhi, ter jih je prodajal, de je le svoje shelje spolniti mogel. To smikanje ni moglo v hifhi dolgo nesnano ostati. Ozhe je gotovo le Alberta natolzeval, tode Marijana bi bila shivljenje sa nedolshnost svojiga fina dala. Kljuzhe so bolj fkrivali; sdaj se pa en dolg sa drugim sve, ki ga je Albert naredil. Mati je vse molzhe in fkrivaj poplazzhala, de bi le ozhe ne svedil. Ali Albert jo je tako dolgo uganjal, de ni moglo ozhetu vezh fkrito ostati, — mogli so svediti, kako se njih sin vede. Bres isgovarjenja je sdaj Albert ozhetovo hifho sapustiti mogel, ker je ozhe dobro previdil, de s vfo ojstroftjo nizh ne opravi per njemu, dokler mu mati na strani stoji ino ga sagovarja. Po velikim prepiri in soper voljo matere, ga je dal k strizu, ki je bil prav ojster mosh. Mišlil si je, ta ga bo ja na pravo pot perpeljal.

Ali Albert tudi tukej ni bil boljšhi. V kratkim je bil savoljo ponozhniga vlazhenja k vojshakam vsët.

Sdaj je Marijana previdila, kako nefrezhna mati de je. » Moj Albert, pa vojshak! — Bog! kako me vbogo sheno tepesh! oh, to so terpljeuja sa materno serze! » Tako je dostokrat Neshi jakaje toshila.

» Marijana! Marijana » pravi potem Nesh, « to ste si ja sami napravili. Kakor se otrozi navadijo, taki ostanejo. Premislite, vi ste vse to na svoji materi saflushili, kar sdaj terpite. Ali se spomnite, ko sim vafho roko vdershala ino rekla: Gorje otroku, ki svoje roke proti svojim starshem vsdigne, in kako so mi potem vafha mati v besedo segli — Bog se vsmili nje dušhe — Bog take pregrehe gotovo kasnuje, — Bog vam odpušti vafhe grehe, ino naj vam ne dá na Albertu šhe vezhi krishe doshiveti. »

» Oh ja, saflushila sim, » je rekla Marijana potem v svoji shalošti, » O dobra mati, kako bi vaf sdaj sa odpušhanje profila, kako bi vaf sdaj ljubila, o ko bi vaf spet nasaj dobila! »

Ali ta shalošt je bila preposna ino je le nje terpljenje mnoshila. Med tem je she tudi

Franze, njeni drugi sin, prezej sraſtel, tode le Albert je bil materni ſinzhek; Franze ni mögel materne ljubeshni dobiti. In ravno to je bila njegova ſrezha, on ſe je le bolj ozheta ino Neshe derſhal, ino po nju napeljevanju je sraſtel dober mladenezh in poln upanja.

Ali to ni Marijano potolashilo, jokala je ino vpila vedno po Albertu; ni jenjala tarnati, dokler ni bil od vojſhakov odkupljen, ker pravi, nadloga ga je morde poboljšhala. Oh! zhlovek ſi vezhkrat krishi, ki ſi ga je ſam ſadel, s nevoljo prezh verſhe, ter ſi ſadene ſhe dva hujſhi.

Taka ſe je tudi Marijani godila. Menila je, de bi le Albert per nji bil, potlej bi bilo vſiga terpljenja konz. Tode Albert je perſhel, de ji je terpljenje vedno mnoshil: ker ni boljſhi, ja ſhe veliko bolj ſpriden nasaj perſhel. Sleherni teden je kakſhino napako nazhinil ſvojim ſtarſhem v novo ſhaloſt.

Ni bil ſhe dolgo doma, ko ſe je v pija-noſti s ſvojimi igravfkimi pajdashi ſtepel ino nekiga s bodalzem ſmertno ranil. Ubeshal je, ino od te ure ga ni bilo nikjer viditi, ſhe menj pa iſpraſhati. Sraven tega je pa ſhe ranen mladenezh v treh dneih umerl.

Neisrekljivo shaloſt je Albert ſ tem nefrezhnim nazhinam v ozhetovo hiſho ſaſijal. — Mati je le po Albertu vpila ino rjula; ozheta pa ſhali ozhitanje ſtarſhev vmorjeniga mladenzha ino prekletva zhes morivza tako ſilno, de ſi med ljudi vezh ne upa priti. Ta ſhaloſt je gotovo tudi perpomogla, de je kmalo potem na naglim kerzhu umerl, ter Marijano vdovo ſapuſtil.

Le Marijana je mogla vſe udare nefrezhe preterpeti. — Kakor de bi bila ob pamet perſhla, je po hiſhi trapala, in noben zhlovek, ja tudi Neſha jo ni mogla potolaſhiti. » Sa me ni tolaſhbe, « je vedno tarnala ino rijula. » O jeſt ſim nar nefrezhniſhi ſhena! Alberta — ſim ſgubila, in k temu ſhe vdova poſtala! V reſnizi me ſleberna bolezhina deſetero ſadeva, ki ſim jo materi vsrokovala. O Bog! kdaj boſh jenjal moje pregrehe nad mano ſhtraſovati? »

Ni ji bilo tako po moſhu teſhko, kakor pa je po Albertu hrepenela. Oh, kje je nefrezhni Albert? kako ſe godi reveſhu? O moj Bog! zhe mora od hiſhe do hiſhe berazhiti; kaj, ko bi ſe bil tolevajem perdruſhil? ali ko bi bil is obupa ſhe zlo v kako vodo ſkozhil? Tako je dan ino nozh premiſhljevala ino vſaka

misel jo je s novim nepokojem navdajala; kamor koli gre, ima Alberta pred ozhmi.

» Tu je sedel, tam je leshal, tu sim mu kruh dajala, tod je s mano hodil; « take misli so vedno njeno dušno muzhile.

Hifha, v kateri je toliko britkosti skusiti mogla, kjer je bila sleherna rezh shaloft in spomin njeniga sina, ji je bila sa tega voljo od dne do dne bolj soperna. — Premisahljuje, kako bi bilo, ko bi hifho samenjala, ali pa prodala?

Po frezhi je tistikrat, ne dalezh od vasi, kjer je bila Nesha rojena, na nekimu posamešnim gradizhu edina lzhi bila, kateri so staršhi odmerli, ino si je ravno jakiga shenina iskala.

Kako lahko bi se nash Franze oshenil, si je Nesha mislila ino svetuje to materi. Marijana koj pervolji in sklene svoje pohishtvo s poljam vred prodati, ter s tem denarjem, ki ga bo potegnila, Franzetu bale napraviti. In tako se je tudi sgodilo. Nesha ino njeni sorodniki so to rezh ofkerbeli ino zhes ne dolgo sta se Marijana ino Franze, s svojo svešto Nesho na gradizh preselili. —

Franze in njegova shena sta bila poboshni par, gospodarita v frezhni domazhi spravi

ino polna ljubeshni eden do drugiga. Marijana sta slo zhihlala, ino ji dobro stregla, kakor le dobri otrozi svojo mater preskerbeti morejo ino Nesha sta pa imela, kakor vredno sorodnizo, ktero bi ne bila rada od hišhe dala. —

Tukej bi bila Marijana pazh lahko mirno shivela, ko bi jo ne bil spomin na Alberta nepokojil. Ali tu ne mine noben dan, de bi ne bila vezhkrat po njem jokala, ino v mišlih zel svet obhodila, de bi bila ljubzhika svojiga serza dobila. To de nemogozhe se ji je sdelo, sguhleniga she najti, ker ni bilo nobeniga sledu, ga she kdaj viditi.

Nekiga dne sta Franze in njegova shena na shegnanje k sorodnikam shla, kteri so dve uri hoda od tam v neki vasi stanovali.

Marijana ino Nesha ste doma ostale ino maliga vnuka pestvale. » Poglejte Marijana! « pravi Nesha, kako je ljubeshnjivi Bog vafhe terpljenje konzhal, ino vse tako dobro ino lepo storil. Sbite si she enkrat skerb sa vafhiga Alberta is glave. Bog ga bo preskerbel, saj vam je sopet v malimu detetu novo veselje poslal. » — Tako ste tolashile ena drugo, se vleshete, ino she ne mišlite na strah, ki ju bo to nozh obshel. —

O polnozhi vlomijo trije tolovaji v hišo, ino po sili hozhejo denarje od stare matere, ker je pa ta rekla, de ne vé sa denarje, ino ker se je njih hudobii s vfo mozho vstavljala, so jo vmorili. Sdaj so tolovaji fkrinje in omare rasbili ter vse poropali. —

Shiva dufha se ni ganila. — Ravno sta dva roparja Nesho v postranski zhumnati dobila in jo muzhila, ko tretji vef sdivjan savpije: » Oh! moja mati! ter tolovajem oroshje s rok potegne. Jenjajta! jenjajta! prosim vaju, ali pa bota vmorjeua! «

Urno pograbitá roparja, kar moreta, ter se v beg spuflita.

Kakor mértva je Nesho v zhumnati leshala, ino vekajozhe déte sravin nje. » Nesho! Nesho! ali she vézh ne posnate vafhiga nefrezhniga Alberta? «

» Albert! « jezlja Nesho in prestrafhena savpije: » Albert! Albert! ubijávez svoje matere! «

Sdaj se Nesho in Albert maternimu truplu blishata in nesta drusiga mogla, kakor roke viti in jokati, de so se folse s kervijo mefhale. » Bog se usnili tvoje dufhe, ljuba Marijana! « rezhe na sadnje Nesho, ko se je spet savedila.

» Oh Albert! u nefrezhni sin! ubijavez svoje lastne matere! «

Alb. Oh jest hudobnesh! nesim vredin, de me semlja nosi. Nesh, she le ko sim omare rasbijal mi je ferze presunilo. » Tu je ime tvojiga ozheta! ti lomish v omare svoje matere, ino sadnjizh she to! o gorje meni! (Potem ji poda eno zulizo s napisam: te dve sto goldinarjev svojimu neposabljivimu sinu Albertu svesta mati Marijana odmeni.)

Nesha (si roke vije) O nefrezhni Albert!

Alb. Jest berem, se prestrashim ino sposnam svojo umorjeno mater; potem salfishim tvoj krik ino sim perbitel, de sim te she smer-ti otel. O ljuba, draga mati! odpusti svojimu sinu, ne toshi ga pred boshjim sodnim stolam!

Nesh. Albert! hiti, beshi, kamorkoli vesh in snash, beshi, te prosim, de te gosposka v pest ne dobi.

Dostokrat she Albert truplo svoje matere kufhne in potem pobegne.

Ko bresupen se je okoli klatil, britkost ino grisenje vesti ga je povsod spremljevalo. Skrival se je v gojsdih, tode gojsd ga je le ozhem sve-ta perkrival, ne pa samimu sebi, she menj pa Vsgavidejozhimu.

Kamor se osre, vidi prav shivo pred fabo umorjeno mater. Vidi bodalze nje perfi prebofki; vidi, kako ufta pazhi, ozhi vije, kako se brani ino sa shivljenje bojuje, kako se fili s ranjeno roko morivza prozh pahnti; fleherni fhumezhi listek je mnoshil njegovo teshavo, ino ga v novizh s straham napolnil; vsaki ptizh mu je pel: » Ubijavez matere, ubijavez! » vsaka v germovji hrumezha shivaliza se mu je ker-vavi mafhevavez sdela. Divji je simtertje letal, povfod ga je le peklenfka muka terpinzhila. Napofled v begu perhiti sam k gosposki, se is-da ino ne dolgo po tem je pod rabeljuovo roko umerl ubijavez matere.

Otrozi! tu vidite, kam pelje svojoglavnost, pregreffna nepokornost ino sanizhevanje svojih starfhev.

Starfhi! tu glejte terpljenja, ktere nesmer-no slepo ljubefin do svojih otrok nasleduje-jo! —

*V natis teh poslovenjenih povesti so pre-
milostivi Knes, Gospod Gospod*

Franzisk Kfaveri,

*Gorishki Velikshkof, 9. dan velkiga serpana
1845 dovolili.*

K A S A L O.

	Stran.
Jakob Hifhnik in njegovi otrozi	3
Jernej vertnar	28
Jakiz ſirota	32
Sveſti ſin.	42
Ozhetomor	43
Plazhana otroſhka ljubedin	47
Lénza in Bogoljub	51
Mihez	54
Pénzhino gnjesdo.	58
Vrabzovo gnjesdo	63
Nori Joſhef	69
Štir létni zhaſi	72
Janes Veſél	76
Švaritev	90
Potovod	91
Imenitni goſpodje v gojsdu	112
Vboſtvo in pomozh	119
Mojſter Tobia in njegov ſin	124
Delaj greh ſhe tako ſkrito, enkrat bode vſe ozhito	153
Blagoſerzhnoſt	155

Agata	160
Nenadjana pomozh	171
Vefeli Miha	176
Ozhetova sapoved	183
Od terpljenja v vefelji	187
Gorjé otroku, kateri ozheta in mater ne spofhtuje	202

*V' bukvočiskarnizi Janesa PATERNOLLI
bukvarja v' Gorizi so nasledne bukvice
na svetlo prišle.*

MĚSINGASTI

K R I S H

IN

POPISOVANJE

PALESTINE

DRUGI NATIS.

VELJAJO SVESANE 10 Kr.

NAUKAPOLNE

PRIPOVĚSTI SA SLOVĚSNKO

MLADOST

DRUGI NATIS.

VELJAJO SVESANE 15 Kr.
